

Katolički list

Zvonik

GOD. XVIII. BR. 1 (195) Subotica, siječanj (januar) 2011. 150,00din

mna ljubav raste

ZARUČNICU

Evo ga, dolazi,
akuje brež
na,

zavire e kroz rešetke.

gl s i go ri p i
oja tieno
i dodi,

e mltroa,

ala.

ji ukazuje,

ide

Tema broja: Zašto smo depresivni?

Aktualno: Bez obitelji nema budućnosti

Interju: Marijana Joković

Razgovor Instituta Ivan Antunović

Koncert zbora Collegium musicum catholicum

Koncert katedralnog zbora Albe Vidaković

Dobrotvorni koncert za zajednicu Hosana

Taizé – molitveno bdjenje za Novu godinu

Božićni prijam kod biskupa za svećenike

Liturgijska ruha, oprema i pribor.
Sve na jednom mjestu.

Tel.: 024/755-002, Mobitel: 064/130-73-93

Budimo jedni drugima Sveto pismo!

Na nedavno održanim „Razgovorima“ Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ koji su bili posvećeni temi „Bez obitelji nema budućnosti“, a o čemu donosimo opširno izvješće u *Zvoniku* koji je pred vama, dojmila me se rečenica bračnoga para Katice i Paje Ivanković koji su tom prilikom posvjedočili: *Ponekad nismo ni svjesni da smo mi kršćani mnogima oko nas jedino Sveto pismo. S toga smo dužni živjeti ono što vjerujemo i to svjedočiti.*

Naime, svjedoci smo krize bračnog i obiteljskoga života, sve većega broja rastava. No, nemam ovoga puta intencije baviti se uzrokom toga problema suvremenih pa i kršćanskih obitelji, jer ćemo o tomu, budući da je tema iznimno aktualna te zavrjeđuje analizu s različitih gledišta, pisati zasigurno nekom drugom prilikom. O jednom od mogućih aspekata te pojave, sve prisutnijoj depresiji koja pogađa i naš grad, piše u Temi broja mr. Andrija Anišić. No, da u obiteljima nije sve tako turobno kako se čini i da je izlazak iz krize itekako moguć, svjedoči i već spomenuti bračni par čije izlaganje možete čitati na 34. stranici, a posvjedočio je to i bračni par Danice i Marinka Mlinko koji su kao *spiritus movens* svojega bračnoga i obiteljskoga života naveli upravo molitvu. U zaključku cijele večeri naglašena je mogućnost idealnog braka i sretne obitelji ali uz nezostavni uvjet: „S Bogom i u Bogu koji je ljubav sama i izvor svake ljubavi“. U zaključku razgovora, preda-

vač preč. Franjo Ivanković je rekao: *Cilj ovakvog našeg nastupa bio je da se o obitelji i njezinoj važnosti progovori na jedan drugačiji način, način na koji danas možda nije uobičajeno govoriti ali je životno i zato stvarno.*

U prilog obilježavanju Godine obitelji u Subotičkoj biskupiji, donosimo i biskupov Proglas u povodu iste, kojega objavljujemo na 5. stranici. Za sve nas koji živimo na ovim prostorima, vrhunac Godine obitelji svakako bi trebali biti 4. i 5. lipnja 2011., kada u posjet Hrvatskoj u povodu Godine obitelji dolazi papa Benedikt XVI., o čemu već sada trebamo razmišljati.

Još jedno od sredstava povezivanja i jačanja kršćanskih obitelji svakako je molitva Zlatne krunice koja se na ovim našim prostorima raširila te je sada sve više mladih obitelji koje se uključuju u ovu pobožnost. Kako ju sa stajališta vjernika laika vidi Lazar Cvijin, možete čitati u Kršćanskome stavu na 35. stranici.

Kako god, i ovaj broj *Zvonika* nudi Vam cijeli konglomerat tekstova koji Vam mogu poslužiti za osobnu izgradnju, ali i promišljanje jesmo li i živimo li doista tako da jedni drugima jesmo Sveto pismo koje možemo i trebamo nasljedovati. Bilo bi dobro kada bismo tu maksimu već od sutra pokušali provoditi u svojem životu. To neka nam u razdoblju koje je pred nama bude osobiti poticaj!

**Zamjenica
glavnoga urednika**

Iz sadržaja

Godina obitelji u
Subotičkoj biskupiji.....5

Tema broja:
Zašto smo depresivni?6

Božić u Vojvodini.....9-15

Blagoslov obitelji i kuća ..23

Dani biskupa I. Antunovića:
Bez obitelji
nema budućnosti.....24

Intervju:
Marijana Ivković.....26

Kutak za katehete:
Milan Nedeljković31

Obiteljska priča
u dijalogu34

Kršćanski stav:
Preblažena Gospo,
skrušeno Te molimo35

Mladi-naša tema:
Vraćamo se na početak..42

Natječaj za Uskršfest43

Vjernici pitaju:
Smisao Molitvene osmine
za jedinstvo kršćana47

Uzimam li ili dajem?

Da bi nešto raslo i razvijalo se, potrebno mu je najprije udahnuti život, a potom ga hraniti i njegovati kako ne bi propalo. Više puta i na više načina „dokazano“ je da odnosi, bilo da je riječ o prijateljskim, partnerskim, roditeljskim, poslovnim ili odnosima bilo koje druge vrste, ne mogu opstati ako se u njih ne ulaže. Što? Sebe!

U prvom redu, važan je motiv zbog kojega se u neki odnos ulazi. Ukoliko je riječ o vlastitom probitku i vlastitim potrebama koje će nam netko drugi u tom odnosu zadovoljiti („taj netko će me učiniti sretnim/om“), jasno je da su temelji krivo postavljeni i da je pitanje dana kada će se urušiti. Je li uopće postavljeno pitanje: „A što sam ja učinio/la da bih nekoga učinio/la sretnim?“ Uvijek je bilo važnije i blaženije davati nego primati. Živeći tako, naši bi odnosi trebali dobivati potrebnu „hranu“, jer je i jednoj i drugoj strani na prvom mjestu onaj drugi. Reći nekome da ga voliš ili da ti je do njega stalo, a onda ne očitovati to na neki način pod izlikom „Ti ionako sve znaš i ne moram to stalno pokazivati i govoriti“, samo je jedan od načina koji otkriva onoga koji nije spreman davati. Takvi odnosi i takva prijateljstva kad-tad propadaju!

Živimo, nažalost, u vremenu koje je obilježeno izrazitom individualnošću, sebeljubljem i hedonizmom, pa te i takve vrijednosti sve više dolaze do izražaja kako u međuljudskim odnosima, tako i u odnosu prema Bogu. Ima onih koji su okrenuli leđa Bogu jer im On „nije ispunio očekivanja“, a da se pri tom niti jednom nisu upitali: „A što sam ja učinio za Boga?“ Bog nam, nažalost, a ponekad na našu veliku sreću, ne daje uvijek sve onako kako to mi želimo. Prava je ljubav znati primiti sve iz Njegove ruke.

Najnesebičniji oblik darivanja, ali u isto vrijeme i primanja, jest prihvaćanje novoga života. Nema ništa ljepše nego vidjeti trudnu i blagoslovljenu ženu, muža i ženu koji skupa iščekuju rađanje djeteta. Takav stav prema životu i otvorenost Božjoj volji djeluje kao čudesni eliksir na okolinu. Bogu hvala da među nama, unatoč poraznim podacima, još uvijek ima onih koji se raduju životu, što je sve više mladih obitelji koje se ne boje prihvatiti dijete, što mu se raduju. Na taj način blagoslov se umnaža. Ne samo pojedinaca, već i svih onih koji ih okružuju!

Njeguimo i hranimo naše odnose da ne bismo ostali sami na vjetrometini života!

Ž. Z.

Proglas biskupa Ivana Pénzesa

Godina obitelji u Subotičkoj biskupiji

Dragi svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjeroučitelji, vjeroučiteljice, kršćanska braćo i sestre!

Imajući u vidu značaj i važnost obitelji koja je kolijevka Crkve i društva, kao i činjenicu da su danas poljuljane vrednote obitelji, proglašavam pastoralno razdoblje od svetkovine Svete obitelji 2010. pa do iste svetkovine 2011. godine Godinom obitelji.

Obitelj je Crkva u malom, ona je ucijepljena u samo otajstvo Crkve. Zajedno sa svetim redom, ženidba je jedan od dva sakramenta za izgradnju Crkve: „Sveti red i ženidba usmjereni su k spasenju drugih. A ako pridonose i osobnom posvećenju, to biva po služenju što se iskazuje drugima. Ovi sakramenti daju posebno poslanje u Crkvi i služe za izgradnju Božjega naroda“ (KKC 1534).

Obitelj, poput ljudske osobe, postupno raste i sazrijeva. U tom smislu pastoralno djelovanje crkvene zajednice treba slijediti obitelj „prateći je korak po korak u različitim etapama njenog oblikovanja i razvoja“ (Ivan Pavao II., FC 65).

Obitelj je i prva škola društvenih kreposti bez kojih ljudsko društvo ne može opstati, jer sve one vrline koje ono cijeni i treba, rađaju se i nadahnjuju prvenstveno u obitelji. Iskonsko i odgovorno zajedništvo koje se njeguje u obitelji, temelj je i škola društvenog zajedništva i solidarnosti. Obiteljski je odgoj, stoga, od presudnog značenja i za život čitavoga društva. „Nasuprot društvu koje je izvrgnuto opasnosti da se sve više razosobljuje i biva bezimeno, pa stoga i nečovječno, s negativnim posljedicama mnogovrsnih ‘bjegova’, obitelj ima i zrači izvanredne sile sposobne da čovjeka otrgnu bezimenosti, da mu probude svijest o njegovom osobnom dostojanstvu, da ga obogate dubokom čovječnošću i djelotvorno, svojom jedinstvenošću i neponovljivošću, ucijepe u tkivo društva“ (Ivan Pavao II., FC 43).

U svakom narodu obitelj je i čuvarica nacionalnog identiteta, kulture i jezika. S pravom se može reći da su upravo zdrave kršćanske obitelji sačuvala i iznijele identitet jednog naroda kroz povijest. Ta uloga katoličke obitelji ostaje aktualnom i danas.

Ne možemo zaobići tako očite, ujedno i tako žalosne, poteškoće kroz koje prolazi obitelj danas. Spominjemo velik broj mladih koji zbog nezaposlenosti i neriješenog stambenog pitanja odgađaju ulazak u brak; nezaposlenost i socijalne probleme; porast rastava, ovisnosti i obiteljskoga nasilja; sve rasprostranjeniji zajednički život na probu, na određeno vrijeme, snažne pritiske koji niječu, pa i otvoreno napadaju, vrijednost braka i obitelji, nudeći druge oblike zajedništva, protiv Božjeg i naravnog zakona. Zbog izvanredno velike društvene važnosti obitelji, niti jedno se društvo ne može upustiti u rizik popustljivosti u temeljnim pitanjima koja se odnose na samu bit braka i obitelji (usp. Ivan Pavao II., Pob 17).

Vas, braćo svećenici, pozivam na pastirsko naviještanje i promicanje „evanđelja obitelji“, i od Vas očekujem da učinite sve kako bi se kroz sljedeću Godinu obitelji u svakoj župnoj zajednici naše mjesne Crkve uspostavile strukture i oblici redovitog župnog obiteljskog pastoralnog djelovanja. Promičite te rado i savjesno prihvaćajte svoju odgovornost za ostvarenje pastoralnih planova i inicijativa na međuzupnoj i biskupijskoj razini, kao i za okupljanje te za stručnu i duhovnu formaciju vjernika laika-suradnika u obiteljskom apostolatu.

Vas, vjeroučitelji i članovi župnih pastoralnih vijeća te dragi vjernici laici, koji svojom stručnošću možete pridonijeti i obiteljskom pastoralu, pozivam i molim da rado pružite svoj dragocjeni doprinos.

Zajedno s vama, pozivam i sve obitelji u našoj mjesnoj Crkvi, te sve ljude dobre volje, da zajedno krenemo na hod ponosnog vrednovanja i svjedočenja bračne ljubavi i vjernosti, snaženja i rasta obitelji kao kućne Crkve i promicanja te osnovne stanice života i Crkve i društva.

Pratio nas u tome Božji blagoslov,

+ **Ivan, v.r.**
biskup

Bog nije dalek: On je blizu

/Iz Papine poruke „Urbi et orbi“ na Božić 2010./

Draga braćo i sestre, koji me slušate iz Rima i čitavoga svijeta, s radošću vam naviještam božićnu poruku: Bog je postao čovjekom, došao je boraviti među nama. Bog nije dalek: on je blizu, štoviše, on je „Emanuel“, Bog s nama. Nije neznanac: ima lice, lice Isusa.

„I Riječ tijelom postade“. Pred tom objavom, ponovno se u nama budi pitanje: kako je to moguće? Riječ i tijelo su međusobno oprečne stvarnosti; kako može vječna i svemoćna Riječ postati krhki i smrtni čovjek? Na to pitanje postoji samo jedan odgovor: ljubav. Onaj koji ljubi želi dijeliti s onim kojeg ljubi, želi biti ujedinjen s njim, a Sveto pismo nam predstavlja upravo veliku povijest Božje ljubavi prema svom narodu, koja ima svoj vrhunac u Isusu Kristu. Zapravo, Bog se ne mijenja: on je vjeran samome sebi. Onaj koji je stvorio svijet isti je onaj koji je pozvao Abrahama i objavio svoje ime Mojsiju: Ja sam koji jesam... Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi... Bog milosrdan i milostiv, bogat ljubavlju i vjernošću (Izl 3, 14-15; 34, 6). Bog se ne mijenja, on je ljubav oduvijek i zauvijek. On je u samome sebi zajedništvo, Jedinstvo u Trojstvu, i svako njegovo djelo i riječ imaju za cilj zajedništvo. Utjelovljenje je vrhunac stvaranja. Kada se u Marijinu krilu, po volji Očevog i djelovanju Duha Svetoga, oblikovao Isus, utjelovljeni Sin Božji, stvoreni je svijet dostigao svoj vrhunac. Počelo koje uređuje svijet, Logos, počeo je postojati u svijetu, u jednom vremenu i jednom prostoru. /.../

U noći svijeta zasjalo je novo svjetlo, koje se daje vidjeti jednostavnima, očima vjere, krotkom i poniznom srcu onoga koji čeka Gospodina. Da je istina bila tek neka matematička formula, u stano vitom bi se smislu nametnula sama od sebe. No, istina je ljubav, pitanje vjere, „da“ našega srca.

A što, zapravo, drugo traži naše srce, ako ne istinu koja je ljubav? Traži je dijete, svojim, tako nevinim i poticajnim, pitanjima; traži je mladić, koji želi pronaći duboki smisao svoga života; traže je muškarci i žene u svojoj zrelosti, da imaju vodilju i potporu u svom zauzimanju u obitelji i u radu; traži je starija osoba, da dadne puninu zemaljskog života.

„I Riječ tijelom postade“. Navještaj Božića je svjetlo također za narode, ono rasvjetljuje put čitavoga ljudskog roda... Vjerovati u Boga koji je htio dijeliti našu povijest stalni nam je poticaj da se zalažemo u tome svijetu, također usred njegovih proturječja. To je razlog nade za sve one čije je dostojanstvo povrijeđeno ili se krši, jer Onaj koji je rođen u Betlehemu došao je osloboditi čovjeka od korijena svakog ropstva. /.../

Draga braćo i sestre, „Riječ tijelom postala“ došla je boraviti među nas, to je Emanuel, Bog koji nam je postao blizak. Razmatrajmo zajedno to veliko otajstvo ljubavi, pustimo da nam srce obasja svjetlo koje sja u betlehemske špilji! Sretan Božić!

Zašto smo depresivni?

Piše: mr. Andrija Anišić

Kad život izgubi smisao...

Ovih dana u *Subotičkim novinama* i drugdje mogli smo pročitati da je Subotica grad depresivnih i da prednjači u broju duševno oboljelih osoba. Ta činjenica potaknula je Uredništvo za temu prvog ovogodišnjeg broja *Zvonika* posveti problemu depresije.

Dr. Nada Vasković Maravić, načelnica odjela za psihijatriju u Subotičkoj bolnici, izjavila je za *Subotičke novine* (br. 2, str. 9) da je u vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana čak 12 Subotičana pokušalo izvršiti samoubojstvo, a od 24. prosinca do 10. siječnja na Odjel psihijatrije primljeno je 50 osoba od kojih je sedam zadržano na liječenju zbog depresije. Ona ističe da je depresija prepoznatljiva kako u obitelji tako i na radnom mjestu, a očituje se kroz poremećaj raspoloženja, nesanicu, ideje besperspektivnosti i bezvrijednosti, a kreće se od neurotskih preko reaktivnih do teških psihotičnih depresija.

Tragajući za podacima na internetu, došao sam do doktorske disertacije **dr. Igora Filipčiča** koji je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2008. godine doktorirao na temu: *Učestalost depresije i utjecaj liječenja depresije na kvalitetu života bolesnika koji boluju od kroničnih tjelesnih bolesti*. U ovom prikazu služit ću se uvodnim dijelom toga rada kao i brošuram „Živjeti s depresijom“ koju je uredio **prof. dr. sc. Ljubomir Hotujac**, predstojnik Klinike za psihijatriju, KBC Rebro, Zagreb. U završnom dijelu služim se tekstom Krščani i depresija (Katolici.org) te podacima iz knjige **Tomislava Ivančića** *Dijagnoza duše i hagioterapija*.

Što je depresija?

Riječ depresija dolazi od latinske riječi *depressio* koja je izvedenica glagola *deprimo* (*deprimere; depressum*) što znači pritiskati, tištati, spustiti. Depresija je „stanje sniženog raspoloženja; javlja se kod različitih psihičkih poremećaja, ili kao dio bolesti (manično-depresivna psihoza), ili kao posebna bolest. Sadrži promjene emocija: neraspoloženje, tugu, tjeskobu, očaj, strah i dr.“. (*Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja*, Zagreb 2006., str. 306).

Kako ju prepoznati?

Depresivni bolesnici su slabo raspoloženi, tužni, bezvoljni i pojačano umorni. Depresija se također manifestira ravnodušnošću, bezidejnošću, apatijom, gubitkom životne radosti, ali i u nekim slučajevima pojačanom nape-tošću, nemirom i razdražljivošću.

Depresija je bolest koja uzrokuje smetnje u osjećajnoj, ali i tjelesnoj sferi pojedinca. Isto tako depresija može ometati osnovne tjelesne funkcije, te se manifestirati poremećajem sna, smanjenjem ili pojačanjem apetita, tromošću, nemirom, slabošću, iscrpljenošću, gubitkom koncentracije i zaboravlji-vošću. Depresivno raspoloženje onemo-gućava bolesnike u obavljanju normalnih i svakodnevnih životnih aktivnosti. Ljudi oboljeli od depresije mogu osje-ćati pretjerani sram ili krivnju i mogu se opširno baviti mišlju o smrti i umiranju, uključujući i ideje o samoubojstvu.

Većina ljudi tijekom života iskusi žalosno raspoloženje. Stresni događaji poput smrti u obitelji ili financijskih problema mogu biti povod za depresiju, a ponekad se ljudi osjećaju depresiv-

nima bez ikakvog jasnog razloga. Na pravu depresiju treba posumnjati kada se osoba konstantno osjeća žalosno svakog dana u razdoblju od dva tjedna ili duže i kada je više ništa ne može razve-seliti.

Većina stručnjaka slaže se da depresija spada u najbolnija životna iskustava s kojima se današnji čovjek može suočiti.

Proširenost depresije u svijetu

Depresija se ubraja u bolesti koje su najranije opisane u povijesti medicine, a u moderno doba spada u naj-učestalije psihičke poremećaje. Depre-ivni je poremećaj po učestalosti u ukupnoj populaciji na visokom četvrtom mje-stu, a predstavlja i drugi najčešći zdravstveni problem ženske populacije. Svjet-ska zdravstvena organizacija predviđa da će do 2020. godine depresija postati drugi zdravstveni problem u svijetu te vodeći zdravstveni problem u žena. Broj osoba koje boluju od depresivnog poremećaja kontinuirano raste od početka prošloga stoljeća u svim industri-jaliziranim zemljama svijeta; 20% žena i

10% muškaraca razvije barem jednu depresivnu epizodu tijekom života. Epidemiološka istraživanja govore da 3-4% populacije boluje od težih, a 2% od blažih oblika depresije. Žene obolijevaju dva puta češće od muškaraca, a točan razlog takve pojave nije poznat. Pretpostavlja se da tomu doprinose hormonske promjene u žena, trudnoća, životne uloge koje su joj predodređena kao i činjenica da je u tjelesnom smislu „slabiji spol“.

Depresija i samoubojstvo

Prema podacima iz svjetske literature depresivni se poremećaj vezuje uz povećani rizik samoubojstva, a 15% depresivnih bolesnika počinu samoubojstvo. Opasnost se povećava ako je netko u obitelji već počinio samoubojstvo. Broj pokušaja samoubojstva dvadeset je puta veći od broja počinjenih. Žene češće pokušavaju, a muškarci češće uspijevaju počiniti samoubojstvo.

Danas smatramo da je depresija bio-psiho-socijalni poremećaj. Ona ne može nastati ako u osobe ne postoji manja ili veća urođena predodređenost za pojavnost depresije. Ako je ta predodređenost (predispozicija) vrlo jaka, tada postoji velika mogućnost da će se depresija javiti i bez nekog vanjskog povoda. Naprotiv, u slučaju slabe predispozicije, trebat će se zbivati brojni nepovoljni i stresni događaji da se depresija pojavi.

Može li se depresija liječiti?

Bolesnici oboljeli od depresije zahitijevaju multidisciplinarni pristup u liječenju. Važno je rano prepoznavanje i

učinkovito, vremenski dovoljno dugo liječenje kako bi se izbjegle posljedice i kronični tijek bolesti. Treba istaknuti da značajni broj depresivnih bolesnika često pohodi hitne internističke i neurološke ambulante ili odlaze liječniku obiteljske medicine tužeći se na tjelesne smetnje čiji je pravi izvor u neprepoznatom depresivnom poremećaju. Stoga, naglašavamo da je za pravilni pristup i optimalno liječenje bolesnika, neophodan ciljan i opsežan psihijatrijski pregled, fizikalni pregled, laboratorijska i neurološka obrada u svrhu razlučivanja pravog izvora simptoma. Liječenje depresije provodi se psihofarmcima, psihoterapijom i psihoeducacijom oboljelih i članova obitelji. Depresivne se epizode mogu liječiti u 70 do 80% slučajeva. Najbolji rezultati liječenja postižu se kombinacijom farmakoterapijskih i psihoterapijskih mjera.

Kako pomoći oboljelom od depresivnog poremećaja

Osim gore navedenih nužnih medicinskih zahvata, za depresivnu osobu je važno da osjeća prihvaćanje od svoje okoline te da ni u kom trenutku ne osjeća krivnju zbog svoje bolesti.

Ukoliko ste prepoznali simptome depresije kod nekoga u svojoj okolini, vrlo je važno takvoj osobi pružiti potporu. Vrlo često to znači ohrabrenje da se nastavi s terapijom, unatoč tomu što depresivna osoba još ne osjeća poboljšanje, ili pak poticanje da se otiđe liječniku. Pomoći se može i praćenjem uzima li depresivni bolesnik propisanu terapiju. Također treba obavijestiti liječnika postoje li kod bolesnika bilo kakve ideje o samoubojstvu.

U kontaktu s oboljelim treba biti strpljiv, saslušati ga, te uvijek istaknuti

da nije sve tako beznadno te kako su beskorisnost ili bespomoćnost koju bolesnik osjeća, samo simptomi bolesti koji će nestati s početkom djelovanja terapije.

Oboljelog od depresije treba ohrabriti da sudjeluje u aktivnostima koje su mu nekada donosile veselje. To znači sudjelovanje u društvenim, sportskim ili vjerskim aktivnostima.

Osjećaj da u bolesti nije sam već da ima nekoga tko će mu pomoći kroz sve teškoće, je najvrednije što možete pružiti oboljelom od depresije.

Kršćani i depresija

U Bibliji su zapisani primjeri nekih oblika depresije. Kralj Šaul patio je zbog „zlog duha od GOSPODINA“ koji ga je plašio i navodio na nasilno ponašanje (1. Sam 16,14-23). Dok je David svirao harfu, to bi mu pomagalo da uspostavi duševnu ravnotežu, no to ga nije moglo sačuvati od ponovnog padanja u negativno raspoloženje.

Jonino raspoloženje se naglo mijenjalo od mrzovolje i gnjeva (Jon 4,1) do „velike radosti“ (Jon 4,6), a potom je opet htio umrijeti. To su bile njegove reakcije na Božju nepogrešivu i postojanu milost.

Kad je Jakov čuo za sudbinu svoga sina Josipa, pao je u kroničnu depresiju i nije se dao utješiti (Post 37,35).

David je nakon rođenja prvog djeteta, koje mu je rodila Bat-Šeba, pao u akutnu depresiju (2. Sam 12,15-22).

Depresija koja je zavladała u Judi odvela ga je u beznadnost i uslijed grižnje savjesti u samoubojstvo.

Ovi primjeri pokazuju da su depresije zabilježene u Bibliji kao sastavni dio ljudskog iskustva, i to neovisno o vjeri ili nevjeri oboljelih. Tekst iz Psalma 77 pokazuje nam depresiju isključivo iz vidokruga Biblije: iskustvo depresije, lijek protiv nje i oslobođenje. Prvih 9

Tema

stihova opisuju duboku beznadnost i dvoumljenje vjernika koji je toliko upao u depresiju da mu čak i Božja pomoć i potpora izgledaju nedostupnim. To je stanje koje čovjeka potpuno paralizira. U stihovima 10-12 pokazan nam je lijek protiv depresije. Tu se Psalmist poziva na razmišljanje o Gospodinovim djelima (dakle više se usredotočuje na razmišljanje nego na osjećaje). S tim novim pogledom pažnja se više upravlja prema Bogu negoli prema depresivnom stanju. Tako duša doživljava olakšanje („Svetinja“) i crpi novu snagu. To je lijek protiv depresije. Zatim 13. stih opisuje oslobođenje koje proizlazi iz nade i vjere: pisac vidi konkretne rezultate, iako mu Božji „putovi“ nisu poznati. Najupečatljivije i najdirljivije liječenje depresije vidimo u službi Gospodina Isusa. Pozabavio se nevoljom jedne žene (Lk 13,10-13), koja je patila od kronične depresije (imala je „osamnaest godina duha slabosti“) i još k tome je bila zgrbljena (bila je „zgrbljena i nije se uopće mogla uspraviti“). Najprije je izliječio njezinu depresiju: ... dozva je i reče joj: „Ženo, oslobođena si od svoje slabosti!“ Onda je riješio njen tjelesni problem: „I položi na nju ruke a ona se odmah uspravi i počne slaviti Boga.“ Uočimo da je on koristio riječi da bi iz-

liječio njezin psihički poremećaj, a dodir rukama da bi izliječio njezinu tjelesnu bolest.

Ovaj događaj nam slikovito prikazuje da se Krist zanima za čitavog čovjeka – za duh, dušu i tijelo. Njegovo savršeno poznavanje emocionalnih barijera u našem životu omogućuje mu da bude naš suosjećajan zagovornik (Heb 4,15).

Istinski kršćani mogu upasti u depresivna raspoloženja i patiti od depresije. Hoće li netko pasti u depresiju ili ne, ne ovisi o tomu je li on kršćanin ili nije, nego o tomu koliko je ranjiv kao čovjek. Negativni osjećaji spadaju u ovu ranjivost (Post 3,17-19). Izvor ozdravljenja svake naše ljudske krhkosti i slabosti nalazi se u osobi Isusa Krista. Biblija to jasno svjedoči. On, koji je često suočen s ljudskom bijedom bio „duboko dirnut“, tješi nas i hrabri, bilo izravno kroz svoju riječ bilo posredno kroz riječi drugih. No ključ po kojem ćemo čuti Njegove riječi utjehe, pomoći i ozdravljenja nalazi se u tome da svoju pažnju odvratimo od naših vlastitih shvaćanja te ju usmjerimo na Njega. Ako tako činimo, doživjet ćemo obnovu svog uma (Rim 12,2) i naučit ćemo postupati u skladu s našom novom prirodom (Kol 3,8-17). /Dr. J. P. Trotzer - katalolici.org/

Zaključak:

Pravi kršćani ne mogu biti nesretni ljudi

Vjernici povjerene mi župe često čuju tu rečenicu. To je moje osobno duboko iskustvo ali i uvjerenje iz moje pastoralne prakse. Grijeh je, naime, najveći neprijatelj čovjekove sreće i zato je najbolji način da sreću postignemo, odnosno da ju sačuvamo, živjeti svetom životom što uključuje i odlučnu borbu protiv. Isus doista ima odgovore na sva naša pitanja i rješenje za sve naše probleme. Zato svakodnevno treba biti s njim u komunikaciji – kroz molitvu, čitanje Božje riječi, meditaciju, sudjelovanje u svetoj misi... I duhovni razgovor može puno pomoći. Kad čovjek zapadne u poteškoće brzo to mora nekome reći, jer neprijatelj čovjekov – đavao djeluje u tami, a kršćani kao djeca svjetla trebaju hoditi u svjetlosti i svaku osobnu, obiteljsku i društvenu situaciju trebaju osvijetliti svjetlom Božje riječi, pa će sve izgledati drugačije. Kad bismo tako živjeli, uvjeren sam da bi bilo puno manje depresivnih a puno više nasmijanih i radosnih osoba.

Pojam grijeha je skoro nestao iz dušobrižništva

Pojmovi krivnje i grijeha uglavnom su nestali iz dušobrižništva. Jedan od razloga za to je promijenjeno poimanje krivnje i grijeha. Krivnja se, u pastoralu, često spominje prikriveno, kao na primjer u formulaciji „stvar je naopako krenula“. Također, moderni čovjek sebe ne prihvaća sebe grešnikom prema Bogu, nego prema samome sebi. On griješi protiv svoga zdravlja, svoga životnog očekivanja ili protiv svoga ugleda. Kršćansko dušobrižništvo je obvezno, prema Evanđelju, tematizirati krivnju i grijeh u njihovom vlastitom značenju i prenositi poruku o milosrdnom Bogu, opravdanju i oprostjenju.

Religija i znanost u konkurentskim odnosima

Postoji „duhovna bitka između pogleda na svijet“. Ovisno o pogledu na svijet, dolazimo do različitih interpretacija bolesti. Na primjer, ako kršćanin padne u depresiju, onda zato postoje tri tumačenja: 1. Vjerojatnost da čovjek u svom životu pretrpi depresiju je do pet

posto. Dakle, nije iznenađujuće da ponekad pogodi i kršćane. 2. Religija ima zdrave i nezdrave elemente. Posebno kruta, kontrolirajuća obitelj ili crkvena zajednica može uzrokovati depresiju. 3. Neki proglašavaju kršćanstvo, kao takvo, morbidnim. Prema ovom gledištu, bolest proizlazi iz strogih moralnih učenja kršćanstva o grijehu i nekontroliranog osjećaja krivnje i straha.

Religiozni ljudi su sretniji

Postoji, u istraživanjima sada, međutim, i protu-pokret. Prema tim istraživanjima, religiozni ljudi općenito pokazuju veće životno zadovoljstvo. Depresija, samoubojstvo, strah, droge i zloupotreba alkohola ipak su, među kršćanima, manje izraženi. Stoga je korisno da se psihoterapija također koristi kršćanskim načelima, kao što su pokajanje, zadovoljština, praštanje i pomirenje. /www.don-ivica.net/

Raspjevani Božić u Hrvatskom domu u Somboru

Tradicionalni Božićni koncert u organizaciji HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora priređen je u nedjelju, 19. prosinca, u Hrvatskom domu u Somboru.

I ove je godine priređen šarolik program koji je dočarao lijep božićni ugođaj nazočnima u punoj dvorani Hrvatskog doma. Raspjevan Božić priredila su djeca i mladi – vjernici somborskih župa, članovi pjevačke sekcije HKUD-a „Vladimir Nazor“, **Ivana i Marina Antunić, Dalibor Beretić, Ivan Šomođvarac**, obitelj **Gorjanac**, i po prvi puta na ovom koncertu članovi mađarske Kasine i Humanitarne udruge Nijemaca „Gerhard“ iz Sombora. Katehistica župe Presvetog Trojstva **Rozmari Mik** napisala je lijep program vođena biblijskim motivima, kojeg je izvrsno vodio voditeljski dvojac **Bojana Jozić i Darko Lovrić**. Svakako, najveći pljesak zaslužen su na kraju programa dobila djeca, koja su zapjevala „Zvončiče“, „Sretan Božić“ i zajedno s odraslima „Radujte se narodi“.

Okićen bor s darovima ispod njega, razigrana djeca, saonice, vranac i dakako pjesma razigrali su i publiku, a najsretnija su bila djeca koja su svojim domovima otišla punih ruku, s božićnim darovima.

Nakon koncerta nazočni su mogli kušati božićne slastice, koje su i ove godine pripremile vrijedne žene, za što su dobile i nagrade, dok su se muškarci sladili medenom rakijom.

Nazočni su ostali pogledati i tradicionalnu izložbu božićnih kolača. /**Zlatko Gorjanac**/

Božićni koncert HKPU „Zora“ u crkvi sv. Jurja u Vajskoj

Nakon nekoliko kulturnih događanja prije službene registracije, HKPU „Zora“ u Vajskoj je organizirala i svoj prvi javni nastup. Ovoga je puta u utorak, 21. prosinca, priredila božićni koncert u crkvi sv. Jurja. Time je ova udruga potvrdila svoje ambicije da postane važnim čimbenikom kulturnog života u Vajskoj i svoju spremnost za suradnju sa župnom zajednicom ovoga mjesta. Za pohvalu je što je vodstvo ove udruge

na svoj prvi koncert pozvalo renomirani zbor HKPD-a „Jelačić“ iz Petrovaradina.

Poslije pozdravne riječi tajnika „Zore“ **Željka Pakledinca**, uslijedio je nastup domaće pjevačke skupine s božićnim pjesmama uz orguljsku pratnju **Nermine Košutić**. U drugom dijelu koncerta nastupio je zbor HKPD-a „Jelačić“ s duhovnim skladbama, a potom s tradicionalnim božićnim pjesmama. Brojna je publika u vrlo akustičnoj crkvi bila oduševljena interpretacijom skladbi ovog mješovitog zbora pod ravnanjem dirigentice **Vesne Kesić Krsmanović**.

O povijesti Petrovaradina, HKPD-a „Jelačić“ i o znamenitim ličnostima ovoga kraja - Iliji Okrugiću, Franji Stefanoviću, Stanislavu Prepreku, te o banu Josipu Jelačiću govorio je voditelj svetišta Majke Božje Tekijske i kantor crkve sv. Jurja u Petrovaradinu **Petar Pifat**. Time je ovaj glazbeno-duhovni događaj imao i edukativni karakter i činio ga zanimljivim za sve nazočne.

Božićni koncert u Vajskoj, kome su nazočili, između ostalih, i predstavnici HKUPD-a „Matoš“ iz Plavne i HKPUD-a „Mostonga“ iz Bača, kao i druge udruge iz Vajske HKUPD-a „Dukat“, završen je zajedničkim pjevanjem oba zbora pjesme „Radujte se narodi“. Ni župnik iz Petrovaradina i domaći župnik **vlač. Josip Kujundžić** nisu krili zadovoljstvo uspješnim koncertom, koji je bio i svojevrsna duhovno-glazbena priprema za nastupajući blagdan. Predsjednik HKPU „Zora“ **Ivan Šimunović** priopćio nam je i radosnu vijest da je stiglo rješenje o registraciji ove udruge, te da od sada mogu nesmetano djelovati i surađivati sa svim postojećim kulturnim udrugama. /**Zvonimir Pelajić**/

Polnoćka i božićni koncert u Sonti

Veliki broj vjernika župe Sonta i njihovih gostiju pristiglih iz nekoliko europskih zemalja, poglavito iz Hrvatske u koju su izbjegli tijekom ratnih devedesetih, dočekali su dan rođenja Spasitelja u svečanom ozračju s ljubavlju urešene crkve sv. Lovre.

Pola sata prije početka polnoćne mise sončanski župnik **vlač. Dominik Ralbovsky** pozdravio je prisutne vjernike i najavio božićni koncert pjevačkog zbora i tamburaškog sastava Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata „Šokadija“, te dječjeg župnog zbora, recitatora i gajdaša **Adama Vulića**, uz glazbenu pratnju katehisticke **Kristine Ralbovsky**. U pjevačkom zboru „Šokadije“ ovom prigodom pjevao je i gost iz Hvara, grada na istoimenom otoku u Republici Hrvatskoj, tenor **Mario Tudor**. Svojom skladnom pjesmom pod svodovima župne crkve Šokadinci i djeca priredili su nezaboravni

u gođaj. U božićnom slavlju sudjelovali su i mladi župe Sonta. Na platou ispred crkve sagradili su štalicu i priredili živi prikaz dolaska Spasitelja. Nakon završetka koncerta, točno u ponoć, u mimohodu su, uz zvuke orgulja, u crkvu ušli pastiri, kraljevi, anđeli, žene, djeca, sv. Josip i Marija noseći maloga Isusa, i na koncu ministranti i župnik vlč. Dominik Ralbovsky. Uz molitvu vjernika i pjevanje crkvenog zboru, praćeno zvicima orgulja, na kojima su naizmjenice svirale katehistica Kristina Ralbovsky i profesorica glazbe **Katarina Gal**, vlč. Dominik je predvodio polnoćnu svetu misu.

Ivan Andrašić

Betlehemske svjetlo u Sonti

Nošeno rukama članova Udruge izviđača „Stari hrast“ iz Osijeka, Betlehemske svjetlo je u srijedu, 22. prosinca, prispjelo u crkvu sv. Lovre u Sonti. Pred oltarom članovi udruge izviđača i vlč. Dominik prenijeli su plamen na pripremljene svijeće.

Betlehemske svjetlo, njegov nejak plamićak, simbol je djeteta Isusa, simbol koji ljudima donosi mir, ljubav i nadu. U 2010. svjetlo je upaljeno u Betlehemske štalice u Betlehemu i prenijeto u Beč.

Svečana misa na kojoj se preuzimalo Betlehemske svjetlo dopremljeno iz Špilje rođenja u Betlehemu održana je u Beču, u katedrali sv. Antuna Padovanskog 13. prosinca. Po završetku mise, sukladno uputama, predstavnici Saveza izviđača Hrvatske krenuli su na put u domovinu, kako bi u svojim fenjerima ponijeli Svjetlo mira u svoje župe širom Hrvatske. Članovi više udruga u podunavskom dijelu Hrvatske ponijeli su Svjetlo i u veći broj župa Bačke i Srijema, pa tako i u Sontu. Svetu misu u crkvi sv. Lovre u Sonti predvodio je vlč. Dominik Ralbovsky. /I. Andrašić/

U Franjevačkoj crkvi u Baču na Božić zasvirale orgulje

Ovog Božića u franjevačkoj crkvi u Baču božićne pjesme zvučale su svečanije nego prijašnjih godina. Zahvaljujući mladim orguljašima Mariji Ihas i Davidu Bertranu, poslije više od dvadeset godina, na prvoj ovogodišnjoj božićnoj misi crkveni zbor ove crkve pjevao je uz pratnju orgulja.

Iako su orgulje u izuzetno lošem stanju, ovi su ih mladi ljudi uspjeli osposobiti da ovaj veliki blagdan bude u što svečanijem tonu.

Koliko franjevački samostan, tradicija Božića, pa samim tim i zvuk orgulja u ovoj crkvi znače za bački katolički puk, dokazuje i činjenica da se na polnoćki crkvenom zboru priključio i velik broj članova gradskog zboru „Neven“, a crkveni zbor će od ovog Božića biti brojniji za desetak stalnih članova.

S. Č.

Božić u župi Marija Majka Crkve u Subotici

Župna zajednica župe Marija Majka Crkve u Subotici pripremala se za Božić, kao i svake godine, aktivnim sudjelovanjem na misama zornicama na kojima se svakoga jutra okupljao lijep broj vjernika.

Na svetoj misi polnoćki u ovoj župnoj crkvi bili su nazočni i eminentni gosti: dr. Bojan Pajtić, predsjednik Vlade AP Vojvodine, dr. Oliver Dulić, ministar okoliša i prostornog planiranja u Vladi Republike Srbije, Modest Dulić, pokrajinski tajnik za sport i mladež, dr. Nenad Ivanišević, pokrajinski zastupnik i Saša Vučinić, gradonačelnik Subotice. Župnik, mons. dr. Andrija Kopilović je dužnosnike primio na kratki razgovor prije svete mise. U propovijedi je mons. Kopilović istaknuo važnost istinske proslave Božića, ne u vanjštini i konzumizmu već, kako je sam rekao, da *razmislimo za koga smo mi bili Isus ovoga Božića*. Važnost primjećivanja svojih bližnjih je zapravo istinsko slavlje koje je i Bogu ugodno, rekao je još župnik Kopilović. Na kraju svete mise najmlađima su podijeljeni paketići, a za uzvanike je održan kratki prijem u svečanoj dvorani župe. /Csaba Kovács/

Božić u župi Isusova Uskrsnuća

Zornice koje su bile utorkom, četvrtkom i subotom u 6 sati ujutro, bile su prvi korak pripreve za dolazak maloga Isusa. Na zornicama se okupljao lijepi broj vjernika. Djeca su došla uglavnom sa svojim roditeljima. Svakim dolaskom djeca su kitila svoj bor nakitima iz radionice. Na kraju su bili nagrađeni. Kako je **sveti Nikola u Došašću**, ostavio je darove djeci na jednoj zornici. **Materice**, blagdan kršćanskih majki svečano je proslavljen u našoj župi. Na početku sv. mise djevojke su pozdravile najveću majku Mariju lijepim recitalom, a na kraju su prigodnim programom sva djeca čestitala svojim majkama, uz pratnju tamburica. Majke su dijelile jabeke i orahe.

Oci, blagdan kršćanskih očeva proslavljen je na sličan način. Na početku svete mise djeca su demonstrirala molitvu Oče naš u čast nebeskog Oca, a na kraju su zajednički čestitali svojim očevima. Bili su počašćeni kiflama. Uz vodstvo **s. Marijane**, djeca su u radionici-igraonici spremali božićne suvenire koje su prodavali u Somboru u korist zajednice Hosana.

Na izložbi „**božićnjaka**“ sudjelovale su i naše žene iz karitativnog Odjela. One su također pripremile kolače što su mladi raznosili kao božićni dar starima i siromašnima. Bio je to dvostruki dar, jer su ih iznenadili i obradovali.

Mladi su pripremili vrlo lijepi **igrokaz** prije svete mise polnoćnice i potaknuli brojne vjernike na razmišljanje o Božiću kao obiteljskom blagdanu. U programu i svetoj misi su sudjelovali tamburaši i zbor mladih naše župe. Djeca su uljepšala božićnu svetu misu svojim recitalom i čestitali svima Božić. Zato su i bili nagrađeni od malog Isusa na kraju svete mise zajedno s velikim sviračima i pjevačima.

Djeca naše župe su priredila mali lijepi program 28. prosinca u Klubu Caritasa Mjesne zajednice Novo Selo. U programu su sudjelovali dječji tamburaški orkestar, recitatori, djeca glumci i pjevači. Bio je to naš dar starima za božićne blagdane.

Ovaj Božić je okupio lijepi broj aktivista u župi koji su bilo fizičkim radom, bilo kićenjem borova, bilo pjevanjem, bilo sviranjem, dramskim programom, karitativnim angažiranjem, aranžiranjem..., učinili Božić ljepšim, radosnijim, a vjerujemo duhovno plodnijim blagdanom! /**N. Tumbas**/

Božić u Plavni

Božićno je vrijeme u Plavni uvijek bilo ispunjeno lijepim običajima koji su se najčešće vezivali uz pučku pobožnost. Kako se blagdan približavao, sve je više župljana bilo u crkvi, a vrijeme zanosa, radosti i obnove vjere nastavilo bi se i nakon Božića, sve do svetkovine Krštenja Isusova. Ovaj će Božić ostati zapamćen po obnovi jednog gotovo zaboravljenog običaja u kojemu su sudjelovala djeca, te pjevanju zbora na svečanoj misi polnoćki u kome su se prvi puta začuli muški glasovi.

Nakon obnove pokladnih običaja, te običaja o svetom Nikoli, koji su godinama zanemarivani, ove je godine „**Matoševa**“ udruga obnovila i predstavila javnosti jedan dio božićnih običaja. U četvrtak, 23. prosinca 2010., prikazan je igrokaz „**Divan je sjaj Badnje večeri**“ što je privuklo na predstavu brojnu publiku različite nacionalnosti i vjeroispovijesti. Voditeljica „**Matoševa**“ folklornog odjela **Evica Bartulov** istraživala je ovaj običaj i uobličila ga u formu igrokaza u tri čina, a u skupljanju građe pomagali su joj stariji mještani Plavne: **Zlata i Stipan Dujan, Kata Bujak, Marija Sotinac, Jelisaveta Repa, Marija Klinovski – Buvarova i Ana Obadov**. Svi su izvođači u igrokazu bili članovi dječje ili odrasle skupine folklornog odjela, a kao likovi pojavljuju se: anđeo, otac obitelji, mater, kći, djeca, baka, pastiri i pastirice. Igrokaz je obogaćen pjevanjem tradicionalnih božićnih pjesama, a najvažnije je da su u svemu ovomu sudjelovala djeca, koja su najviše doprinijela stvaranju osobitog raspoloženja i radosti Badnje večeri i samim tim obilježila ovaj Božić.

Na svečanoj misi polnoćki crkva je kao i uvijek bila prepuna župljana, a pjevanje tradicionalnih božićnih pjesama prije i tijekom polnoćke obogaćeno je s petero novih muških glasova. Ovoga su puta, uz orgulje, svirala i četiri tamburaša: **Stipa, Držislav, Vjekoslav i Darko**. Nakon sv. mise vlč. Josip je podijelio djeci božićne darove.

Do svetkovine Krštenja Isusova vlč. **Josip Štefković** je, uz asistenciju svojih ministranata, obavio blagoslov kuća, a time je i formalno završeno Božićno vrijeme. Sudeći po sve manjem broju župljana u crkvi, čini se da je za neke u ovom mjestu završena i vjerska obnova i susret s Isusom, a zanosi već splasnuli. Ipak, jedna je obitelj za ovaj Božić dobila čestitku od jednog osvjedočenog prijatelja Plavne, koju želimo podijeliti s cijelom župnom zajednicom: *Neka vas sve u obitelji dotiče trajno milost djeteta iz štalice te krijepi njegova nada....* Ovo je doista potrebno župi u kojoj živi još oko 500 katolika, a njihov se broj iz dana u dan polako smanjuje.

Zvonimir Pelajić

Dječja božićna predstava u crkvi sv. Marije u Subotici

Kao i svake godine, na misi polnoćnici u župi sv. Marije u Subotici, u velikom broju okupili su se vjernici kako bi zajedno proslavili rođenje Otkupitelja.

Vjeroučenici su pripremili prigodni program, kako bi sveta noć bila svečanija. Pastirskom igrom, pjevanjem, recitacijama i sviranjem na violini iznenadili su prisutne. U programu su sudjelovali: **Tanja Tot, Šejla Pećerić, Elizabeta Koljđeraj, Nataša Daroci, Tamara Tot, Danijela Galfi, Aleksandra Hajdu, Nora Horvat Šamu, Katarina Pinter, Laura G. Oldal** i djeca koja su govorila na mađarskom jeziku. I u svetu misu su se aktivno uključili: **Senad Emra, Annamária Fischer** i **Zsaklina Kunszt** čitanjem prvog i drugog čitanja, kao i molitvom vjernika.

Na polnoćnici su pod vodstvom **Sándora Tamása**, nastavnika glazbene kulture, sudjelovali gudački i tamburaški orkestar kao i zbor Osnovne škole „István Széchenyi“ iz Subotice, koji su svojim zvonkim pjesmama svetu misu učinili svečanimom. /s. **Hermína Kovács M./**

Božićni koncert u Vajskoj

Pod pokroviteljstvom HKUPD-a „Dukat“ i MKUD-a „Buzovirag“, 18. prosinca 2010. održan je u crkvi sv. Jurja tradicionalni sedmi božićni koncert pod nazivom „Radujte se narodi“.

Gosti na ovom božićnom koncertu bili su mladi iz MKUD-a „Corvin Matyas“ iz Bača. Iako je bilo hladno i snježno vrijeme, okupio se lijepi broj mještana iz Vajske, Bođana i Bača. Nazočnima je prikazan i predstavljen bogati program božićnih pjesama na hrvatskom i mađarskom jeziku koje je pripremala **Marija Ihas**. Igrokaz pod nazivom „Intervju s pastirima“ izveli su mladi dramskog odjela „Dukata“, a režirao ga je **Pavle Pejčić**, dok su božićne recitacije izveli mladi oba KUD-a.

Na početku programa, sve nazočne pozdravio je predsjednik „Dukata“ **Pavle Pejčić** i uputio par riječi. *Iako je vani i u crkvi hladno, želja nam je da vas ovih sat vremena pjesmom i igrokazom ugrijemo, oraspoložimo te tugu i brigu odagnamo od Vas i da raspoloženi odete svojim kućama i to raspoloženje prenesete usamljenima, bolesnima i tužnima, pa da i oni osjete dah vedrine i veselja. Jer ovo je vrijeme darivanja i želimo da ne budete srca tvrda.* Riječi pozdrava uputila je i predsjednica MKUD-a **Edit Deak**.

Na kraju programa oba predsjednika zahvalila su svim sudionicima koji su nastupali na ovom koncertu, te svima nazočnima uputili božićnu čestitku s lijepim željama za uspješnu nastupajuću 2011. godinu. Svi vidno raspoloženi, prešli su u župni stan na kratki domjenak. /P. P./

Vajštanci proslavili Badnjak i Božić

Kroz četrdeset dana u vrijeme Došašća, priprave i čekanja na rođenje maloga Isusa, u kojemu se svaki dan na zornicama okupljao lijepi i konstantni broj vjernika, u Vajskoj je na Badnjoj večeri u prepunoj crkvi sv. Jurja, održana koncelebrirana sveta misa koju je predvodio prefekt subotičkog Paulinuma vlč. **Dragan Muharem** u zajedništvu s domaćim župnikom **Josipom Kujundžićem**.

Prije svete mise, mladi župe sv. Jurja priredili su božićni igrokaz svojim mještanima i svima nazočnima u crkvi. Unatoč hladnoći, mladi su marljivo vježbali nakon misa zornica dosta dugačak tekst igrokaza pod nazivom „Tajanstveni putnik“, pod rukovodstvom **Pavla Pejčića**. Izvođenje igrokaza svi su u miru i tišini pažljivo pratili i na kraju ga gromkim pljeskom nagradili što je znak da je tema igrokaza stigla do svakog srca.

Sвета misa polnoćka, uz skladno pjevanje božićnih pjesama svih nazočnih, pjevačkog zbora sv. Jurja a uz pratnju kantore **Marije Ihas**, bila je svečana a pogotovu propovijed vlč. Dragana. On je govorio o okolnostima u kojima se rodio Isus: *U siromašnom ambijentu – štalica, jaslvice, slamica, pastiri i okolo stoka koja ga je grijala i siromašni sv. Josip i Marija. Koji se to još kralj tako rodio? Bog nam je poslao svoga sina na svijet k nama ne da vlada, nego da nas otkupi i spasi od grijeha.* U čestitki za Božić rekao je kako svačije srce postaje božansko prijestolje kada pružimo ruku jedno drugom i čestitamo Božić.

Na Božić, dan Isusova rođenja, unatoč snijegu i hladnoći, vjernici su napunili crkvu i opet čuli nadahnutu propovijed svoga župnika Josipa. *Evanđelje nam opet poručuje tko se to rodio, zašto se rodio i komu se rodio. Rodio se naš Bog, da bi postao čovjek, da bi postao nama sličan u svemu osim po grijehu. Bog nam ga je darovao, od štalice do križa, velik je to raspon ali je veliko i darivanje, darovao je sebe, a darovati sebe to je velika i nesebična ljubav,* rekao je župnik. Uputio je svima čestitku za sretan i blagoslovljen Božić i poželio *da ova župa raste i uznapreduje u duhovnosti jer možda još koje zrno padne na plodno tlo i podari crkvi svećenika.* Zahvalio je i članovima crkvenog odbora župe sv. Jurja koji su sudjelovali na svetoj misi ministriranjem. /P. P./

33. Europski susret mladih u Rotterdamu

Nizozemska je prvi put bila domaćin Europskog susreta mladih u organizaciji zajednice iz Taizea. Od 28. prosinca 2010. do 1. siječnja 2011., oko dvadeset pet tisuća mladih iz Europe i zemalja drugih kontinenata prisustvovalo je „Hodočašću pomirenja na zemlji“, ovog puta s postajom u Rotterdamu, gradu koji je danas doista raskrižje kultura i religija napisao je patrijarh Bartolomej Carigradski u svojoj pozdravnoj poruci upućenoj nazočnima.

Poruke podrške braći iz Taizea i riječi ohrabrenja svim sudionicima poslali su i: canterburyjski nadbiskup **dr. Rowan Williams**, glavni tajnik Svjetske luteranske federacije **Martin Junge**, generalni tajnik Svjetskog saveza reformiranih crkava **dr. Setri Nyomi**, glavni tajnik svjetskog vijeća Crkava **dr. Olav Fykse-Tveit**, crkve Ženeve, generalni tajnik Ujedinjenih naroda **Ban Ki Moon**, predsjednik Europskog vijeća **Herman van Rompuy** kao i papa Benedikt XVI., osvrćući se na činjenicu da nas radost koju otkrivamo ne odvlači od solidarnosti s patnjama čovječanstva, nego je intimno vezana uz povjerenje u Boga. Živeći u ovome povjerenju, primajući ga, vi dopuštate tu korjenitu obnovu ljudskoga bića koju je Krist došao donijeti, piše papa Benedikt te poručuje: Kad se vratite u svoje zemlje, neka vas Duh Sveti ispuni bezgraničnim suosjećanjem, neka vam prenese maštu i hrabrost kako biste mogli otkriti kako pretvoriti svoje lokalne zajednice u mjesta srdačne ljubaznosti i povjerenja. Mir koji će vam on dati tako će zračiti prema van za druge i za svijet, zaključuje Papa. Kao što je i za očekivati, Sveti otac na kraju poruke poziva mlade na Svjetski dan mladih u Madrid.

Hodočasnici Subotičke biskupije intenzivnom molitvom i sudjelovanjem u radionicama i ovoga puta su se obogatili ponuđenim duhovnim sadržajima, a od svih izdvojio bih pismo brata Aloisa iz Chilea s temama: radost, suosjećanje i praštanje o kojima su mladi razgovarali, dijelili iskustva, mišljenja. Životna radost za kojom svi

tragamo nalazi se u otvorenosti prema drugima, počevši od onih koji su nam povjereni i žive pored nas. Želja za radošću je neodvojiva od brige za druge, za one koji nas okružuju, riječi su brata Aloisa u okviru večernje molitve 29. prosinca. U pismu brat Alois opširnije govori o opraštanju jer je ono životno potrebno u našim vlastitim životima i našim društvima te upućuje na stvarnost da praštanje ne ukida potrebu za pravdom, već ju proširuje. Brat Alois primjećuje da se iako jesmo vjernici, često ne trudimo produbiti svoju vjeru. Svatko od nas može drugome prenijeti svoju nadu u Kristu. Možda ne uvijek riječima, nego više svojim načinom života. Onda se događa nešto iznenađujuće: prenoseći poruku Kristova uskrsnuća, mi ju sami malo po malo bolje razumijemo. Taj misterij postaje centralno mjesto naše egzistencije i može promijeniti naš život. Svoje razmatranje na kraju susreta završava riječima: Kao vjernici mi ne slijedimo ideal, slijedimo osobu Krista. Nismo sami, on ide ispred nas. Svi, i siromašni i ranjeni, pozvani smo odražavati Kristovu svetost u svom životu.

U nadi da će mladima ovo hodočašće doista promijeniti život a da će im osoba Krista biti uzor i norma života, župa sv. Roka u Subotici poziva sve zainteresirane da se uključe u redovite susrete i na taj način prodube svoju vjeru a ponajviše, kako poručuje papa Benedikt u svojoj poruci, pretvore svoje lokalne zajednice u mjesta srdačne ljubaznosti i povjerenja.

Oliver Kajari

Božićni koncert u Zemunu

Nakon večernje svete mise u crkvi „Uznesenja Blažene Djevice Marije“ u Zemunu, 26. prosinca 2010. održan je Božićni koncert, upriličen na inicijativu učelnika muzičke škole „Kosta Manojlović“ iz Zemuna.

Program koncerta je osmišljen kao dar župniku **Jozi Dupari** i njegovim župljanima za najradosniji kršćanski blagdan Božić. Djela poput Vivaldieve kompozicije „Gloria“, Bachovih preludija, oratorija i Božićne pastorale bila su upotpunjena tradicionalnim pjesmama kao što su „Narodi nam se“, „Noć ova“ i drugima koje puk veoma rado sluša i pjeva u ovo najsvečanije doba godine. Puna, bogato okićena crkva upotpunjavala je blagdanski ugođaj. Mlade, izuzetno talentirane ljude, **Anu Pavlov**, **Andrijanu Kuveljić**, **Đorđa Radovića**, **Tijanuu Vučković**, **Januu Momirović** i **Momčilu Radojevića** na orguljama je pratila **Branka Đorđević** a na violini **Nastasja Vojinović** i **Andrija Abramović**. Nakon svakog izvedenog djela crkvom se prolamao dug i gromoglasan pljesak. Međutim, dok je publika slušala pjesme i kristalno čiste glasove solista, vladala je neobična i svečana tišina. Program je završen najpoznatijom Božićnom pjesmom svih vremena i u svim krajevima svijeta, „Tiha noć“ u izvođenju komornog zbora solo pjevačkog odsjeka. Na samom kraju koncerta, svi izvođači su dobili cvijeće i bili po zdravljeni dugotrajnim pljeskom.

Danijela Lukinović

Izvedene poznate božićne pjesme u Zemunu

Posljednjeg tjedna adventa, 22. prosinca, u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu održan je koncert kao uvod u slavljenje Božića. Na poziv **mons. Jozе Duspаre** odazvali su se članovi crkvenog zbora svete Cecilije, kao i članovi Društva hrvatske mladeži Zemuna koji su oformili zbor mladih. Program je započeo zbor svete Cecilije

koji je izvodio dobro poznate božićne pjesme. Svečani ugođaj kojim je odisao cjelokupni koncert rezultat je predanog i profesionalnog pristupa mlade talentirane dirigentice **Natalije Stamenković**.

Ova predbožićna večer upotpunjena je božićnim pjesmama koje je recitirala **Marija Petrović** i predstavom pod nazivom „Siroče“, koju su s puno truda i ljubavi pripremili djeca uz pomoć sestre **Ozane**. Pred sam kraj programa profesorica **Matijeta** na jedinstven je način ispričala kako se nekada slavio Božić u Zemunu.

Osim velikog broja župljana koncertu su nazočili predstavnici veleposlanstava Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Austrije, kao i predstavnici medija.

D. L.

Jadranka Ljubojević

Humanitarni koncert za „Hosanu“

Na humanitarnom koncertu za pomoć Humanitarno-terapijskoj zajednici „Hosana“, 9. siječnja u subotičkoj Gradskoj vijećnici, nastupio je **Ivan Šomođvarac** iz Sombora. Publika je čula i svjedočenje jednog štićenika i jednog roditelja, a prikupljeno je 38.000 dinara i 95 eura.

Ovo je treći put da je organiziran humanitarni koncert u korist zajednice „Hosana“, a koji pokazuje osjetljivost svih onih kojima je stalo do mladih ljudi čiji su životi u fazi ozdravljenja od različitih ovisnosti.

Tijekom večeri svoje životno svjedočanstvo ispričao je štićenik zajednice **Nikola Mirosavljev** koji je prošao cjelokupni program odvikavanja u trajanju od tri godine. On je sada student Bogoslovnog fakulteta u Beogradu i želi

svjedočiti ljubav koja mu je pomogla u nadvladavanju problema ovisnosti od droge.

Pomajka jednog od štićenika **Violeta Važonji** iz Novog Sada upozorila je prisutne da paze na svoju djecu jer od ove moderne pošasti nitko nije izuzet.

Voditelj Humanitarno-terapijske zajednice **vlč. dr. Marinko Stantić** je naglasio kako nema potpunog izlječenja bez iskrenog obraćenja, a upravo u jačanju karaktera pomažu duhovne vrijednosti. Temelj njihova života je sastavljan od rada, molitve i razgovora. Dr. Stantić je zahvalio svima koji na različite načine pomažu mladićima, a trenutno ih je u program odvikavanja uključeno sedmero.

Na koncertu je prikupljeno 38.000 dinara i 95 eura, ali se pomoć može i dalje uputiti, o čemu se svi zainteresirani mogu informirati na internetskim stranicama: www.hosana.rs.

Na koncertu je predstavljen peti, božićno-novogodišnji broj časopisa „Hosana“ u kojemu su vijesti o životu ove zajednice. /Zv/

Adaptacija župnog doma

Važni datumi i naglasci

U jesen 2008. godine g. **Petar Kuntić**, zastupnik u Narodnoj skupštini R. Srbije i predsjednik DSHV-a obavještava župnika da je zahtijevao od svojih koalicijskih partnera da podrže neke projekte hrvatske zajednice koji bi se financirali iz Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine.

Na poticaj g. Petra Kuntića, župnik, 6. 01. 2009. upućuje pismo g. **Saši Vučiniću**, gradonačelniku Subotice s molbom da podrži projekt adaptacije doma župe sv. Roka u Subotici i obrazlaže značaj toga projekta za hrvatsku zajednicu i sve vjernike ove župe.

U proljeće 2009. godine **Ana Gaković** i **Ivana Francišković** vrše premjer župnog doma i prave temeljni nacrt adaptacije, koji stručno doraduje „Monolit-gradnja“ iz Subotice.

Fond za kapitalna ulaganja 9. srpnja 2009. godine odobrava sredstva za adaptaciju župnog ureda sv. Roka u Subotici u iznosu od 9.708.000,- dinara.

Tenderska komisija u sastavu: **Vesna Prčić** (predsjednica) i **Pero Horvacki, Lazar Cvijin, Ana Gaković, mr. Ervin Čeliković** i **Stipan Kulundžić** (članovi): uspješno okončava svoj posao te je 25. 05. 2010. godine potpisan ugovor s g. **Lászlóm Irsajem**, direktorom „Monolit-gradnje“.

Fond za kapitalna ulaganja, 6. 07. 2010. godine uplaćuje avans.

10. 08. 2010. godine započeli su radovi.

22. 12. 2010. završen prvi dio radova.

Dosada urađeno:

- potpuna izolacija zgrade,
- potpuna obnova elektroinstalacije,
- potpuna obnova vodovodne i kanalizacijske instalacije,
- stavljeni novi prozori i vrata,
- potpuno obnovljena i prefarbana sva drvenarija unutar zgrade,
- stavljen novi parket u sve sobe i nove pločice u hodnike,

- novi crijep na sav krov,
- navučene demit ploče na unutarnji dio zgrade,
- maljane sve prostorije u kući.

Preostali radovi:

- Dovršetak vanjske fasade
- Navlačenje bavalita na unutarnji dio zgrade

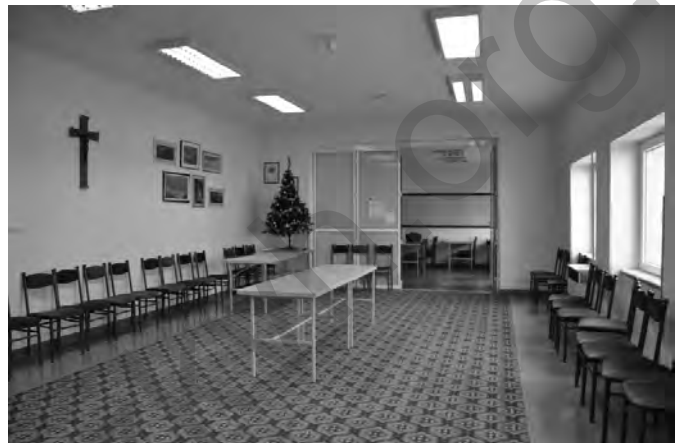
Prodali smo 5,63 jutara zemlje i tako temeljito obnovili vjeronaučnu dvoranu (izolacija, stavljena nova električna instalacija, spušten strop, nove podne pločice, novi prozori, od šupe napravljen novi sanitarni čvor; umjesto bine napravljena je mala vjeronaučna dvorana s posebnim ulazom i novim prozorom).

Uređujemo i podrumski prostor koji će služiti kao igraonica za djecu i mlade.

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima, Monolit-gradnji i svim radnicima; zahvaljujem i svima koji su pomagali u iseljenju stvari u crkvu i njihovom vraćanju u župni dom.

NEKA BOG, PO ZAGOVORU BL. MARIJE PETKOVIĆ,
BLAGOSLOVI PREOSTALE RADOVE, ČUVA RADNIKE
I NAGRADI SVE NAŠE DOBROČINITELJE.

Župnik Andrija Anišić

Božićno vrijeme u Irigu

Mjesec prosinac započeli smo zornicama, a po završetku duhovnih vježba u Petrovaradinu na kojima je bio i župnik, 2. prosinca održana je duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije koju je vodio **Marko Miloš**, karmelićanin. Blagdan svete Barbare proslavili smo 4. prosinca. Sutradan 5. prosinca, slavimo svete mise na župi i na filijalama Šatrinici (za **Istvána i Terezu Szabó**) i **Dobrodolu** (za **Mariju Repaš**) s porukom: *Došašće je prilika za produbljenje i obogaćenje našega života u horizontu Božje: utrti put na kojemu možemo susresti Boga u Isusu Kristu.* Na nedjelju Caritasa, 12. prosinca, uslijedio je opet lijepi susret u Vrdniku na misi za **Krešimira i Ljubicu Kordić** uz poruku: *Ako vratimo radost u naš život kroz Caritas (darivanje), i dolazak Gospodina biti će čudo u pustinji.* Spomendan svete Lucije 13. prosinca, proslavili smo na misi zornici za pokojne roditelje, braću i supruga **Anđe Varga**. Božićna ispovijed u našoj župi bila je 14. prosinca, pod sjenom spomendana sv. Ivana od Križa, što nas upućuje na nešto bitno, da je pravo dobro upravo nutarnji život, povezujući ga sa životom sv. Ivana. Inače kroz cijeli tjedan je bio susret s vjernicima u dekanatu kroz božićnu ispovijed. *Tako smo se preko vjernika s našim željama i našoj čežnji obraćali Isusu, koji je adresat svih naših listića želja*, rekao je župnik na misi za pok. **Franju Pap** u Nikincima. U nedjelju 19. prosinca osim župne mise, slavljene su i svete mise na filijalama u Šatrinicima (za pok. **Katicu Šiter**) i **Dobrodolu**.

Došašće je Božje vrijeme, vrijeme za Božje ljude, Božje žene, Božju djecu. U tri dana ovoga tjedna župnik je kao vjeroučitelj sudjelovao na sjednicama u OŠ i SSS, gdje je podnio izvješće o vjeroučenicima na završetku polugodišta, jer Božić je tu. Svom nastavničkom osoblju i dje-latnicima škole podijelio je džepne kalendare. U srijedu, 22. prosinca, rastali smo se od mladog oca obitelji, **Jani Čitnekija** (59). Ispratilo ga je cijelo selo, školska djeca (I-IV. r.) s učiteljicama **Slađom i Milkom** iz Šatrinaca i djeca iz Iriga, VI 1 razred s **prof. Vesnom** (razredna) i **Mirjanom** (tehničko). Župnik je naglasio: *Zajedništvo obitelji, sela, rada, s Bogom i odlazi u zajedništvo oslobođenih i otkupljenih.*

Svugdje u ukrašenim crkvama župe i filijale slavljene su božićne svete mise s braćom pravoslavne i muslimanske vjeroispovijesti. Posebice je bilo lijepo u Šatrinicima (misa za ob. **Segedi**) na Badnjak i polnočku (za **Stjepana Vizmega**) u Irigu (prisustvovao g. **Miroslav Vasin**, ministar za ravnopravnost spolova i zapošljavanje, koji je uputio i čestitku vjernicima). Župnik je uskliknuo: *Bog je postao čovjekom! Bog ima lice. Traži to lice!*

U Vrdniku je slavljena misa na prvi dan Božića za pok. obitelj **Mašić** s porukom: *Isus je Božja moćna riječ. On govori moćnu riječ Ljubavi. Božja riječ je dobila konkretno lice. Pokazao se svijetu.* Blagdan sv. Obitelji (prva nedjelja po Božiću) i sv. Stjepana (kao drugi dan Božića: misa za **Pištu Horvata i Pištu i Ištvana Fapala**) je proslavljen ove godine posebno uz krštenje odrasle osobe: **Tamare Urban**, koja je primila sakramente kršćanske inicijacije: krštenje-krizmu i svetu Pričest.

Božić je blagdan ljubavi i obitelji. Tu je ponos baštine: obiteljnarod-domovina. Ovdje smo naučili kako se slavi Božić! Kroz sve mise se probijalo pitanje: *Gdje je zapravo moje mjesto u ovoj povijesti?* U Šatrinicima je služena misa za pok. **Đuru Ezvegya i Mariju Birinji**. Također smo lijepo proslavili i treći dan, blagdan sv. Ivana, uz misu za pok. **Ivana Madija** i imendan dvojice slavljjenika (**Ivana Birinjija i Peteja**). Zadnjeg dana građanske godine smo se okupili na misi zahvaliti za sva dobra u protekloj godini: za krštenja (10), Prve svete pričesti (8), krizme (19), vjenčanja (2), podijeljene svete pričesti (5.690), za jubileje župe i župnika i knjigu „Župa Irig“ i naše pokojne (18) s kojima smo se rastali u ovoj godini. Za sve ovo: Tebe Boga hvalimo!

f. f.

Proslava svete

Barbare u Vrdniku

Svako mjesto u Srijemu ima svoj značaj a posebno sada od kako je ponovno uspostavljena (2008.) drevna stara Srijemska biskupija, koju vodi njezin biskup **mons. Đuro Gašparović**. Za mjesto Vrdnik takva prigoda je uvijek proslava svete Barbare, djevice i mučenice, zaštitnice rudara. Tako se i ove godine slavilo na njezin dan, 4. prosinca. Taj dan ove godine obogatilo je 7 krizmanika: učenika OŠ u Vrdniku (nazočio je direktor OŠ u Vrdniku, **Goran Žugić**) i učenika SSS u Irigu (srednjaci, bivši đaci vrdničke škole). Uz srijemskog biskupa bio je dekan Srijemsko-mitrovačkog dekanata, preč. **Eduard Španović**, župnik iz Srijemske Mitrovice i začasni kanonik, te pravoslavni svećenici: **o. Benedikt** i **o. Darko**.

Ovu filijalu vodi preč. **Blaž Zmaić**, župnik i začasni kanonik već 30 godina, koji je u svom stilu na početku pozdravio sve nazočne. Ovim smo zaključili sva župna slavija i jubileje za ovu godinu s našim srijemskim biskupom, mons. Đurom Gašparovićem, koji nas je pozvao da otvorimo tri prozora (Barbarina) a krizmanike ohrabrio da svjedoče svoju vjeru dok je svima ostalima zahvalio na sudjelovanju. Kao gosti su nazočili: **Željko Kuprešak**, veleposlanik RH u Beogradu, **Anto Franjić**, konzul RH u Subotici, **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a, **Darko Sarić-Lukendić**, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a, **Erne Varnju**, pomoćnik ministra za gospodarstvo i turizam, predstavnici lokalne vlasti (MZ Vrdnik), članovi „Udruge rudara“ s predsjednikom i **Ivanom Karačićem** vlasnikom tvrtke „Tehnomatik“, te **Petar Morela** iz Vrdnika. Svetu misu je prenosila Radio Marija, čijim je prijenosom omogućeno da slavje iz Vrdnika dođe do slušatelja RM. Mjesto Vrdnik je dobilo odobrenje za novi odašiljač pa će se čuti glas RM i za ovo područje. U misi se sjetismo pokojnog rudara **Pere Karačića** i nesretno preminule djevojke **Jelene Vazner** te svih naših pokojnih rudara. Nakon slavija uslijedila je zajednička gozba za sve nazočne u okviru naših prostorija koju je pripremio **Nikola Gašparović** iz Golubinaca, a prostor su uredili naši domari **Svetlana i Zvonko**. Gosti dana i članovi Vijeća i udruga su se još našli na zajedničkom objedu kod **Mirka Bačića**. Ovakvo slavje Vrdnik ne pamti, ali se već raduje narednom.

f. f.

Otišao je „bez riječi“

Svitalo je pro hladno nedjeljno jutro mjeseca studenog te je svojim prvim sunčanim zrakama budilo žitelje male potiske varoši. Tako je bilo i u mojoj maloj obitelji. Uz jutarnju kavicu, zajedno sa suprugom i roditeljima, planirali smo neizostavne obveze koje se moraju uraditi toga dana: odlazak u Crkvu, spremanje ručka i ogrjeva. Iznenada je netko pokucao na vrata. Ušao je zadihan i zabrinut čovjek. Pozdravio nas je i uputio ocu iskreni vapaj za pomoć. Pukla mu je vodovodna cijev u kući i voda je počela plaviti prostorije. Otac mi je bio umirovljeni vodoinstalater. Susreli su nam se pogledi. Nismo voljeli raditi nedjeljom težačke poslove, ali ovome čovjeku doista je bila potrebna pomoć.

– Oče, idem s tobom – uzviknuo sam.

– Ne, ti s djetetom i ženom idi u Crkvu – odvratio mi je.

Tako je i bilo. Poslije misnoga slavlja, prišao mi je jedan očeviskreni prijatelj te me upitao za njegovo zdravlje i uputio mu pozdrave. Nedjeljni ručak smo obavili bez oca. Vratio se u kasne poslijepodneve sate. Popričali smo o problemu i kvaru koji je išao popraviti. Bio je vidno iscrpljen i umoran.

– Pomogli smo čovjeku, Bogu hvala! – ponovio je nekoliko puta.

Poslije večere, otišao je u svoju sobu s namjerom odgledati na TV-u nogometnu utakmicu i ranije leći. Kasno navečer, oko 22 sata, majka je uplakana doletjela do naših prostorija i izviknula:

– Otac ne diše!

Brzo sam otrčao vidjeti. Ležao je mirno zatvorenih očiju, usnuo je, dao je dušu Bogu. Znam da je čuo sve moje vapaje da mi se vrati i da me pogleda, ali ja nisam čuo njegov odaziv, nisam vidio njegove otvorene oči jer nisam gledao očima i slušao ušima svojega srca. Odmah sam pozvao njegova najboljeg prijatelja koji me je danas poslije mise pitao za njega. Ubrzo je došao i puno mi pomogao. Kao što je ovo nedjeljno jutro „budilo“, tako je ova nedjeljna noć „uspavala“ jedan život na jedno „novo jutro“, na jedan novi dan, „Dan u Gospodinu“. Otac nije bio bolestan niti je imao u zdravstvenom kartonu indicije neke bolesti. Sada sam tek shvatio Riječi Božje: „Bdijte, jer ne znate ni dana ni časa“. Sutradan, u kapeli nad očevim odrom Majka je ponavljala: „Otišao si bez riječi“. U čvrstoj vjeri smogao sam snage majci i prisutnima tada reći: „Njegove su riječi bile njegov život“. Tada sam prvi put istinski shvatio Jakovljevu poruku: „Ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru“. Utješio sam majku i sestru i Bogu hvala što su iskreno, u velikoj žalosti, zajedno sa mnom, prihvatili očevu smrt kao volju Božju i kao prijelaz u vječni život, život u ljubavi i radosti Božjoj. Sutradan, nakon ukopa, rano ujutro krenuli smo rodbina i mi najbliži, posjetiti očevisgrob. Zaključavao sam vrata od kuće i ujedno čuo telefon, vratio sam se i podigao slušalicu. Na vezi je bio mjesni paroh Pravoslavne crkve. Poznavao je dobro oca i uz iskrenu sućut ispričao se što nije bio na sprovodu jer je nekoliko dana bio službeno odsutan. Pitao me je samo kako je umro. „Blagoslovljena smrt!!!“ – bile su njegove krajnje riječi uz obećanje da će nas posjetiti. Sustigao sam majku i bližnje na putu ka groblju. Zvona pravoslavne crkve su sve vrijeme zvonila. Majci sam samo šapnuo da ova zvona zvone u čast našega oca i da objavljuju njegovu smrt kao put i istinski život. Kakvo Otajstvo! Bogu Hvala!

Radomir Hucki

Običaji Badnje večeri u Srijemskoj Mitrovici

U Božićnoj večeri, koja je organizirana 19. prosinca u Hrvatskom domu u Srijemskoj Mitrovici, prikazan je igrokaz u izvedbi mladih župe sv. Dimitrija pod vodstvom **Josipa Dujća**.

Večer je započela tamburaška sekcija Hrvatskog kulturnog centra „Srijem-Hrvatski dom“, a izvedene su božićne pjesme. Mladi su uz pjesmu i recitaciju, odjeveni u narodne nošnje, prikazali srijemske običaje Badnje večeri.

HRVATSKA ČITAONICA i
Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“
pri Katoličkom institutu za kulturu,
povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ – S u b o t i c a

upućuju

**POZIV
NA DEVETI SUSRET
PJESNIKA VOJVODINE**

„LIRA NAIVA 2011.“

Zainteresirani pjesnici dužni su poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane:
standardnim hrvatskim jezikom ili
ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret) treba poslati do 10. 05. 2011. na adresu:

Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica
ili
E-mail: katarina.celikovic@gmail.com

Deveti susret pjesnika održat će se u Novom Sadu u subotu, 18. 06. 2011.

Detaljnije informacije na mobtel: 064 211 31 86

Božićni koncert katedralnog zbora „Albe Vidaković“

Tradicionalni božićni koncert katedralnog zbora „Albe Vidaković“ i Subotičkog tamburaškog orkestra okupio je 21. prosinca 2010. godine u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće brojnu publiku. Ovo je 21. njihov zajednički nastup u povodu Božića, a na programu su bile hrvatske pučke pjesme iz Bačke i Hrvatske. Uz zbor i tamburaše nastupili su **Antonija Piuković, Marija i Josip Jaramazović**. Zborom i tamburašima ravnala je **s. Mirjam Pandžić**, a tamburaše je pripremio **Stipan Jaramazović**. /Zv/

Papa Ivan Pavao II. uskoro blaženik

Obred beatifikacije održat će se u Vatikanu 1. svibnja 2011., na Drugu vazmenu nedjelju odnosno Nedjelju Božjeg milosrđa. Obredom će predsjedati papa Benedikt XVI.

Papa Benedikt XVI. primio je 14. siječnja u audijenciju pročelnika Kongregacije za proglašenje svetih kardinala Angela Amata, priopćio je Tiskovni ured Svete Stolice. Tijekom audijencije Papa je ovlastio spomenuti dikasterij da proglasi dekret o čudu koje se pripisuje zagovoru sluge Božjega Ivana Pavla II.

Kauza za proglašenje blaženim i svetim, uz posebno Papino dopuštenje, započela je prije nego što je proteklo pet godina od smrti sluge Božjega Ivana Pavla II., kako to zahtijevaju postojeće norme. Razlog te iznimke je veliki glas svetosti, koji je papa Wojtyła uživao još za života, u času smrti te nakon smrti. U svemu ostalom se tijekom postupka u cijelosti pridržavalo općih kanonskih uredbi vezanih uz postupke za proglašenje blaženih i svetih.

U pogledu beatifikacije sluge Božjega Ivana Pavla II., postulatura kauze predstavila je Kongregaciji za kauze svetaca ozdravljenje „od Parkinsonove bolesti“ s. Marie Simon

Pierre Normand, francuske redovnice.

Teolozi savjetnici, nakon što su dobili uvid u zaključke liječnika, pristupili su 14. prosinca 2010. donošenju teološkog suda toga slučaja i, jednoglasno, priznali kako je do čudnog ozdravljenja došlo zahvaljujući zagovoru sluge Božjega Ivana Pavla II.

Konačno, 11. siječnja 2011., održana je redovna sjednica kardinala i biskupa Kongregacije za kauze svetaca, koji su jednoglasno iznijeli pozitivan sud, smatrajući kako je ozdravljenje s. Marie Pierre Simon, jer ga je Bog izveo na znanstveno neobjašnjiv način, čudesno te da se dogodilo nakon utjecanja zagovoru pape Ivana Pavla II., čijem se zagovoru s pouzdanjem utjecala ne samo spomenuta redovnica već mnogi drugi vjernici. / *IKA* /

Predstavljena Papina poruka za Svjetski dan bolesnika

Neka se nijedan bolesnik ne osjeti zaboravljenim ili zanemarenim – poticaj je pape Benedikta XVI. u poruci za Svjetski dan bolesnika koji se obilježava 11. veljače, na spomen Gospe Lurdske. Poruka je objavljena 18. prosinca, a tema joj je „Njegovim ste ranama izliječeni“ (1 Pt 2,24).

Ako je svaki čovjek naš brat, toliko više slabi, bolesni ljudi trebaju biti u središtu naše pozornosti, da se nitko od njih ne osjeti zaboravljen ili zapostavljen – apel je Svetoga Oca koji u poruci ističe da se mjerilo čovječnosti određuje prije svega u odnosu s onim koji trpi. Društvo koje ne uspijeva prihvatiti one koji trpe, okrutno je i nečovječno društvo, istaknuo je Papa, podsjećajući na encikliku „Spe salvi“, te pritom

uputio vlastima apel da ulažu sve više snage u zdravstvene strukture, kako bi bile pomoć i potpora onima koji trpe, a posebno najsiromašnijima i potrebitima. Prisjetivši se s ganućem svojega posjeta Torinskom platnu, Sveti Otac je napomenuo da nas to lice koje trpi poziva na razmatranje o Onomu koji je na sebi ponio muku čovjeka svakog doba i svakog mjesta, pa i naše patnje, teškoće, i naše grijehe. Trpljenje ostaje ispunjeno otajstvom, teško ga je prihvatiti i nositi; ono je, prema Papinim riječima, kako prenosi Hrvatski program Radio Vatikana, kamen kušnje za vjeru učenika, kao i za našu vjeru.

Pa ipak, napomenuo je nadalje Sveti Otac, upravo po Kristovim ranama možemo očima nade vidjeti sva zla koja muče čovječanstvo. Uskrsnuvši, Gospodin nije uklonio trpljenje i zlo iz svijeta, nego ih je pobijedio u korijenu. Bahatosti Zla usprotivio je svemogućnost svoje Ljubavi, istaknuo je Papa, te spominjući se svetog Bernarda napomenuo da je Bog želio trpjeti za nas i s nama; postao je čovjekom da bi mogao trpjeti zajedno s čovjekom, stvarno, u tijelu i krvi. Dijeleći trpljenje, Gospodin širi svoju utjehu, i čini nas sudionicima Božje ljubavi.

Dio poruke Papa je posvetio sljedećem Svjetskom danu mladeži u Madridu, te posebne misli uputio mladima koji proživljavaju iskustvo bolesti. Muka i Kristov Križ često nas plaše, jer izgledaju nijekanje života, primijetio je Papa. „Ali, zapravo je baš suprotno! Križ je Božji ‘da’ čovjeku, najviši i najsnažniji izraz Njegove ljubavi i vrelo iz kojega izvire vječni život. Iz probodena je Isusova srca izbio taj božanski život“, istaknuo je Sveti Otac. Samo Gospodin može osloboditi svijet od zla, i dati da raste njegovo Kraljevstvo pravednosti, mira i ljubavi, kojemu svi težimo. Na kraju je Papa pozvao mlade da se susretnu s Isusom u euharistiji, te da budu spremni služiti Gospodinu u siromašnima, bolesnima, i braći kojima je potrebna naša pomoć. / *IKA, KTA* /

Ne postoji pravo na pobačaj

Europski sud za ljudska prava u sporu protiv Irskog ustava presudio je da među ljudskim pravima ne „postoji pravo na pobačaj“.

Presuda je izrečena u četvrtak, 16. prosinca, ističući da irska ustavna zabrana pobačaja ne krši Europsku konvenciju o ljudskim pravima. Tužbu protiv Irskog ustava podigle su tri Irkinje tvrdeći da su radi pobačaja morale putovati u inozemstvo te da su tako svoje zdravlje izlagale opasnosti. Sud je pravorijekom potvrdio da irski zakoni ne krše Europsku konvenciju o ljudskim pravima, koja naglašava „pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života“.

U priopćenju Centra za pravo i pravednost istaknuto je da je „osnovni cilj i dužnost države štiti život svojeg pučanstva, država je dakle dužna štiti život ljudi. Recipročnost između prava osoba i obveze države obzirom na život i sigurnost tradicionalno se smatra temeljem društva, vlasti i državne opravdanosti. Usvajanje zakona za zaštitu prava na život spada na državu, a ta se dužnost temelji na državnome suverenitetu – stoji u zaključku priopćenja. / *KTA, HKLD* /

„Drinske mučenice“ uskoro blaženice

Papa Benedikt XVI. dao je odobrenje Kongregaciji za kauze svetaca da odobri Dekret o mučeništvu službenica Božjih s. Marije Jule Ivanišević, s. Marije Bernadete Banje, s. Marije Krizine Bojanc, s. Marije Antonije i s. Marije Berchmane.

Riječ je o redovnicama družbe Sestre kćeri Božje ljubavi, poznatijima kao Drinske mučenice, koje su ubijene iz mržnje

prema vjeri u Bosni i Hercegovini. Pet sestara podnijelo je mučeništvo između 15. i 23. prosinca 1941. Četnici su 11. prosinca 1941. opkolili njihov samostan „Marijin dom“ na Palama i pod pucnjavom ih nasilno odveli u smjeru Goražda a kuću opljačkali i zapalili. Njihov križni put po hladnoći i snijegu, uz preslušavanja i ispitivanja, prijetnje i vrijeđanja, vodio ih je prvo do Carevih Voda i Sjetline, gdje je 76-godišnja starica s. Berchmana, shrvana od puta i svih događanja, odvojena od

ostalnih sestara i zadržana. Sestre Jula, Krizina, Antonija i Bernadeta stigle su u Goražde 15. prosinca 1941. popodne i smještene su u vojarnu na drugi kat. Iste večeri razulareni su četnici u pijanom stanju provalili sestrama u sobu i s nečistim namjerama nasrnuli na njih. U obrani svoga ljudskog dostojanstva i zavjetovane čistoće sestre su se otrgle iz ruku svojih napadača i jedna za drugom iskočile kroz prozor. Četnici su međutim jurili dolje pred vojarnu te već ozlijeđene sestre noževima usmrtili i bacili u rijeku Drinu, koja je nekoliko dana kasnije odnijela njihova tijela.

Vrhbosanski nadbiskup metropolit kardinal Vinko Pušić, dobivši potrebno dopuštenje od Kongregacije za proglašenje svetaca, 4. prosinca 1999. izdao je dekret o pokretanju Dijecezanskog postupka za njihovu beatifikaciju. /KTA/

Novi rektor Papinskog zavoda Germanicum et Hungaricum

Isusovac o. Benedikt Lautenbacher (55) novi je rektor Papinskoga zavoda „Germanicum“ u Rimu. Na tome će mjestu naslijediti o. Franza Meuresa (59) koji je zavod vodio od 2005. godine.

Papinski zavod Germanicum et Hungaricum utemeljen je 1552. godine i od početka ga vode isusovci. Trenutačno se u Zavodu nalazi osamdesetak studenata iz brojnih biskupija iz srednje i istočne Europe. /IKA/

Program 51. teološko-pastoralnog tjedna

Teološko-pastoralni tjedan, 51. po redu, s temom „Novi govor vjere kao odgovor na potrebe suvremenog čovjeka“ održat će se od 25. do 27. siječnja u Međubiskupijskom sjemeništu na Šalati u Zagrebu u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Rad Tjedna započinje u utorak 25. siječnja u 9 sati. Nakon pozdravnih riječi, prvo predavanje „Svećenik nove evangelizacije“ održat će nadbiskup Salvatore Rino Fisichella koji se nalazi na čelu Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije. Popodnevni dio prvog dana TPT-a započinje u 15.30 sati predavanjem „Čovjekovo egzistencijalno uporište danas“ koje će održati dr. Stjepan Radić. Nakon rasprave, predavanje „Učiti vjerovati. Vjera kao ishodište i cilj nove evangelizacije“ održat će dr. Željko Tanjić.

U srijedu 26. siječnja u 9 sati predavanje „Iskustvo nove evangelizacije u Hrvatskoj“ održat će dr. Tomislav Ivančić.

Slijedi predavanje „Prvi evangelizacijski val“ dr. fra Domagoja Runje, te u 11.45 sati euharistijsko slavlje. U popodnevnom dijelu programa s početkom u 15.30 sati predavanje „Kršćanska vjera i helenistička kultura: između susreta i sraza, izazova i blagoslova“ održat će dr. Ivan Bodrožić, a potom će dr. Nela s. Veronika Gašpar održati predavanje „(Ne)razumljivost teološkog govora“.

Posljednjeg dana TPT-a, u četvrtak 27. siječnja, u 9 sati dr. Ružica Razum održat će predavanje „Prema novom govoru vjere u katehezi“, a potom dr. Jerko Valković predavanje „Evangelizacija u eri medija: ideali zajedništva i problemi komuniciranja“.

Teološko-pastoralni tjedan završit će plenarnom raspravom na kojoj će sudjelovati svi predavači. /IKA/

Bombaški napad na kršćane u Aleksandriji

U Aleksandriji u Egiptu 1. siječnja nakon mise, na izlazu iz koptske Crkve, u bombaškom napadu poginulo je više od dvadeset kršćana, a ranjeno više od četrdeset osoba.

Još nitko nije preuzeo odgovornost za napad na koptske kršćane, koji se zbio gotovo dva mjeseca nakon izričite prijetnje Al Qaide, nakon napada na sirijsko-katoličku katedralu u Bagdadu. Egipatska vlada povećala je mjere sigurnosti oko svih crkava, a policija je u stanju pripravnosti. Al Azhr, najveći autoritet sunitskog islama, osudio je napad u Aleksandriji, a egipatski je predsjednik pozvao „Egipćane, Kopte i muslimane, da budu jedinstveni u borbi protiv terorističkih snaga koje prijetje državnoj stabilnosti i jedinstvu“. /IKA/

IZDANJA

Razgovarati s Bogom. Meditacije za svaki dan u godini, sv. IV.

Knjigu Francisca Fernandez-Carvajala objavio Verbum.

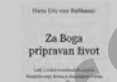
Istina je simfonična. Vidovi kršćanskog pluralizma

Kršćanska sadašnjost objavila knjigu Hansa Ursa Von Balthasara.

Za Boga pripravan život. Laik i stalež evanđeoskih savjeta

Kršćanska sadašnjost objavila je knjigu Hansa Ursa Von Balthasara.

Život i svetost

Knjiga Thomasa Mertona u izdanju Kršćanske sadašnjosti.

Objavljeno džepno izdanje Biblije

U nakladi *Verbuma* u prijevodu Ivana Ev. Šarića.

BIBLIJA

SVETO PISMO
STARIJI I NOVIJI ZAVJETA

Razmišljanja o hrvatskom katolištvu u demokraciji

Knjiga Zdravka Gavrana objavljena u nakladi *Glasa Koncila*.

12. siječnja Tatjana Rimaska

(+ 227.)

- Kći rimskoga konzula ● prihvatila kršćanstvo ●
- na njezinu molitvu se porušili poganski kipovi ●
- nakon okrutnog mučenja odrubljena joj glava ●
- zaštitnica ruske studentske mladeži ●

Nije nam poznato ime onoga rimskog konzula čija se kći oduševila kršćanstvom. Tatjana je konačno hrabro i odlučno prihvatila i kršćansku vjeru. Predaja svjedoči da je Tatjana zbog svoga uvjerenja morala pred cara Septima Severa. S carem je ušla u jedan poganski hram. U hramu je Tatjana molila. Na njezinu molitvu su u hramu popadali kipovi poganskih bogova. Tatjana je na to bila podvrgnuta okrutnom mučenju. Mučitelji su je udarali po licu, iskopali su joj oči. Konačno su je vezali uz stup, da bi joj s glave skinuli kožu. Zatim je bačena u vatru, pa među divlje zvijeri. Tradicija govori dalje da joj ni jedno od mučenja nije naudilo. Na kraju je Tatjana odrubljena glava. Od 7. do 15. stoljeća je na rimskom Kvirinalu stajala crkva posvećena u njezinu čast.

Za kulturnu povijest Rusije je od velikog značaja 1755. godina. Te je godine 12. siječnja potpisala kći cara Petra Velikoga, carica Elizabeta Petrovna naredbu o osnutku prvog ruskog sveučilišta u Moskvi. Projekt o osnutku sveučilišta je pripremio generaladjutant Ivan Šuvalov. Njegova se mati zvala Tatjana. Kako je projekt potpisan 12. siječnja, na spomendan svete Tatjane mučenice, svoje veliko djelo posvetio je majci Tatjani kao imendanski dar. Od tada se sveta Tatjana u Rusiji časti kao zaštitnica studenata. Od godine 2005. se spomendan svete Tatjane slavi kao dan ruske sveučilišne mladeži. Toga dana se na svim sveučilištima priređuju koncerti, akademije, izložbe i svečani govori. Svetu Tatjanu slikari prikazuju kao djevojku obrijane glave ili u društvu s lavom. Zaštitnica je ruskih sveučilištaraca.

Tatjana (Tatiana) znači ženu koja pripada rodu Tatievih.

13. siječnja Hilarije – Radoslav

(* oko 315. + oko 367.)

- Rođen u bogatoj obitelji ● suprug i otac ●
- krstio se kao odrastao ● svećenik ● biskup ● pjesnik ●
- teolog ● branio pravovjerje ● učitelj svetoga Martina ●
- prognanik koji je puno pisao ● crkveni naučitelj ●
- zaštitnik slabunjave djece ●

Sveti Hilarije se rodio u bogatoj poganskoj obitelji. Tijekom školovanja upio je neoplatonsku filozofiju, što je uvelike odredilo njegove životne stavove i usmjerenje. Po završetku školovanja zaposlio se kao državni službenik. Upoznao se s kršćanstvom, te se 345. godine, nakon temeljite pripreme za krštenje krstio zajedno sa svojom suprugom i kćerkom Abrom. Uskoro nakon krštenja primio je svećenički red. Hilarijeva kći je živjela od 342. do 260. godine, i časti se kao svetica u francuskom gradu Poitiers. Godine 350. zaređen je Hilarije za svećenika. Uskoro je izabran za biskupa u Poitiersu, gdje je tada živjelo malo kršćana. Odigrao je važnu ulogu u pokretanju redovničkog života u Galiji. Svećenici su živjeli zajedničkim životom, pa su se tako razvile prve redovničke zajednice u zemlji. Hilarije je 361. godine imao susret sa svetim Martinom. Martinu je bio učitelj.

Sveti Hilarije je bio jedan od velikih biskupa Katoličke crkve u 4. stoljeću. Jedan je od onih koji su udarili temelje kršćanskog nauka i bogoslovlja na Zapadu. Branio je pravovjerje protiv onih koji su se priklanjali arijanizmu. Arijanizam je pak podupirao car. Puno je pisao, pa je postao pionir kršćanske književnosti. Njegovo je pisanje bilo od velikog značaja za čitavo srednjovjekovno bogoslovlje. Utjecaj mu se zamjećuje čak i kod pojedinih pisaca – zagovornika reforme u 16. stoljeću. Uložio je veliki trud kako bi ukazao na to koliko se vjera i razum slažu, dokazujući tako da u vjeri nema ništa što bi se protivilo zdravom razumu. Proslavio se i kao pjesnik, komu se pripisuju brojni himni latinske Crkve.

Čim je izbio sukob s arijanizmom, Hilarije je napisao komentar Matejeva evanđelja. Hilarijev komentar je najstariji do danas očuvani komentar svetoga Mateja. U svoj komentar je ugradio tradiciju Terulijana i Ciprijana, a sve je prožeto utjecajima istočnih biblijskih komentara koje nalazimo kod Origena. Hilarijev komentar se raširio i prostorno i vremenski, te je ostao do vremena Karla Velikoga, a citirali su ga najveći mislioci još i u 12. i 13. stoljeću. Budući da se protivio arijanizmu, car ga je 356. godine prognao u maloazijsku Frigiju. Marljiv Hilarije je u progonstvu napisao znamenito djelo o Presvetom Trojstvu. Djelo obuhvaća 12 svezaka. Hilarije je 359. godine sudjelovao na saboru u Seleuciji. Od toga gradu su danas ostale još samo ruševine u okolici Bagdana. Bio je sudionik i Carigradskog sabora 360. godine. Za vrijeme progonstva usavršio je svoje obrazovanje zahvaljujući kršćanskom istoku. Iste se godine vratio u Poitiers.

Na sinodi u Parizu 361. godine je zapravo iskorišteno arijanizam. Napisao je komentar psalmima. Bio je veliki poznavatelj crkvene povijesti. Sahranjen je 13. siječnja. Grob mu je u katedrali u Poitiersu. Njegove svete moći se nalaze i u Parizu i u Parmu. Godine 1851. je proglašen crkvenim naučiteljem. Slikari i kipari ga prikazuju kao biskupa, ponekad sa zmijama ili zmajem. Zaštitnik je Poitiersa, protiv zmijskih ujeda i slabunjave djece.

Hilarije piše svoj komentar Matejeva evanđelja

Govori vam sluga Božji, o. Gerard Tomo Stantić

Navjestitelj Božje riječi

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić je neumorni lomitelj Božje riječi kroz pedeset i dvije godine svoga života. Na početku svoga svećeničkog života propovijeda, kroz kratko vrijeme, u karmelskoj crkvi karmelićana u Budimpešti za vrijeme Došašća godine 1903. Od mjeseca kolovoza godine 1904. pa do svoje smrti 1956. redovito propovijeda u karmelskoj crkvi u Somboru. Rado propovijeda u franjevačkoj crkvi u Subotici 1945-48., iako živi u tim godinama u „ilegali“. Naime, prije ulaska komunista u Sombor, sluga Božji je napustio somborski samostan s njemačkim vojnicima, a komunističke vlasti držale su da su ga Nijemci likvidirali i stoga ga nisu tražili¹.

Redoviti je propovjednik za Hrvate Bunjevce u Somboru. U istome gradu često propovijeda vjernicima Mađarima koji pohađaju karmelsku crkvu u istome gradu. U istoj crkvi, povremeno, na veće blagdane, propovijedao je i na njemačkom jeziku.

Gotovo sve svoje propovijedi ostavio je u rukopisima. U pismohrani vicepostulature u Zagrebu nalazi se u rukopisima oko 540 propovijedi na hrvatskoj ikavici: 130 propovijedi na mađarskom jeziku i 60 na njemačkom jeziku. Poseban opus čine korizmene propovijedi (97).

Tematiku Gerardovih propovijedi, posebno onih korizmenih, obradio je o. Branko Zebić, karmelićanin².

Prema njegovoj tvrdnji sve su propovijedi podjednako duge. Sve propovijedi najprije izlažu pojedine istine vjere, a onda u drugom dijelu propovijedi sluga Božji nastoji primijeniti istine vjere, o kojima je govorio, na život svoje konkretne publike, navodeći posebno primjere iz života svetaca, kako bi, konkretno, poučio slušatelje živjeti od istina vjere. „Štovanje svetaca je isto što nasljedovanje njihovih kreposti“³.

Listajući stranice Gerardovih propovijedi, susrećemo dopisane kratke misli, nadahnuća, po kojima se dobiva dojam da je sluga Božji pri kraju svoga života ponovno čitao svoje pro-

povijedi i između redaka dopisivao izreke, poticaje za svoj duhovni život. Te kratke izreke, koje su redovito njegove originalne misli, po svojoj prilici, oblikovale su njegov duhovni život i ophođenje s bližnjima da bi onda poslužile kao nadahnuća, za nove propovijedi kojima se, nakon toga obraćao svome slušateljstvu. To svjedoči da je broj izrečenih propovijedi i veći od onih u cijelosti napisanih i da on živi od onoga što priopćuje vjernicima u propovijedima.

Njegove propovijedi, osobito korizmene, imaju obilježje kateheza. Važnost takvog oblika propovijedanja nije bila samo u iznošenju vjerskih istina. Njegov cilj je u tome „da se istinama vjere ugrije duša“, jer je „život po vjeronauku bogatstvo zemaljsko i nebesko. Sve ima tko po vjeronauku živi. Malo gubi a mnogo dobiva, stalnu radost ima jer ga vjeronauk u svemu upućuje“. Duša od „vjeronauka“ treba živjeti jer je vjeronauk, „gladnima jelo, žednima piće, golima odijelo, bolesnima lijek“⁴. U dosljednosti toga načela Gerard nije propustio, u svojim propovijedima, ni jednu temu „vjeronauka“ kroz duge godine propovijedanja.

On je „lomitelj“ Božje riječi ali tako da je u središtu njegovih propovijedi uvijek Isus Krist, Utjelovljeni Božji Sin i njegovo otkupiteljsko djelo od kojeg žive kršćani osobito ako pristupaju sakramentima pokore i pričešti. Cilj njegovih propovijedi je uvijek bio potaknuti vjernike da očiste svoju dušu sakramentom ispovijedi i nahrane svoju dušu Euharistijom. Očituje se to i u riječima: „Tko se nahranio vjerom, nakitio dobrim djelom, izliječio /po sv. ispovijedi/, naravno želi otpočiniti, blagostanje uživati, kao dijete na materinskom krilu, primati mlijeko i šećer, tj. sv. Pričešć“⁵. Kad se kršćani hrane Božjom riječju i sakramentima, imajući u vidu ono što čini sv. Trojstvo u dušama, „postajemo slični dragom Isusu, koji je išao zemljom i činio dobro. Bolesne liječio, gladne hranio, žalosne razveselio, nečiste od nečistoga duha oslobodio.

Postajemo slični Duhu Svetome koji bez prestanka milosne i duhovne darove dijeli“⁶. Znači da ako kršćanin vjernički živi, ne živi samo za sebe nego postaje svjedokom „ide zemljom“ kao Isus i „čini dobro“!

Gerard je pučki propovjednik jer se prilagođuje svojoj somborskoj publici ili radije obiteljima somborske župe koji žive na salašima, a često imaju svoje kuće i u samom gradu Somboru. Nekadašnji pitomac, koji je slušao propovijedi sluga Božjega je zapisao:

„On govori jezikom svoga djetinjstva. U svim njegovim propovjedničkim nastupima govorila je silna ljubav prema Bogu, misli su mu bile sročene na poticaj ljudi a iz njegova bića, iz njegove pojave ogrnute bijelim plaštem, zračio je plamen gorljivosti, revnosti, za ostvarenje kraljevstva nebeskoga“⁷.

Nalazimo potvrdu ovom mišljenju u osobnim rukopisima o. Gerarda. Primjerice: „Ljubav prosit, ljubav dijeliti, samo ću zato živjeti...Od zraka ljubavi živjeti da možemo njime i druge oživjeti...“⁸.

¹ Po kazivanju o. Ivana Sztrilicsa, SJ, komunisti su mislili da su sl. Božjega njemački vojnici likvidirali, jer je s njima, u njihovom kamionu napustio Sombor, te se proširio glas među Somborcima da su ga Nijemci ubili. Pravo je čudo, iako nije bio prijavljen njegov boravak kod franjevacu u Subotici, da je on u njihovom samostanu mirno živio i neumorno ispovijedao, u doba kada komunisti organiziraju suđenja nekim svećenicima i laicima u Subotici!

² O. Branko Zebić, OCD, obradio je korizmene propovijedi sluga Božjega u svom diplomskom radu na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

³ Th. pastoralis, 002848.

⁴ Korizma IV, 1938.

⁵ „O Pričešću...“, godine 1938.

⁶ „O dobrim djelima...“, 30, III, 1919.

⁷ A. Sekulić, U karmelskom ozračju, Zagreb-Remete, 1977, str. 51-52,

⁸ Razg. s Isusom i Majkom, 004117-004119.

Riječ Božja u liturgiji

Piše: *dr. Andrija Kopilović*

Ušli smo u novu godinu. Liturgijski to nema veliko značenje jer je nova liturgijska godina započela prvom nedjeljom Došašća. Međutim, kada govorimo u tisku kao što je naš *Zvonik*, onda građanski datumi imaju svoje značenje. Tako i u sadržaju ove rubrike, u prvoj polovici godine želim protumačiti značenje Božje Riječi u liturgiji. Razlog tomu je što je prethodna Sinoda biskupa u Rimu, kao glavnu temu raspravljala upravo to. Drugi razlog je što je papa Benedikt XVI. po završetku te Sinode izdao apostolsku pobudnicu *Verbum Domini* – Riječ Gospodnja, koja je i sadržajem i pristupom poučna i čak nužna za razumijevanje riječi u liturgiji.

Riječ je jedno od temeljnih sredstava komunikacije. Ljudi se riječju sporazumijevaju – komuniciraju. Glavni „komunikator“ je upravo riječ. Poznat je biblijski prikaz gradnje Babilonske kule. Tamo su se dogovorili podići grad i u gradu toranj „do neba“. Kako piše Biblija, taj se plan Bogu nije svidio. Došlo je do „brkanja jezika“. Nisu se više mogli sporazumjeti. Osnovni razlog zašto se Bog usprotivio takvoj zamisli nije opasnost „biti kao Bog“, već je Bogu mrska ljudska oholost. Ti ljudi su željeli graditi grad i toranj koji će njih slaviti kroz povijest – kako su podigli nešto neobično veliko – radi sebe, a ne radi Boga. Iako je toranj trebao biti u čast Bogu.

Imamo i drugi izvještaj o jeziku. Sjetimo se Djela Apostolskih. Tamo su apostoli zatvoreni u dvorani posljednje večere, svaki u svojoj brizi za samoga sebe i sa strahom za svoj život, jer je Isus umro – uskrsnuo – ali oni nemaju hrabrosti to do kraja prihvatiti. Tada dolazi jak šum s neba (dakle znak našim ušima) i plameni jezici koji se spuštaju na svakoga pojedini člana apostolskog zbora (znak našim očima). Ovaj puta je to znak Duha Svetoga, jer je i šum i plamen u Bibliji znak djelovanja Duha.

Radi oholosti, Bog je „pobrkao“ jezike u Babilonu, a ovdje je svojim Duhom izmijenio srca apostola, te je svatko od prisutnih naroda čuo kako govore njima razumljivim jezicima. Onamo je razdvajanje jezika, a ovdje je objedinjavanje jezika. Onamo se više ne razumiju, a ovdje se razumiju. Onamo je djelo oholosti, a ovdje je djelo ljubavi.

Novi zavjet, a napose liturgija Novoga zavjeta se sva temelji na Duhovima. U liturgiji Novoga zavjeta je na djelu Duh Sveti. Ta činjenica je osobito važna da se uopće može donekle shvatiti, a onda i prihvatiti otajstvo liturgijskih događanja kao djelo Duha Svetoga. U liturgiji je temelj Božje, a ne ljudsko djelo. Naime, podsjetimo se da je sam pojam „liturgija“ javni čin zajednice te se obično pomisli da je to nešto što mi dajemo Bogu. Međutim, istina je posve drugačija. U liturgiji se slavi ono što je Bog učinio za čovjeka. Što Bog sada čini za čovjeka. To je, dakle, Božje djelo i tim važnije da shvatimo koliko je sabranost bitna da bismo prihvatili ulazak „u oblak“ Božjih otajstava. To je direktni Božji govor upućen čovjeku.

Dolazimo do temeljnog pojma značenja riječi u liturgiji – Božji govor. Taj govor je još značajniji ako se podsjetimo da je najveće djelo Božje naše spasenje. Spasitelj koji je po naravi Logos – Riječ – postaje tijelom i po Duhu Svetom vrši djela spasenja. Koliko otajstvo!

Kada govorimo o ulozi riječi u liturgiji, tada razumijemo da je to najbitnije pitanje. Da li se Bog i mi razumijemo? Da li ga ja po Duhu razumijem, prihvaćam i slavim? Liturgija je uvijek slavlje. Riječ je srce tog razumijevanja koja se pretvara u slavljenje u susretu. No, bez razumijevanja ostajemo dva stranca. Trebamo se razumjeti. Riječ je, dakle, bitna. Liturgija je ostvariva u toj riječi koja je Tijelom postala.

23. 01. 2011.

3. nedjelja kroz godinu

*Iz 8,23b-9,3; Ps 27
1 Kor 1,10-13. 17
Mt 4,12-23*

Svi budite iste misli; neka ne bude među vama razdora, nego budite savršeno istog osjećanja i istog mišljenja.

30. 01. 2011.

4. nedjelja kroz godinu

*Sef 2,3. 3,12-13; Ps 146
1 Kor 1,26-31
Mt 5,1-12a*

Neplemenite svijeta i prezrene iza-bra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom.

6. 02. 2011.

5. nedjelja kroz godinu

*Iz 58,7-10; Ps 112
1 Kor 2,1-5
Mt 5,13-16*

Besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i snage da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na snazi Božjoj.

13. 02. 2011.

6. nedjelja kroz godinu

*Sir 15,16-21; Ps 119
1 Kor 2,6-10
Mt 5,17-37*

Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube.

20. 02. 2011.

7. nedjelja kroz godinu

*Lev 19,1-2. 17-18; Ps 103
1 Kor 3,16-23
Mt 5,38-48*

Ne znate li? Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama. Ako tko upropašćuje hram Božji, upropastit će njega Bog. Jer hram je Božji svet, a to ste vi.

Blagoslov obitelji i kuća

Slavlje Božića i blagdani božićnog vremena vezani su uz mnoge lijepe vjerničke običaje. Jedan takav običaj je i blagoslov obitelji odnosno kuća, na koji se ovdje želim osvrnuti. Njegova prisutnost u našoj biskupiji varira od župe do župe. Negdje se on održao odavna, drugdje je nedavno obnovljen, a ima i onih župa gdje je gotovo potpuno izbljedio. Ima i onih župa u kojima se svećenik zove blagosloviti novu ili obnovljenu kuću, ali to je nevezano uz božićno vrijeme, te nema redovite godišnje učestalosti. Ono što nas ovdje zanima jest blagoslov koji je vezan uz božićno vrijeme.

Naime, pod utjecajem istočnog kršćanstva među katolicima, osobito u Srednjoj Europi, razvio se običaj blagoslivljanja vode na blagdan Bogojavljenja, premda je u zapadnoj liturgiji takav obred prvotno vezan uz Uskrs. Istočno kršćanstvo u blagdanu Bogojavljenja stavlja naglasak na Isusovo Krštenje, te se kod njih poznaje i praksa blagoslova rijeka, jezera i drugih vanjskih voda. Kod nas se na taj blagdan blagoslivlja voda u krsnom zdencu ili u drugoj pripremljenoj posudi u crkvi, te od te vode vjernici nose svojim kućama. Ovom blagoslivljenom vodom vrši se blagoslov kuća i obitelji. Prilikom blagoslova kuća, nadvratnici se označuju slovima „G“, „M“ i „B“ koja označavaju inicijale trojice kraljeva, Gašpara, Melkiora i Baltazara. Izvorno su se ovi inicijali zapisivali na latinskom, pa je umjesto početnoga „G“ stajalo „C“ (Casparus). Tako su ta slova, osim imena kraljeva, označavala i kraticu blagoslovne formule „Christus mansionem benedicat“, što znači „Krist neka blagoslovi kuću“. Između inicijala stavljaju se križići, kao znak blagoslova, a oko inicijala upisuju se brojke koje označavaju tekuću godinu. Ranije su se ovi znakovi upisivali kredom, dok se u novije vrijeme češće koriste posebne naljepnice.

Kršćansko značenje blagoslova kuća i obitelji temelji se na božićnoj istini da se Bog udomio na zemlji. Svećenik započinje molitvu blagoslova za

živom: „Mir kući ovoj i svima koji prebivaju u njoj“. Ovaj blagoslov naše kuće i stanove označava kao obitavališta Božja. Bog svojom nazočnošću među nama donosi svoj mir, kojeg uvijek iznova trebamo. Zato ovim blagoslovom zazivamo da se On ne iseli iz naših domova. Po nama Bog i danas postaje Emanuel za naš svijet, „s nama Bog“ za svakog čovjeka kojeg srećemo. U tome nam pored aktivnog vjerskog života, uz molitvu i sakramente, svakako pomaže i blagoslov, kojeg onda iz svojih domova nosimo u svijet.

Što se događa u blagoslovu kuća i obitelji ili u blagoslovu uopće? Kao odgovor ponudio bih jedan irski blagoslov koji ovako glasi:

Neka ti put dođe ususret!

Neka ti vjetar bude s leđa!

Neka ti sunce zagrije lice!

Neka kiša padne na tvoja polja!

I dok se opet vidimo, neka te Bog čuva u svojoj ruci!

Neka ti put dođe ususret!

Malo zagonetan blagoslov. Putovi mogu biti dugi, ako idemo pješice, ako idemo na neko hodočašće. Umorimo se, noge nas bole, a put je još dalek, ne vidi mu se kraj. Neka ti put dođe ususret može značiti neka bude što kraći. U obiteljima su dugački putovi. To su na primjer putovi odgoja djece koji dugo traju. Treba Boga moliti za blagoslov da nam ti putovi ne budu predugački, da On s njega ukloni zapreke...

Neka ti vjetar bude s leđa! Ta je želja razumljiva. Ako nam vjetar udara

u prsa, zaustavlja nas, otežava kretanje. Ako nam udara u leđa, ubrzava nas i olakšava kretanje. Želja da nam vjetar uvijek bude s leđa jest želja da nas nešto uvijek potiče prema naprijed, prema sve boljem i višem. Zna se dogoditi da u obiteljima, napose u ovom današnjem vremenu, dođe do rezignacije, bezvoljnosti za život. Zato je potreban Božji blagoslov, koji će, poput vjetra u leđa biti poticajem da se obitelj digne i puna nade kroči naprijed.

Neka ti sunce zagrije lice! Što znači taj zaziv? Kad osjetimo hladan vjetar na svom licu, onda ćemo shvatiti

da je jako prijatno kad nam sunce grije lice. Naše lice je življe, naše raspoloženje bolje, svijet nam je prijazniji. Što se u blagoslovu kuća i obitelji može više poželjeti od dobrog raspoloženja, vedra lica i optimistična stava prema životu!?

Neka kiša padne na tvoja polja! Ako nema kiše, zemlja je suha i teško ju je obrađivati. Mi se molimo Duhu Svetom da natopi što je suho. Mnogo se toga osušilo u našim obiteljima. Blagoslov je zapravo molitva Duhu Svetom, živom Izvoru da naše obitelji na-

topi svojom milošću.

Konačno, zadnji je zaziv i najvažniji: *I dok se opet vidimo, neka te Bog čuva u svojoj ruci.* Ono što nam je vrijedno i dragocjeno čvrsto držimo u ruci da se ne ošteti ili da nam ga netko ne uzme. Božja je ruka jaka i dobra. Biti u njegovoj ruci znači biti siguran. Svećenik u blagoslovu izručuje kuću i obitelj u Božje ruke. Neka Bog drži u svojoj ruci naše obitelji i prostor u kojima borave!

Konačno, blagoslov je ono što možemo širiti iz svojih domova, ali i ono što u svoje domove trebamo donositi. Bog je izvor svakog blagoslova, a njegova nazočnost u našim životima izvor blagoslova kojeg mi jedni drugima možemo podariti. Na osobit način nam taj blagoslov daruje službenik Crkve, kada i ime Emanuela – Boga s nama, donosi blagoslov u naše obitelji.

**Prema: fra Nikica Vujica
priredio Mirko Štefković**

Bez obitelji nema budućnosti

Piše: *mr. Andrija Anišić*

Dani velikana hrvatskog naroda i bunjevačkog roda biskupa Ivana Antunovića ove godine započeli su u nedjelju, 9. siječnja, svečanom svetom misom u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici o 123. obljetnici njegove smrti. Svetu misu je predvodio **mons. Andrija Anišić**, pročelnik Izdavačkog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“. On je u svojoj propovijedi podsjetio na misao biskupa Ivana Antunovića o braku i obitelji. Antunović je obiteljski život smatrao „temeljem

pripremi za pohod pape Benedikta XVI. R. Hrvatskoj jer se očekuje da će veliki broj vjernika Subotičke biskupije hodočastiti u lipnju u Zagreb na susret s Papom. Susret je započeo pjesmom u čast sv. Obitelji koju su otpjevali združeni zborovi župe Marije Majke Crkve i Collegium musicum catholicum pod ravnanjem **Miroslava Stantića**. Slijedila je recitacija pjesme Alekse Kokića „Bunjevci biskupu Antunoviću“ koju je govorila studentica **Nevena Mlinko**. Pozdravnu riječ sudionicima „Razgovora“

su svjedočili duboko vjernički, na trenutke vrlo dirljivo, o poteškoćama i ljepoti svoje bračne ljubavi koja osnažena sakramentom ženidbe, praćena molitvom i sakramentalnim životom postaje milosnim izvorom istinske sreće. Iz istog milosnog izvora izrasta obitelj kao „mala Crkva“ koja onda može biti svjetlo i onima koji Krista još nisu upoznali. Pajo i Katica koji imaju petero djece i kojima je jedna kćerka živjela samo dva dana, u zaključku svoga svjedočenja rekli su: *Posebno se obradujemo i veselimo kad neka naša obitelj očekuje četvrto, peto ili šesto dijete. To je uistinu blagoslov za svaku obitelj a bogatstvo za Crkvu i naš narod. To nam daje nadu da naš narod osjeća bit problema a to je „bila kuga“, naše prazne škole i ulice, osamljeni starci... Nemojmo se bojati života. Uzmimo ga u svoje ruke! Širimo optimizam i radost, al nikad ne zaboravimo reći: „Bože pomози“.* Danica i Marinko svjedočili su kako je vjera u Boga i život iz vjere unio korjenite promjene u njihov brak i obitelj. Osobito je veliku promjenu u njihov život unijelo sudjelovanje na bračnom vikendu, a duhovnost bračnih susreta im je uvijek novo nadahnuće za rast u svetosti. *Naš prioritet je biti par. Biti par – uz to što se voli – ima vremena za molitvu i dnevni lijepi razgovor. Tako smo zajednički najbliži Bogu, a najveća je radost biti bogat u Bogu, zaključili su.*

Nakon svjedočenja bračnih parova uslijedio je razgovor na temu sreta. Voditeljica večeri **Katarina Čeliković** ustvrdila je kako je poticaj za temu ovogodišnjeg razgovora među ostalim bila i duboka kriza institucije braka i obitelji, a nakon svjedočenja koja smo čuli dobili smo drugu sliku braka i obitelji – braka i obitelji koji su skladni i radosni. U mnogim interventima kako vjernika laika tako i

Crkve i domovine i sveta majke Crkve“. A Bog je „temelj i kruna obitelji“ i bez njega nema opstanka i napretka obitelji. Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**.

Dani biskupa Ivana Antunovića nastavljani su 19. Razgovorom Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ koji je održan 17. siječnja u „Katoličkom krugu“, a okvirna tema ovogodišnjeg „Razgovora“ bila je: „Bez obitelji nema budućnosti“. Tom temom Institut je htio dati svoj doprinos obilježavanju Godine obitelji u Subotičkoj biskupiji ali također dati svoj doprinos u

uputio je u ime organizatora **mons. dr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta. Predavanje na temu održao je **preč. Franjo Ivanković**, pročelnik Obiteljskog vijeća Subotičke biskupije. On je u kratkim natuknicama iznio što o braku i obitelji govore suvremeni dokumenti Crkve, a potom je riječ predao bračnim parovima **Katici i Pavlu Ivankoviću** i **Danici i Marinku Mlinko** koji su govorili o svom životu u braku i obitelji. Oni su praktični vjernici, aktivni članovi svoje župne zajednice a snagu i nadahnuće crpe iz Zajednice bračnih susreta. Danica i Marinko su zajedno s preč. Franjom aktivni u biskupijskom Vijeću za apostolat obitelji. Oni

svećenika, naglašena je upravo mogućnost idealnog braka i sretne obitelji ali uz neizostavni uvjet: „S Bogom i u Bogu koji je ljubav sama i izvor svake ljubavi“. U zaključku razgovora predavač preč. Ivanković je rekao: *Cilj ovakvog našeg nastupa bio je da se o obitelji i njezinoj važnosti progovori na jedan drugačiji način, način na*

koji danas možda nije uobičajeno govoriti ali je životno i zato stvarno.

„Razgovor“ Instituta „Ivan Antunović“, iako nije dotaknuo brojne probleme u suvremenom braku i obitelji, pokazao je na najbolji način da doista bez obitelji nema budućnosti, odnosno kakve su nam obitelji potrebne da

bi budućnost naroda i Crkve bila bolja i ljepša.

Na kraju susreta mons. Andrija Anišić podsjetio je da se „Razgovor“, kao tradicionalno okupljanje Hrvata Bunjevaca, događa uvijek o obljetnici smrti biskupa Ivana Antunovića. Tema ovogodišnjeg Razgovora bila je u potpunosti na liniji onoga što je upravo biskupu Antunoviću bilo na srcu: odgajati mlade da bi ostvarili bračne i obiteljske zajednice koje mogu osigurati opstanak i napredak povjerenog mu stada i naroda za čiji boljitak je on uložio i istrošio sav svoj život. On je potom pročitao Priopćenje o predstojećem popisu stanovništva koje će u R. Srbiji biti ujesen. Pozvao je predstavnike hrvatskih udruga kao i sve prisutne da prihvate spomenuto priopćenje jer od broja pripadnika hrvatskoga naroda na tom popisu uvelike će ovisiti i budućnost toga naroda u R. Srbiji. Priopćenje koje je već potpisalo nekoliko najznačajnijih hrvatskih udruga objavljujemo u cijelosti.

PRIOPĆENJE

Polazeći od povijesnih činjenica i sadašnjeg društvenog, ali i političkog konteksta, mi Hrvati – Bunjevci i Šokci, predstavnici Katoličke crkve, politike i kulture, želimo zajednički iznijeti naše stavove glede predstojećeg popisa stanovništva 2011. godine u Srbiji.

Premda živimo na ovome prostoru više stoljeća, s ponosom ističemo činjenicu da smo integralni dio hrvatskoga naroda. To da pripadamo hrvatskom narodu dužni smo posvjedočiti prigodom popisa. Ne bismo smjeli ni ovoga puta zaniijekati našu narodnu samobitnost, ime i jezik. Premda istodobno pripadamo i etničkim skupinama – Bunjevci i Šokci – nitko nas ne može spriječiti da budemo Hrvati. Mi takvo svjedočanstvo dugujemo ne samo slavnoj povijesti, već i brojnim odličnicima koji su hrabro svjedočili pripadnost hrvatskom narodu, plaćajući to neki puta i životom. Jezik, kultura i običaji Bunjevaca i Šokaca, ma gdje oni živjeli, sastavni su dio hrvatske kulture. Molimo sva državna tijela da tu činjenicu poštuju i prilikom popisa, kako bi omogućili svakom Hrvatima da slobodno, otvoreno i hrabro, u službi istine to i bude, jer samo slobodan narod može autentično živjeti.

Najveći dio našeg naroda pripada i Katoličkoj crkvi, Crkvi naših otaca. Naša je moralna obveza tu svoju vjeru javno svjedočiti i ispovijedati. Stoga nam je dužnost u popisu se opredijeliti i kao katolici. Pripadanje Crkvi održalo je nas Hrvate kao povijesni narod – zahvaljujući upravo vjeri nikada nismo izgubili sjećanje na svoje pismo i kulturu. Kao prava majka, Crkva nas nikada nije napuštala tijekom povijesti. Ona je svom narodu vraćala vjeru uvijek kada je stajao pred povijesnim izazovima i nevoljama.

Slobodno i ni od koga ometano iskazivanje nacionalne i vjerske pripadnosti smatramo presudnim za ostanak i opstanak bunjevačkih i šokačkih Hrvata na ovim prostorima. Stoga se kao politički, kulturni i vjerski predstavnici hrvatskog naroda ograđujemo od svakog politiziranja i manipuliranja ovom izjavom. Želeći svim građanima koji obitavaju u Srbiji da se mogu slobodno upisati u popis stanovništva, ostajemo uz svoj narod, štiteći njegova temeljna prava.

U cilju što uspješnijeg popisa i radi mogućnosti izravnog biranja sljedećeg saziva Hrvatskoga nacionalnog vijeća, podupiremo sve aktivnosti oko formiranja posebnog popisa birača hrvatske nacionalne manjine. Pokažimo i dokažimo i ovoga puta da smo spremni i sposobni upisati se u potrebnom broju u popis birača.

Subotica, 17. siječnja 2011.

Dr. sc. Andrija Kopilović, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ – Subotica, v.r.

Dr. sc. Slaven Bačić, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, v.r.

Petar Kuntić, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, v.r.

Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, v.r.

Ivan Stipić, predsjednik Upravnog odbora Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“, v.r.

Mr. sc. Mirko Štefković, katolički list „Zvonik“, v.r.

Bernadica Ivanković, ravnateljica Hrvatske čitaonice, v.r.

I za depresiju ima lijeka

Razgovarao: vlč. Mirko Štefković

Marijana Ivković, rođena je 1979. godine u Subotici. Nakon završene gimnazije, upisala je studij psihologije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Po završetku studija volontirala je u Centru za socijalni rad u Subotici, a od 2005. ondje je uposlena u Timu za zaštitu djece i mladeži bez roditeljske skrbi. Organizirala je i vodila Klub za djecu, koji je imao za cilj pomoći u integraciji djece koja žive u hraniteljskim obiteljima. Udana je i živi u Subotici.

Zv.: U ovom broju Zvonika pažnju smo posvetili temi depresije, pojave s kojom se sve više susrećemo. Što je zapravo depresija?

□ **Marijana:** Depresija je ozbiljni poremećaj raspoloženja, koji značajno utječe na sve aspekte života osobe, jer dolazi do promjene odnosa prema drugim ljudima, prema sredini i prema samom sebi. Ovo je jedna od najčešćih psihičkih bolesti, a manifestira se različitim stupnjevima tuge, razočaranja, usamljenosti, beznađa, sumnje u samoga sebe, osjećaja krivnje... Ova osjećanja mogu biti veoma intenzivna i mogu trajati duže vrijeme, pa tako u odnosu na intenzitet i učestalost javljanja depresivnih epizoda postoje različiti klinički oblici ove bolesti, od blažih do teških depresivnih epizoda. One mogu biti sa ili bez psihotičnih simptoma, zatim rekurentni depresivni poremećaj – kada se depresivne epizode ponavljaju – maskirana depresija, monosimptomatske depresije i psihotične depresivne reakcije. Osobe koje prolaze kroz teži oblik depresije mogu doživjeti ekstremne promjene raspoloženja, a osjećaj bespomoćnosti i beznađa može biti tako intenzivan da se samoubojstvo čini jedinim izlazom iz tog teškog stanja.

Depresija nije znak moralne slabosti, nije lijenost niti stres, nije izmišljena bolest ili samo kratkotrajno osjećanje tuge ili neraspoloženje. Kada ljudi dožive neku tragediju, gubitak bliske osobe, gubitak posla i slično, prirodno je da budu zabrinuti, neraspoloženi i tužni. Međutim, nakon nekog vremena većina ljudi nadilazi ova osjećanja i ponovno se „vraća u normalu“. Ukoliko je netko deprimiran duže vrijeme ili nije uopće doživio nikakav gubitak ili teškoću a deprimiran je, najvjerojatnije se radi o depresiji. Ovo je ozbiljni poremećaj raspoloženja, s točno definiranim simptomima i utvrđenim načinom liječenja, pa mu prema tomu tako i treba pristupiti.

Zv.: Što se to mijenja na osobi kad počinje biti podložna depresiji?

□ **Marijana:** Na pravu depresiju treba posumnjati kada su simptomi konstantni, neprekidni, i traju duže od dva tjedna. Simptomi depresivne epizode su brojni a najznačajniji su sljedeći: tuga, loše raspoloženje, nesposobnost da se osjeća radost ili doživi ljubav, nesposobnost donošenja odluka, usporen tijek misli, samooptuživanje, ideje o bezvrijednosti života, ideje grešnosti, sniženo samopoštovanje i samopouzdanje, gubitak interesa, gubitak apetita, sniženje nagona, tendencija ka suicidu, nesаница. Osoba se budi dva ili više sati prije uobičajenog vremena i najlošije se osjeća ujutro, nema motivaciju ni za što, ništa joj se ne radi i ne nalazi zadovoljstvo u stvarima koje je inače voljela raditi. U stanju je satima i satima gledati u jednu točku, odsutna je i nezainteresirana za bilo što. Neki pacijenti kažu da su se u depresivnoj fazi osjećali kao da je crnilo obuhvatilo i prekrilo čitav njihov život.

Zv.: Sigurno i osoba sama zamijeti određene promjene na sebi, koji simptome depresije osoba može sama otkriti?

□ **Marijana:** Svatko je svjestan toga kako se osjeća. Neraspoloženje i tuga su uočljivi i to je znak koji može primi-

jetiti i okolina i sama osoba. Zatim, primjetno je kada netko gubi interes ili zadovoljstvo u aktivnostima koje mu inače pridonose zadovoljstvu, kada su mu emocionalne reakcije drugačije nego inače, ili one možda u potpunosti izostaju. Također je primjetan gubitak apetita, pa samim tim gubitak tjelesne težine, gubitak libida, psihomotorna usporenost, buđenje ranije nego inače. Osoba se može zapitati da li postoji neki objektivni razlog, kakav događaj zbog kojeg se loše osjeća, i ako postoji, kada se taj događaj dogodio. Ako je prošlo više od par tjedana ili ako nema nekog logičnog objašnjenja za pad raspoloženja, tada se najvjerojatnije radi o depresiji te bi se trebalo obratiti stručnim osobama: liječniku, psihologu ili psihijatru.

Zv.: Nikomu nije lako priznati i prihvatiti da je upao u depresiju. Što je potrebno učiniti kada netko otkrije simptome depresije?

□ **Marijana:** Depresivni pacijenti najčešće imaju dobar uvid u svoju bolest. Oni su svjesni toga da su bolesni – za razliku od pacijenata koji boluju od psihotičnih poremećaja, koji najčešće nisu svjesni svog stanja – te su samim tim i spremni pristati na liječenje. S obzirom na to da kod depresije dolazi i do promjena u funkcioniranju organizma, neophodno je da se osoba obrati liječniku odnosno psihijatru kako bi se prepisali odgovarajući lijekovi, antidepresivi. Naglasila bih da je liječenje antidepresivima primarno, upravo zbog tog biološkog aspekta. Kada se počnu primjenjivati antidepresivi, oni osiguravaju „podlogu“ time što podižu raspoloženje i energiju, a na to bi se trebala nadovezati i psihoterapija, koja utječe na psihi-

Neke jednostavne aktivnosti mogu pomoći u nadilaženju depresije. Preporuča se tjelesna aktivnost, šetnja u prirodi, strukturiranje slobodnog vremena različitim hobijima, kretanje u društvu, čitanje literature koja pomaže u izgradnji samopouzdanja, prakticiranje vjere. Mnogi nalaze utjehu i ohrabrenje u molitvi i razmatranju duhovnog štiva, odlasku na misu, razgovoru sa svećenikom ili redovnicima. Razgovor s prijateljem u koga imate povjerenje također može pomoći. Ukoliko je depresivna epizoda uzela maha i posjetili ste liječnika, važno je pridržavati se njegovih uputa, u smislu uzimanja propisane terapije, na što treba nadovezati i ostale aktivnosti koje mogu pomoći. Nikako nije dobro sjediti kod kuće, povući se i izolirati od svijeta i samo razmišljati o svojoj bolesti, jer se time produkuje teško stanje. Nije lako pokrenuti se, čak i jednostavne aktivnosti depresivnim pacijentima predstavljaju teškoću. Zato se upravo savjetuje početi s jednostavnim aktivnostima, na primjer šetnjom, pa kad osoba vidi da je to uspješno obavila, time dobiva određeno pozitivno iskustvo i počinje nazirati nadu u boljitak.

čke uzroke depresije. Zbog kombinacije uzročnika, proces liječenja depresije nije ni brz ni lak, ali može se uspješno izliječiti ukoliko su pacijenti us trajni.

Zv.: Budući da se radi o bolesti koja nije zarazna, njezini uzročnici nisu ni bakterije ni virusi, koji su zapravo uzroci depresije?

□ **Marijana:** Postoje različite teorije o tomu koji su uzročnici depresije ali se sve slažu u tome da se radi o kombinaciji više faktora. Mogu se izdvojiti tri grupe čimbenika: biološki, psihološki i socijalni, pa se zbog toga kaže da je to biopsihosocijalni poremećaj.

Pod biološkim čimbenicima mislimo na nasljedne faktore ili genetiku, što znači da najčešće postoji manja ili veća predodređenost za pojavu depresije. Ukoliko imamo jaku predodređenost – ako je na primjer više članova naše bliske obitelji patilo od psihičkih poremećaja – tada postoji veća mogućnost da će doći do depresivne epizode i bez posebnog vanjskog utjecaja. U slučaju slabe predispozicije, potrebno je da se dogode brojni nepovoljni i stresni događaji da dođe do depresije. Pod biološkim faktorima podrazumijevamo i činjenicu da u depresivnim stanjima dolazi do promjena u organizmu. Naime, utvrđeno je da dolazi do promjene u funkcioniranju moždanog sustava, kao i hormona, te osoba biološki nije u stanju dobro se osjećati. Ovo je razlog zašto je depresiju neophodno liječiti lijekovima a ne samo razgovorom.

Psihološki čimbenici podrazumijevaju način na koji osoba tumači svijet oko sebe i kako reagira na različite životne događaje. U psihologiji govorimo

o osjetljivoj osobnosti, koja je sklona imati negativnu sliku same sebe, svijeta oko sebe i budućnosti. Ovakva slika koja se stječe kroz razvoj, pod utjecajem odgoja ili teških životnih događaja, čini osobu podložnijom depresiji. Pored toga, osoba koja ne može prihvatiti činjenicu da je život težak i da se ne mogu ispuniti sve njezine želje, sklonija je depresivnim stanjima kada se suoči sa životnim poteškoćama za koje misli da joj se nisu smjele dogoditi. Ako netko očekuje samo lijepe stvari a nije spreman na žrtvu i odricanje, ima nerealna očekivanja koja će povećati rizik za razvoj depresivnih stanja.

Socijalni uzročnici depresije podrazumijevaju smanjenje broja pozitivnih događaja u životu ili gubitak pozitivnog

učinka nekih događaja. Ovo je najčešće slučaj kod starijih ljudi, koji više nisu u stanju biti aktivni kao kad su bili mlađi, ili više ne nalaze smisao u svojim aktivnostima.

Zv.: Izgleda da nitko nije unaprijed očuvan od mogućnosti upadanja u depresiju. Možemo li govoriti o kategorijama ljudi koji su više podložni depresiji?

□ **Marijana:** Rade se brojna istraživanja zastupljenosti ove bolesti u populaciji, a ona pokazuju da su u većem riziku za nastanak depresije odrasli ljudi preko 65 godina. Utvrđeno je potom da žene češće pate od ove bolesti. Naime, žene su dva puta više nego muškarci zastupljene u depresivnoj populaciji. Također su značajni nasljedni faktori: ako postoji povijest depresije kod nekog člana obitelji, veća je vjerojatnoća da će još netko od članova obitelji oboljeti. Osim toga, alkoholizam u obitelji povećava rizik za pojavu nekog oblika depresije. Isto tako, veći je rizik kod onih osoba koje su imale depresivnu epizodu u prošlosti.

Kao što sam spomenula, postoje osobnosti koje su osjetljivije od drugih i to zbog svojih određenih karakteristika. Po jednoj teoriji, uzrok depresije su neke naše disfunkcionalne pretpostavke o životu i svijetu. Način na koji ljudi sebi protumače neki događaj nije uvijek logičan niti objektivan. Primijećeno je da ljudi koji pate od depresije tumače situacije na način koji, u stvari, i dovodi do depresivne epizode: oni tumače događaj tako što smatraju da su oni sami odgovorni za njega. Kada ova-

Tijekom studija psihologije učili smo da je jedan od simptoma depresije osjećaj beznađa i mišljenje kako je život bezvrijedan, dakle nedostatak smisla života. Iako i vjernici mogu patiti od depresije, mislim da je za nas lakše nadvladati ovu bolest, upravo zbog naše vjere. Osobe koje nisu nikad bile vjernici, koje se nisu duhovno vježbale, prakticirale molitvu i sakramentalni život, doista ne vide smisao života, a to je veoma ozbiljno i teško stanje. Kao što kaže isusovac dr. Mijo Nikić: „U depresiji je glavno raspoloženje nemoć, a vjera je po svojoj naravi svećmoć“. S druge strane, ako vjernik oboli od depresije, može se dogoditi da se još više osjeća krivim zbog svojih misli o beznađu. U tom slučaju, potrebno je tu osobu podsjetiti da je depresija bolest, kao što su i druge, tjelesne bolesti, i razjasniti joj da to nije u izravnoj svezi s duhovnom zrelošću.

ko protumače situaciju – a to se ne odvija uvijek svjesno – zaključuju da su loši, da nema nade da će se promijeniti, da je sve crno... Jednostavno, okupiraju ih negativne misli koje dovode do prvih simptoma. Tada osoba primjećuje da se s njom nešto događa, da se loše osjeća, da je usporena, čime se potvrđuju negativne pretpostavke. Ovo dodatno produbljuje simptom i tako se osoba zatvara u začarani krug. Osnova ove teorije je da se ljudi osjećaju loše zato što misle na određeni način, te se stoga preporuča psihoterapija kroz koju nastojimo ispraviti te disfunkcionalne ili iskrivljene pretpostavke, čime ćemo spriječiti da ponovno dođe do depresije.

Zv.: U svojoj praksi zacijelo ste se susrećali s ljudima koji pate od depresije. Kako im mi trebamo pristupiti da ne postignemo kontraefekt lošim nastupom?

□ **Marijana:** Ljudi često depresivnim pacijentima kažu da misle na nešto pozitivno i onda će im biti bolje. Taj savjet ne pomaže, jer kada je osoba u de-

presivnoj fazi, ako nije počela uzimati antidepresivnu terapiju, ne može kontrolirati svoje misli i osjećaje, te ne može samostalno odlučiti misliti o nečemu pozitivnom. Depresivni se pacijenti ne mogu tek tako sabrati i prestati biti depresivni. Ono što možemo učiniti je provjeriti je li se osoba obraćala liječniku za pomoć i, ukoliko nije, ohrabriti ju da to učini. Neki ljudi zaziru da se zbog psihičkih problema obraćaju liječniku ili misle da je sramota ići kod psihijatra. Možemo se ponuditi za razgovor, ispuniti im dio vremena nekom aktivnošću i razonodom, pozvati ih u šetnju, odvesti ih u crkvu na misu i slično. Liječenje od depresije je dugotrajno i treba puno strpljenja i podrške, te ne trebamo klonuti duhom i ostaviti osobu da se samostalno bori s ovom bolešću.

Zv.: Na koji način župne zajednice mogu pružiti pomoć ljudima zahvaćenima depresijom?

Marijana: Župne zajednice mogu pomoći tako što će pokrenuti osobu, dati joj razloga da se bavi nekim aktiv-

nostima. Odlazak u crkvu, razgovor sa svećenikom, meditacija i opuštanje mogu puno pomoći. Grupne aktivnosti imaju višestruki učinak: osoba je okupirana nečim drugim a ne svojim simptomima, ima mogućnosti za socijalne kontakte, za druženje i ponovno se integrira u zajednicu. Važno je da ne osuđujemo ljude koji pate od psihičkih problema, već da ih pokušamo razumjeti. Kada se osoba oporavi, ne trebamo je zaboraviti, nego možemo i trebamo koristiti prilike da s njom razgovaramo. To je period kada osoba može razmatrati svoja očekivanja od života i svijeta oko sebe, i ako uočimo neka nerealna očekivanja ili nelogične zaključke, prigoda je to da o njima razgovaramo i pokušamo ju razuvjeriti. Na taj način možemo smanjiti vjerojatnoću da će ponovno doći do depresivne faze.

Zv.: Što biste na kraju preporučili osobama koje pate od ove teške bolesti?

Marijana: Svima koji pate od depresije poručila bih da mogu nadvladati ovu tešku bolest. Ljudski um i ljudski duh mogu nadići i veoma teške situacije. Potrebno je puno truda, puno strpljenja i puno vjere! Vjera u Boga i nada koju nam ona pruža najbolja su prevencija od teških depresija. Isto tako, ljubav prema našim bližnjima može nam pružiti energiju kada nam nije ni do čega i kada mislimo da je sve beznažno. Najveće blago su ljudi i ako imamo ljubavi prema njima, neće nam biti teško da se zbog njih trudimo biti boljima.

U nadilaženju bilo koje bolesti važna je podrška članova obitelji, a to je posebno značajno kod psihičkih oboljenja. Ukoliko primijetite da se netko vama blizak mijenja, povlači se u sebe, neraspoložen je, više se ne bavi aktivnostima u kojima je ranije uživao, ne trebate to zanemariti niti očekivati da će to proći samo od sebe. Potrebno je provjeriti radi li se o ozbiljnijem stanju i obratiti se liječnicima. Članovi obitelji trebaju biti strpljivi – što nije uvijek lako – i podržavati osobu u procesu liječenja. Ponekad je uputno da se i članovi najuže obitelji uključe u postupak liječenja, posebno u psihoterapiju, ukoliko je to preporučeno od strane terapeuta. Nikako ne treba smatrati da je sama osoba „kriva“ za to što je bolesna.

Zabrinjavajući pad ili povećanje nataliteta?!

Početak ove godine mnogi mediji u našoj zemlji izvijestili su da su prve bebe u novoj godini rođene u Subotici i to trojke koje su začete umjetnom oplodnjom. Liječnik koji je pratio trudnoću izjavio je kako će Regionalni centar za umjetnu oplodnju u Subotici dati značajan doprinos povećanju nataliteta u R. Srbiji. A onda sam 8. siječnja u „Blicu“ pročitao tekst pod naslovom: „Od 200.000 prekida trudnoće u R. Srbiji, prijavljeno svega 23.000.“

Nakon te vijesti doista mi je ironično zvučala izjava dr. Radulovića kako će Regionalni centar za umjetnu oplodnju dati veliki doprinos natalitetu. Pisao sam već o tomu što mislim i što bi kršćani trebali misliti o umjetnoj oplodnji, a sad samo podsjećam na jednu čistu računnicu. U Srbiji se rodi oko tri stotine djece koja su začeta umjetnom oplodnjom. Da bi se to dogodilo, država izdvaja velika sredstva. Kad bi se sva sredstva koja se troše na umjetnu oplodnju dala majkama prigodom prijave na abortus, siguran sam da bi ih više od pola odustalo od njega jer bi s tim novcem mogli osigurati lijepi početak svom djetetu kojega se u tom trenutku žele riješiti abortusom. Bilo bi tako spašeno bar sto tisuća djece i za toliko bi bio povećan natalitet u Srbiji godišnje. No, to se ne događa. Život ide dalje. Umjetne oplodnje će i dalje biti, abortusa će i dalje biti, natalitet će i dalje biti nizak... A što će se konkretno činiti u svrhu povećanja nataliteta, ostaje pitanje.

Još je nešto vrlo kontradiktorno. Naime, mnoge je šokirao podatak o više od 170.000 ilegalnih abortusa u našoj zemlji. Doista je čudno u zemlji u kojoj su abortusi zakonski dopušteni skrivati podatke o broju abortusa. Ako želite još veći šok, onda se pozabavite podatcima o broju pobačaja u zemljama Europske unije i saznat ćete da je pobačaj najveći uzrok smrtnosti u tim zemljama i da se prema nekim podatcima svakih dvadesetak sekunda u danu izvrši po jedan pobačaj.

Osim toga, prije Božića šokirala nas je vijest da su Elton John i njegov gay partner David Furnish „postali roditelji“ dječaka kojeg im je rodila surogat majka a onda 13. siječnja i vijest objavljena na naslovnici „Blica“: „Venčali smo se u Danskoj, kad već ne možemo u Srbiji“, izjavio je gay par Boban i Adam koji zajedno žive dvije godine.

Svi ti podatci nameću nam pitanje komu je doista stalo do poboljšanja nataliteta u Srbiji ali i u svijetu? Sigurno nije dovoljno jadikovati zbog zabrinjavajućeg pada nataliteta a dopuštati da se radi što hoće.

Pad nataliteta je doista vrlo evidentan. Prema istraživanju koje je uradio Radio „Slobodna Europa“ takav pad je zabilježen i u čitavoj Europi. Niti za Srbiju ti trendovi nikako nisu pozitivni. „Broj umrlih u 2009. godini bio je čak 45.000 veći od broja rođenih. Stopa nataliteta stalno pada u posljednjih 12 godina. Prema nekim istraživanjima do 2032. godine broj stanovnika u R. Srbiji mogao bi biti umanjen čak za 10 posto.“

Prema spomenutom istraživanju, građani ističu da je jedan od razloga taj što je neizvjesno kakvu kvalitetu života mogu omogućiti svojim potomcima. U isto vrijeme sve vlade po redu, kako one lijeve tako i one desne orijentacije, neprekidno nariču nad sudbinom nacije, a često i tvrde da joj prijeti prosto izumiranje, ali ni jedna do sada nije uspjela učiniti dovoljno kako bi poticala rađanje, zaštitila majke, a posebno djecu. Naša je Vlada na pr. odlučila ne smanjiti porez na dječje stvari jer je izračunala da to ne bi pridonijelo većem natalitetu, ali nije učinila ni ništa drugo što doista povećalo broj novorođenih u državi.

Moglo bi se naveliko i naširoko raspravljati o tom koji su uzroci toj pojavi i što je potrebno učiniti da se natalitet popravi. Ovog puta sam se odlučio za tri mišljenja sa web stranice: www.srbijauzivo.rs. Mislim da ova mišljenja dobro ilustriraju stanje svijesti kako u Srba tako i u drugih naroda koji žive u ovoj državi.

Što „obični ljudi“ misle o abortusu?

Velimir Dukanac

* Problem nataliteta u našoj zemlji nije isključivo vezan samo uz naše trulo kukanje kako nam je život odvratan, kako nemamo novca za ovo ili za ono. Mi ne shvaćamo sebe na pravi način, jer nismo u mogućnosti vidjeti koliko jedno žive drugi na planetu. Za nas, gledano uz naših soba, pored TV-a s prijateljima uz pivo, kavicu, slatko, meze, svi, ali baš svi drugi žive bolje, a mi jadni nemamo para izdržavati troje ili četvero djece!!! Nije u Srbiji problem neimaština, jer svatko od nas ima dovoljno da odgoji bar troje zdrave i sposobne djece, naš problem je POMODARSTVO!!! Naše djevojke, ugledajući se na zapad, misle da je u životu najvažnije biti educirana, emancipirana žena, i tu jesu u pravu. Ali, to nije, drage naše sestre, pravilo na zapadu, vjerujte mi nije, jer sam u mogućnosti upoznavati ljude iz preko 40 zemalja svijeta. Zna li koliko se djevojke širom svijeta raduju tomu što će sa 22 ili 23 godine postati majke? Neće biti cijelu noć po zadimljenim separeima kafića i tratiti svoje vrijeme. Mi imamo pogrešnu, totalno pogrešnu sliku o kulturi zapadne Europe. Jureći da dostignemo neke famozne standarde, nabili smo sebi komplekse pa izgledamo divlje i neprirodno puno više nego isti taj zapad o kojem imamo jako netočnu sliku prezentiranu preko televizije. Drage sestre, razmislite, postanite majke i odgojite zdravu djecu za bolje sutra svih nas!!! Hvala.

Pozdrav od nezaposlene majke dvoje djece

* Velimire Dukanac, biste li tako pisali da ste kao ja: 1. žena; 2. nezaposlena; 3. suprug nezaposlen; 4. nemate stan ili kuću u svom vlasništvu već živite kao podstanar; 5. nemate

novac za adekvatno liječenje već se lomate po državnim domovima zdravlja i to samo ako uspijete ovjeriti zdravstvenu iskaznicu; 6. imate dvoje ili više djece i svakog jutra se budite moleći Boga da toga dana imaju što jesti; 7. ne možete naći posao u struci već radite za mizernu plaću kod još mizernijih poslodavaca samo da biste prehranili obitelj (a često nemate ni za kruh); 8. imate 30 i više godina života a nemate ni dan radnoga staža, a samim tim ni pravo na mirovinu; 9. ne možete djeci kupiti tenisice, jaknu, knjige za školu, posuđujete garderobu od rođaka čija su djeca prerasla!!! Mogu do sutra ovako ali... Imala sam prilike nagledati se slučajeva i slučajeva obitelji s djecom koje su na rubu egzistencije! Umjesto što se bavite forumskim pisanjima, počnite pisati pisma državnim dužnosnicima... kako bi, kao i ja, kao i mnogo drugih ljudi, pokušali nešto promijeniti u ovoj državi i kako bi te iste nečiste, lijene, zaglupljene, samožive žene – kako ih vi nazivate – mogle početi razmišljati o majčinstvu, a ne o tomu hoće li moći omogućiti djetetu nešto najosnovnije i najskromnije za život!

Milomir Vukašinić

* Ima još dosta razloga zašto opada natalitet u Srbiji. Nije sve u lošoj situaciji u zemlji. Ako se malo prisjetimo, vidjet ćemo da su naše bake i djedovi rađani u možda još i lošijim uvjetima za život nego što su naši. I pored toga što su živjeli u lošijim uvjetima, imali su po više od troje djece. Moja prabaka je recimo imala petero djece. Svako od njene djece je imalo najmanje po 3 ili više djece. E onda su ljudi počeli juriti bolje uvjete za život, graditi karijere i skupljati što veće bogatstvo. Zaboravili su da su najveće bogatstvo djeca...

Svećenik mora biti „Božji čovjek“

Uredili: Emanuel Mates i Dario Marton

Pismo pape Benedikta XVI. sjemeništarcima i bogoslovima (I. dio)

Dragi sjemeništarcima i bogoslovi!

Kada sam, u prosincu 1944., bio pozvan u vojnu službu, pitao je zapovjednik satnije, svakoga od nas, kakvo zvanje želi u budućnosti. Odgovorio sam da želim biti katolički svećenik. Zatim mi poručnik reče: „Onda trebate potražiti nešto drugo. U novoj Njemačkoj svećenici više neće biti potrebni“. Znao sam da je ta „nova Njemačka“ već bila na izdisaju i da će, nakon strašnih razaranja koje je donijelo to bezumlje diljem zemlje, svećenici sigurno biti ponovno potrebni. Danas je situacija potpuno drukčija. No i danas mnogi, iz ovog ili onog razloga, misle da katoličko svećenstvo nije „zvanje“ budućnosti, već nešto što pripada prošlosti. Vi ste, dragi prijatelji, odlučili ući u sjemenište i bogosloviju i tako, usprkos takvim prigovorima i mišljenjima, krenuti na put koji vodi prema službi svećenika u Katoličkoj crkvi. I to ste dobro učinili, jer će ljudi uvijek, pa i u ovom našem vremenu u kojem je tehnologija zavladała svijetom i dobu globalizacije, trebati Boga koji se pokazao u Isusu Kristu i koji nas okuplja u sveopćoj Crkvi, da bismo s njim i po njemu naučili živjeti u istini i sačuvali i svojim životom pokazali mjerila prave ljudskosti. Kada se čovjek otuđi od Boga, život mu postaje prazan. Ništa ga ne može ispuniti i sve mu je nedostatno. On zatim traži utočište u opijanju ili nasilju koje danas sve više prijete mladima. Bog je živ. On je stvorio svakoga od nas i zato nas sve poznaje. On je toliko velik da ima vremena za naše malenkosti: „A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene“. Bog je živ i treba ljude koji su tu za njega i koji će dovesti druge k njemu. Da, ima smisla postati svećenik. Svijet treba svećenike, pastire, danas, sutra i sve dok je svijeta.

Sjemenište i bogoslovija predstavljaju zajednice na putu prema svećeništvu. Time sam već nešto važno rekao. Svećenik se ne postaje sam od sebe. Potrebna je „zajednica uče-

nika“, zajedništvo onih žele služiti zajedničkoj Crkvi. U ovom vam pismu želim – osvrćući se također na vrijeme koje sam ja proveo u bogosloviji – ukazati na nekoliko elemenata koji su važni u ovim godinama toga puta.

1. Tko želi biti svećenik, mora prije svega biti „Božji čovjek“, kako svećenika opisuje sveti Pavao (1 Tim 6,11). Bog nije, za nas, udaljena hipoteza, nije nepoznati koji se povukao nakon Velikog praska. Bog se objavio u Isusu Kristu. U licu

Isusa Krista vidimo Božje lice. U njegovim riječima čujemo samoga Boga koji razgovara s nama. Zato na putu do svećeništva i u čitavom svećeničkom životu najveću važnost ima osobni odnos s Bogom u Isusu Kristu. Svećenik nije upravitelj nekog udruženja, koji nastoji zadržati postojeće članove ili povećati njihov broj. On je Božji glasnik među ljudima. On želi ljude privoditi Bogu i na taj način pomoći da se među njima produbljuje pravo zajedništvo. Zato je vrlo važno, dragi prijatelji, da naučite živjeti u neprestanom doticaju s Bogom. Ako Gospodin kaže: „U svako doba molite“, onda on, naravno, ne traži od nas da prestano izgovaramo molitvene obrasce, nego da budemo uvijek u duhu s Bogom. Produbljavati taj dodir s Bogom – to je smisao naše molitve. Zato je vrlo važno dan započeti i završiti molitvom, slušati njegov glas u čitanju Svetog pisma, iznositi mu svoje želje i nadanja, radosti i patnje, kao i svoje mane i zahvaljivati mu za sve lijepo i dobro i tako ga stalno imati pred očima kao uporišnu točku našega života. Tako postajemo osjetljivi na svoje pogreške i učimo raditi na sebi da bismo postajali sve bolji; ali postajemo također osjetljivi za sve lijepo i dobro što primamo iz dana u dan kao po sebi razumljivo, te tako raste naša zahvalnost. Sa zahvalnošću pak raste radost što nam je Bog blizu i što mu smijemo služiti.

Slijedi nastavak

Panta rhei

Sve prolazi, sve se mijenja... rekao bi mudri grčki filozof Heraklit iz Efeza. Protekla je još jedna godina, a već smo smjelo zakoračili u novu 2011. Školsko zvono označilo je početak drugog „poluvremena“, te smo nakon dulje zimske pauze ponovno zauzeli svoje pozicije u razredima. Još jedno kratko vrijeme bit će aktualno pitanje: „Hej, kako je bilo doma?“, a onda će prepričavanje dogodovština zamijeniti školske „brige“. Novo vrijeme pred nas stavlja i nove izazove; stranice koje treba pročitati, zadatke koje treba riješiti, gradivo koje treba svladati... No, nije to povod da se obeshrabrim, već mi može biti poticaj da s još većom energijom i marljivošću prionem na posao. Jedino je izvjesno da ću uspjeti ukoliko budem dao sve od sebe. Kao zajednica gimnazijalaca, želimo svim školskim kolegama i „suborcima“ uspješan početak drugog polugodišta i mnogo izvojevanih pobjeda. Sve nas pratio Božji blagoslov!

Bog je planirao i vodio moj put vjeroučitelja

Zovem se Milan Nedeljković. Sretno sam oženjen suprugom Eržikom s kojom imam troje djece: sina Isidora (18), kćerku Eleonoru (16) i sina Stefana (14). Rođen sam 12. 05. 1964. Teološko katehetski institut upisao sam 2004. godine, a do tada nisam ni sanjao da ću se baviti poslom katehete. Te godine u razgovoru s mojim župnikom Stanislavom Tratnjekom rodila se ideja da budem vjeroučitelj. Župnik me je tijekom cijelog studija hrabrio i poticao. Izgleda da je on vidio mnogo dalje nego što sam ja vidio u to vrijeme.

Ali put do diplomiranog katehete nije bio nimalo lak. Nije bilo lako ni meni putovati iz mog sela u Banatu do Novog Sada i biti na predavanjima cijeli vikend, i prespavati u Novom Sadu i u nedjelju navečer putovati kući, a nije bilo lako ni mojoj obitelji.

Tijekom studija sam shvatio da je Bog planirao moj put i vodio me na tom putu vjeroučitelja, da na taj način budem u službi Boga. To sam shvatio jer su mi se mnogi događaji u periodu od nekoliko godina prije studija i za vrijeme studija savršeno uklopili i nadopunili međusobno kao kockice mozaika.

Živim i radim u Belom Blatu, u malom selu u općini Zrenjanin. Tu radim u osnovnoj školi već četvrtu školsku godinu. U Belom Blatu živi nekoliko nacija: Slovaci, Mađari, Bugari, Srbi, Romi, Rumunji i ostali, to je Europa u malom. Nastava u školi je također višejezična i odvija se na slovačkom, mađarskom i srpskom jeziku, tako da se i ja trudim da i vjeronauk bude na ta tri jezika.

Moj životni, vjeroučiteljski moto: „Sve što radiš, radi temeljno i savjesno“. Osobito se to odnosi na vjeronauk, gdje moram dati svoj maksimum kako bih djeci dao i prenio ono što traži nastavni plan i program, ali ja im želim dati i više od toga. Da bi se to postiglo, moram imati dobru pripremu za svaki sat. Također je važno izabrati nastavnu metodu koja će najbolje zainteresirati djecu, a dobar kateheta mora biti i dobar pedagog. Zato se katehete moraju permanentno obrazovati i usavršavati.

Omiljena pjesma... imam ih više, volim psalme a ponekad i napišem koju pjesmu. **Slika...** volim sve lijepe umjetničke slike inspirirane biblijskim temama. **Priča...** također imam i puno omiljenih priča ali me osobito zanimaju prisposode.

Vjeroučitelj ne može živjeti bez... Božjeg poziva, niti bez Božjeg nadahnuća i mudrosti koje mu daje Duh Sveti.

Bez toga vjeroučitelj ne može ni egzistirati kao vjeroučitelj.

Moja poruka vjeroučenicima... Kao katehete, dužni smo djeci prenositi ne neki svoj nauk, nego nauk koju uči Crkva. Tako da bi moja poruka djeci bila ona poruka i poruke koje im daje Crkva preko mene kao katehete. Često pitam djecu kako bi oni željeli da izgleda sat i na koji način da učimo, i tu se nekad čuju zanimljive ideje. I sam se nekad stavljam na njihovo mjesto i prisjećam se kako je bilo meni kad sam ja bio učenik, a sve kako bi što lakše prihvatili poruke koje im šalje Crkva, tj. Bog preko mene kao katehete.

Moja poruka roditeljima... I ja sam roditelj i imam troje djece, te im kao roditelj i kao kateheta poručujem da razmišljaju o svom ponašanju, o svom djelovanju i o svom odnosu prema vjeri, Crkvi i Bogu, jer... djeca ih promatraju i uče od njih. Često roditelji nisu ni svjesni da i kada ništa ne govore djeci, svojim ponašanjem im u stvari govore i šalju poruke. Iskustvo mi govori da kakvi su roditelji takva su im i djeca, a to se napose vidi u prakticanju vjerskoga života. Ako roditelji ne mare mnogo za nedjeljnu misu, neće ni djeca mariti. Roditelji nisu odgovorni samo za sebe, već i za djecu i način na koji ih odgajaju. Onako kako će im djeca biti odgojena, ona će tako odgajati i svoju djecu. Roditelji

provode više vremena s djecom nego katehete te je njihov utjecaj na djecu mnogo veći a samim tim i odgovornost.

Moja poruka vjeroučiteljima: Budite uvijek spremni prenijeti djeci ljubav, radost, optimizam i Božje poruke, u školi i izvan škole. Radite to s radošću, ali budite i samokritični, jer uvijek može bolje. Treba se uvijek dobro pripremiti za sat a poslije nastave kod kuće na miru analizirajte svoj rad toga dana i u posebnom dnevniku ocjenjujte samoga sebe – koliko sam zadovoljan samim sobom i što sam mogao bolje uraditi.

Moja poruka čitateljima Zvonika... Bogu hvala, što postoje novine kao što je *Zvonik*. Rado sam ga čitao od samih njegovih početaka. Svaki put kad sam uzeo čitati *Zvonik* imao sam neki poseban osjećaj i ti trenuci su za mene bili na neki specifičan način posebni, a *Zvonik* sam uvijek čitao sa zanimanjem i radozalošću. Sve to bih poželio svim čitateljima *Zvonika*. A uredništvu bih od srca poželio sretan i uspješan budući rad. Hvala, i puno pozdrava uredništvu i čitateljima *Zvonika*.

Stožerne kreposti

Umjerenost (b)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Umjerenost kao ispravno sredstvo u traženju časti i uspjeha. *Ništa od onoga što je u svijetu – požuda tijela, požuda očiju, oholost zbog imetka – ne dolazi od Oca, nego dolazi od svijeta* (1Iv 2,16). Umjerenost je povezana s poniznošću, skromnošću, jednostavnošću ponašanja. Ona se protivi drskosti, umišljenosti i neurednoj želji za vlašću.

Umjerenost pobjeđuje razdražljivost, pomaže u svladavanju nervoze, ljutnje, srdžbe, malih i velikih osveta u obitelji i prijateljstvu. To je krepost koja resi uravnoteženog čovjeka da dobrim pobjeđuje zlo. Ako u sebi ne svladavamo razdražljivost i neuredne nagone u obitelji i društvu stvaramo teške napetosti, nestrpljenja, zlobu, inat i sva druga zla. Umjerenost je način odabira ozbiljnog i ispravnog smisla za oprostjenje i pomirenje.

Zašto nam je potrebna umjerenost?

Umjerenost je potrebna da nam život čini lijepim i skladnim. Umjerenost se odnosi na svakidašnji život mira i ugođaja življenja. Vladati nad sobom po kreposti umjerenosti izvor je autentičnog ugođaja malih radosti i zadovoljstva u životu. Nestrpljivost, razuzdanost, želja sve vidjeti, sve znati i čuti, izvor je krutosti, nervoze, koja se pretvara u tupost osjećaja i dosade koja oduzima življenju mir i vedrinu. Dok životinje slijede svoje nagone, čovjek treba bdjeti nad svojim nagonima razumom i voljom. *Ne idi za svojom željom i svojom snagom, slijedeći strasti svoga srca* (Sir 5,2). Ne uzdaj se u svoju snagu i prevrtljivost svojih nagona. Umjerenost zahtijeva askezu, vježbu, trening. Radi se o samoodgoju volje putem razuma i razložnosti. Potrebno je žrtve i odricanja za vladanje nad samim sobom. Tamo gdje se djeca u obitelji od malena ne

odgajaju u umjerenosti, gdje im se dozvoljava sve i svašta, nikada neće biti ispravno odgojeni i neće moći vladati sami sa sobom. Potrebno je dragovoljno činiti male žrtvice i odricanja kako bismo živjeli kršćansku krepost umjerenosti.

Odnos između umjerenosti i molitve

Budite umjereni i trijezni da se možete posvetiti molitvi (1Pt 4,7). Polazeći od Petrove pouke pitamo se kakav je odnos između umjerenosti i molitve? Umjerenost pomaže molitvi, a neumjerenost, razuzdanost, proždrljivost, radoznalost, uništava molitvu. Često govorimo da ne možemo moliti. Potrebno je pronaći korijene koji nam priječe moliti. To su naše neuredne strasti i nagoni u većim ili malim stvarima, koje trebamo svladavati. Psalmista opisuje kreposna čovjeka govoreći kako mu je srce puno Zakona Božjega i kako uživa u njemu (Ps 1, 2; 37, 31), dok u srcu opakoga nema Boga. Onoga koji ljubi pravednost odgaja Mudrost u svim vrlinama korisnima čovjeku, u umjerenosti i razboritosti, u pravednosti i duševnoj jakosti (Mudr 8, 7). Izvor svakovrsnih poroka treba tražiti u čovjeku. Odvajajući se od Boga, čovjek postaje nesposoban vladati svojim požudama i ostati gospodar nad samim sobom. Zato čovjek ne nalazi u sebi snage da se odupre teretu svojih strasti i da opet postane čist. Da bi mu srce ponovno bilo čisto potrebna mu je Božja milost Duha Svetoga. To je Duh koji ispunja Mesiju Isusa Krista i kojega Isus objavljuje svojim učenicima. On će osloboditi čovjeka od svih tjelesnih požuda koje čovjeka uvaljuju u poroke, izlijevajući u ljudsko srce božansku ljubav dajući mu da donosi plod, to jest one vrline što ih ta ljubav pokreće: *Naprotiv, plod su Duha: ljubav, radost mir, strpljivost, blagost, do-*

brota, vjernost, krotkost, uzdržljivost (Gal 5,22). Duh Sveti jača unutarnjeg čovjeka. Velika je uloga Duha Svetoga u kršćanskoj molitvi. Poticani Duhom posinjenja molimo po Kristu, to jest u njegovo ime. Po Duhu, kao i Isus, i mi molimo Oče. Ta nam je milost dana odozgor: *Bog u vaša srca poslao Duha svoga Sina koji viče: „Abba – Oče“* (Gal 4,6). Opravdanje naše molitve nalazi se u Božjoj inicijativi. U srcu naše molitve je sinovsko biće. Tako Duh Sveti koji u nama moli daje našoj molitvi sigurnost, da dopremo do onih dubina iz kojih nas Bog zove, do dubina ljubavi. Isus je samim svojim životom konkretna objava ljubavi. On je čovjek koji ostvaruje sinovski dijalog s Bogom i svjedoči o tome pred ljudima. Isus je Bog koji dolazi u punom čovječstvu živi svoju ljubav i daje da se čuje njezin žarki zov. U samoj njegovoj osobi čovjek ljubi i biva ljubljen od Boga. Ta ljubav potiče na uzvrat. Ljubiti Isusa znači cjelovito držati njegovu riječ i slijediti ga odričući se svega. Dok traje evanđelje, odigrava se dioba na one koji primaju i one koji odbijaju tu ljubav pred kojom se svatko mora izjasniti. Kalvarija je mjesto savršene ljubavi. Vođen Duhom Svetim sa svojim Gospodinom u dijalogu ljubavi, kršćanin pristupa samom misteriju Boga. Bog ne otkriva od prve što on jest. On govori, poziva, djeluje, a čovjek tim putem dolazi do dublje spoznaje. Dajući Sina, Bog otkriva da se on sam daje u ljubavi. Jedinorođeni Sin, koji je u krilu Očevu, omogućuje nam da spoznamo Boga kojega *nikada nije vidio* (Iv 1,18). U molitvi u kojoj se Duh Sveti neizrecivim uzdasima zauzima za nas, otkrivamo Oca i Sina kojima upućujemo naše molitve. Stoga se ponovno vratimo Petrovoj pouci: *Budite umjereni i trijezni da se možete posvetiti molitvi*. A molitva će nas naučiti biti umjereni i trijezni, da nas ne zahvati nikakva opačina.

(svršetak)

Piše: mr. Endre Horváth

Kuća molitve

Iako je Božja riječ Sveto pismo za vjernike i ima obvezujuću snagu, ipak u njemu nailazimo na mnogostruke razlike. Tako imamo evanđelja u četiri verzije, pripovijest o stvaranju svijeta u dvije, a u pripovijest o izlasku iz Egipta prepoznajemo najmanje tri izvora. Ipak, sve ove razlike ne tiču se biti događaja, već su odraz različitog gledanja na istu stvar. Modernim rječnikom možemo reći da se ovdje radi o biblijskom pluralizmu.

Ovaj pluralizam i različitosti nalazimo i u bogoslovnom životu Izabranoga naroda, koji se se razvija na dva kolosijeka: s jedne strane je to žrtvena liturgija u jeruzalemskom Hramu, a s druge možemo reći „laičko bogoštovlje“, koje je nastajalo počevši od babilonskoga sužanjstva. Ovaj drugi oblik bogoštovlja je liturgija sinagoge, u čijem središtu su zajednička molitva i čitanje Svetoga pisma.

Grčka riječ „sinagoga“ znači okupljanje ili mjesto okupljanja. Aramejski naziv za sinagogu je „beth tefillah“, a znači dom molitve.

Korijeni sinagoge vjerojatno potječu iz babilonskoga sužanjstva, kada je jeruzalemski Hram bio razrušen, a Izabrani narod je svoju vjernost Bogu održao snažnom privrženosti prema Svetom pismu. Ta kuća zajednice u kojoj se čitalo Sveto pismo ujedno je i kuća molitve. Ona je odigrala vrlo značajnu ulogu za opstanak židovskog naroda. Poslije progonstva veći dio židovskog naroda nije se vratio na svoja ognjišta, već je nastavio živjeti u dijaspori. Židovi dijaspore nastojali su održavati kontakt s Jeruzalemom, te su poštovali hramsko bogoštovlje koje, međutim, nije imalo značajnijeg utjecaja na njihov duševni život. Umjesto toga sve više dobiva na važnosti zajedničko čitanje Božje riječi i zajednička molitva u sinagogama, tj. sve ono što je održalo židovski narod za vrijeme babilonskog progonstva. Institucija sinagoge je zapravo jedna vrsta institucije koja je „nastala odozdo“: narod koji je privržen svome Bogu traži načina da se okupi pred Njim, da kao i u zajednici živi u zajedništvu s Bogom, iako ga je život natjerao da živi daleko od jeruzalemskog Hrama.

U središtu bogoslužja sinagoge nalazi se čitanje Svetoga pisma, prvenstveno dijelova Petoknjžja, zatim dijelova iz proročkih knjiga. Pored toga važnu ulogu ima molitva psalama, kao „žrtva hvale“. Poslije čitana pretpostavljeni sinagoge sjedao je u učiteljsku stolicu, tzv. Mojsijevu stolicu te tumačio pročitano Božju riječ. Sve do vremena poslije Isusa Krista, svaki muškarac je u sinagogi mogao čitati i tumačiti Sveto pismo. Zbog toga je sinagoga prvenstveno laička institucija. Naime, Novi zavjet često prikazuje Isu-

sa i apostole kako propovijedaju u sinagogama. Običaj je bio da na taj način zajednica upoznaje strance. Strancu bi otvorili Sveto pismo i on je morao protumačiti dotični odlomak. Pošto je bez pripreve tumačio odlomak samim time je posvjedočio i o svojem vjerskom opredjeljenju. Isusovo tumačenje u nazaretskoj sinagogi (Lk 4) je tipičan primjer tog običaja.

Za održavanje bogoslužja sinagoge bilo je potrebno prisustvo desetorice muškaraca. Karakteristično je za židovski način razmišljanja i to da su u slučaju nazočnosti samo devetorice muškaraca Toru, odnosno Petok-

njižje, smatrali desetim, te se bogoslužje moglo održati. U sinagogi se nosila posebna odora, prvenstveno molitvena marama, kojom je molitelj prekrivao glavu. Osim toga, stavljale su se dvije kutijice s citatima Svetoga pisma, koje su tijekom bogoslužja svi muškarci kačili na čelo i na desnu ruku. Time su doslovno ispunjavali riječi Svetoga pisma: Priveži ih na svoju ruku za znak i neka ti budu kao zapis među očima (Pnz 6,8).

Sinagoga nije bila samo kuća bogoštovlja već i mjesto osobnog proučavanja Svetoga pisma. Tako je od Isusova vremena neizostavni dio sinagoge i „beth midrash“, tj. škola gdje su dječaci stjecali svoje osnovno obrazovanje. Svako muško dijete moralo je naučiti pisati i čitati. Za učenje je služila samo jedna knjiga: Sveto pismo. Ono je služilo kao knjiga vjerskog znanja, kao zakonik, kao knjiga povijesti i književnosti. Zato je puno djece već s četrnaest godina napamet znalo Sveto pismo – kako kaže Josip Flavije.

Sinagoga, kao laička vjerska institucija, odigrala je kasnije ključnu ulogu u životu i razvoju Izabranoga naroda. Kada su naime Rimljani 70. godine poslije Krista razorili Jeruzalem, pa tako i Hram, ulogu hramskog bogoštovlja potpuno su preuzele sinagoge. Grupe vjernika koje su usko bile povezane s jeruzalemskim Hramom, kao npr. saduceji, ubrzo su nestale. Tako je od židovstva iz Isusova vremena ostalo jedino bogoštovlje sinagoge, pa se i duhovni život današnjih Židova u potpunosti oslanja na sinagogu.

Na svojim počecima kršćanstvo je bilo usko vezano uz sinagoge. Ustvari, kršćanska vjera se najsnažnije počela širiti među Židovima dijaspore i među poganima koji su bili s njima povezani. Zbog toga su kršćani preuzeli puno elemenata iz liturgije sinagoge. Zapravo, prvi dio svete mise, struktura Liturgije riječi, uvelike se podudara s formom bogoslužja sinagoge, čuvajući na taj način veliko bogatstvo nastalo iz stoljetnog moljenja i traženja Boga.

Obiteljska priča u dijalogu

□ **Pavao:** Prihvatio sam izazov podijeliti s vama svoja razmišljanja, iskustva i osjećaje, darovati vam sebe, odnosno nas kao par, dati ono što imam, ponuditi se na stol ljubavi.

Svjetlo naše zajedničke ljubavi Gospodin je u nama zapalio prije 21 godinu. I ostavih oca i majku i počoh za njim. Uistinu, od tada svakog dana tražim i nalazim Božje lice u svojoj Katici. Jedno drugom nismo zasluga nego dar, dar u kome nam se Bog daruje. Veliki je to dar svima nama koji smo se odlučili sakramentalno vezati u brak. To je svetinja!

No, brak je danas u velikoj krizi. O tome nam govore česte rastave, pa i onih parova koje je Bog združio. Smijem li ja kao muž ženu, koju sam sebi izabrao kao ravnu družicu i suputnicu kroz život, napustiti ili otpustiti? Naravno, ne! Bog s nama i po nama planira budućnost ovog svijeta. Mi muževi i žene današnjice činimo karike u lancu Božje ljubavi.

Vrijeme ubrzanog napretka čovječanstva u kojem živimo pokušava nas odvojiti od Izvora života. Spremni smo odbaciti stare neprolazne vrednote, a jedna od tih je i brak, obitelj. Ona je uistinu temelj i osnovna stanica Crkve i društva. Toga moramo biti svjesni, o tomu govoriti, naviještati pa i vikati! Ako to nećemo, nadjačat će nas pripadnici gay populacije.

□ **Katica:** Željela bih govoriti kao supruga, majka i odgojiteljica. Bog nas je prije 21 godinu povezo sakramentom braka. Kroz te godine smo primili šestero djece, koje nastojimo odgojiti u kršćanske i stabilne osobe. Živjeti u brojnoj obitelji velika je radost, ali i odricanje i briga za nas roditelje. Nije lako uvijek svima biti dobar, odazvati se svom pozivu, služiti i davati se svojim bližnjima i ljudima oko sebe.

Najvažnije je pravilno postaviti prioritete tijekom dana. Prvo zahvaliti i posvetiti dan Bogu, da bih mogla lakše vršiti sve što mi je za taj dan pripravljeno. Moj dan bez jutarnje molitve je prazan i promašen dan! Još kao djevojka zamišljala sam sebe u sretnom braku i maštala da bih voljela imati četvero djece. Na tu nakanu sam posebno molila da mi Bog podari dobrog i kršćanskog muža. Svoj sam život položila mužu i Bogu! Željela sam da se u braku ne pojavi nedo-

statak ljubavi i pripadnosti jedno drugom. U takvom ozračju prihvaćala sam svaki novi život u našoj djeci.

Radost majčinstva velika je i uzvišena! Sve žrtve i patnje koje se podnose Bog obilato nagrađuje. Svoju djecu nastojimo odgojiti onako kako smo i mi odgajani – živjeti vjeru i biti im primjermom. Svjesni smo da se Bog nama poslužio da budemo roditelji i odgajatelji svoje djece, da oni samo prolaze kroz naše živote. Nas dvoje kao par ostajemo zajedno zauvijek. Djecu uvijek moramo pratiti svojim molitvama i blagoslivljati ih. U svijetu kojem su izložena puno je zla i izazova. Roditeljska molitva je obrambeni štiti od zla. Osim toga potrebno je imati vremena za njih, saslušati ih, komunicirati s njima i biti im podrškom. Malo toga možemo učiniti bez Božjeg blagoslova, a taj blagoslov ne možemo dobiti uz serije ispred tv ekrana, nego u zajedničkoj molitvi. Snaga molitve je velika i čini čuda. I sami smo svjedoci toga.

Kad se naš Andrija rodio prijevremeno, stanje je bilo kritično. Bilo je upitno hoće li preživjeti. Jedna sms poruka bila je dovoljna da se pokrene uhodani lanac zajedničke molitve za najpotrebnije. Ovog puta to smo bili mi. Moli se, i to žarko moli, čak i izvan granica naše zemlje. „Bože neka bude volja tvoja“. Osjećala sam mir i duhovnu povezanost. Naš Andrija je za 4 tjedna stigao kući i unio veliku radost u naš dom. Bogu hvala! Hvala i svima koji su bili s nama u molitvi.

Svaka radost podijeljena s bližnjima umnaža se, a svaka žalost podijeljena dijalogom u komunikaciji s voljenom osobom dijeli se i umanjuje. Ponekad nismo ni svjesni da smo mi kršćani mnogima oko nas jedino Sveto pismo. Zato smo dužni živjeti ono što vjerujemo i to svjedočiti.

□ **Pavao:** Nalazimo se u Godini obitelji, te smo pozvani tu Božju tvorevinu isticati kao onu na kojoj počiva čitavo čovječanstvo. Iz nje rastu novi plodovi ljubavi, novi ljudi, novi muževi i žene, nova svećenička i redovnička zvanja. Zar to nama više nije potrebno? Kuda to hrli svijet današnjice?

Mi kršćani trebamo znati da imamo svoj cilj do kojeg trebamo i želimo stići. Važno je ostati povezan s Izvorom života. Kad to uspijem, onda mi je sve drugo lako izdržati. Nekad je to nerazumijevanje voljene osobe, dječja nezahvalnost, nepravda, iskorištavanje, bolesti u obitelji, prihvaćanje smrti naših

najdražih. Iz iskustva znam da je hod kroz život po Božjem planu i njegovim zapovijedima ponekad težak, pa i pretežak.

Naravno da i naš brak ima poteškoća, kušnji pa čak i padova. To se trudimo predati Bogu kao naše slabosti. Skloni smo često birati lakši put. To se očituje kroz navezanosti na ovozemaljske stvari: novac, lagodan život bez rada, bez odricanja i odgovornosti, živjeti sebično na teret drugoga. Kad sebe pronađem u jednoj od tih situacija, shvatim da sam ustvari daleko od Božje čežnje za mnom i našim brakom.

Kad sam prije u „ogledalu“ promatrao sebe i nas kao obitelj, sa tada četvero djece, vidio sam jednu prosječnu kršćansku obitelj koja se drži crkve, odlazi na nedjeljnu misu i poštuje stare. Rekao bih zlatna sredina. Prije gotovo 8 godina doživio sam iskustvo bračnog vikenda. To mi je dalo snažan poticaj za ići dalje. Bio mi je to znak da Bog uistinu preko nas želi djelovati. Iskustvo tog vikenda nama je prekretnica u braku! Nakon toga rodilo se još dvoje naše djece. Naša Ivana koja je živjela samo 2 dana, a potom i naš mali Andrija. Tada smo naše računice stavili u drugi plan i shvatili da smo daleko od „zlatne sredine“, da trebamo dopustiti Duhu Svetom da nas vodi, ali kako? Vrlo jednostavno, trebam mijenjati sebe, skinuti svoj oklop i štiti kako bih mogao razumjeti svoju suprugu, odnosno naći vremena saslušati je i ne samo to, nego je i čuti i razumjeti srcem. Da bih je onda takvu mogao prihvatiti kao onaj dragocjeni dar, kao što smo jedno drugom bili na vjenčanju. Kad se uspijemo tako darovati jedno drugom, to se mora vidjeti, to drugi moraju osjetiti, prvenstveno oni najbliži.

Zato, ne predajmo se ravnodušju, prihvaćajmo izazove, otvarajmo se jedno drugom, uđimo u rizik povjerenja s voljenom osobom, to se isplati, to jača bračni savez. Odagnajmo svaku sumnju iz naših brakova, ne dozvolimo đavlu da boravi kod nas tako što ćemo se svaki dan sastati na zajedničku molitvu, prikazivati Bogu naš svakidašnji rad, naše služenje – što god to bilo. Tako čuvamo svoje brakove i bračno dostojanstvo po primjeru naših starih kao svetinju.

/svjedočenje na *Razgovorima*
Katoličkog instituta za kulturu,
povijest i duhovnost „Ivan Antunović“,
održanim 17. 01. 2011./

Pavao i Katica Ivanković

Preblažena Gospo, skrušeno te molimo!

Piše: *Lazar Cvijin*

Koliko je Božja riječ čudesna i iznenađujuća možemo znati jedino ako se često s njom družimo i po njoj živimo! Tako i ovaj molitveni zaziv iz naslova, koji je uzet iz Zlatne krunice, može biti dvojako tumačen: kao naše obraćanje Preblaženoj, a može biti i poziv vjernom puku da joj se moli!

Želja mi je iznijeti stav da krunica nije prevladan način molitve i zahvaljujem svemožnoj Kraljici nebeskoj što nam je to ponovno potvrdila kroz predivnu pobožnost molitve Zlatne krunice. Zlatna krunica je odavno prisutna u našem narodu, postoji i u najstarijim molitvenicima koje smo imali prilike vidjeti kod nekih obitelji. Svi smo znali za nju, većina ju je i molila ili u obitelji ili u okviru drugih molitvenih grupa, a opet smo svi bili, na neki novi, dotad nepoznat način, zaneseni ljepotom osjećaja koji nas je ispunio kada smo se prije dvije godine okupili kao nova grupa i počeli moliti.

Molim Te ponizno da u svojoj pameti uvijek začinem ono što je drago Isusu i Tebi.

Kaže se: svaki početak je težak, pa tako i naše okupljanje molitvene grupe Zlatne krunice. Nije bila problem želja, ona je postojala kod svih. Ali, kod svih je postojala i zebnja kako će sve to teći i hoćemo li ustrajati do kraja, znajući kako izgleda naša prenapeta svakodnevnica prepuna obveza.

Test je to veliki, jer ćeš morati pokazati i sebi i drugima kako prolazi tvoja vjera i molitva u sudaru sa svim tim preprekama. Sad izgovor za izostalu molitvu

koji mi govorimo svojoj savjesti, a koja ga najčešće prihvaća, treba izreći grupi koja je molila umjesto Tebe i za Tebe!

Sve to nije bila zebnja samo prve godine, nego doslovno svake naredne: hoćemo li se opet uspjati okupiti, hoće li netko možda odustati... Jer, svatko tko je pokušavao i organizirao akcije u okviru vjerskih zajednica, zna kako se teško postiže uspjeh, a i kad se postigne ne zna se dokle će ga biti...

Radujemo se s Tobom, Majko radosna što smo i ove godine uspjeli!

Ponizno Te molim, isprosi mi kod Isusa dar da me svojom milošću pohađa sveg vremena života.

Da nas Isus pohodi za vrijeme naše pobožnosti Zlatne krunice, u to svi iz grupe čvrsto vjerujemo. Može li Isusu biti išta draže nego kad cijela obitelj moli? Može! Kada više cijelih obitelji moli zajedno! Kako Njegovoj Majci i Njemu mora biti drago kad vidi da prilikom podjele tko će od djece moliti, vidi njihovu žalost što nema dovoljno otajstava kako bi svi molili. Kako im mora biti drago od treme orošeno čelo najmlađih članova grupe kada su izmolili naglas pred svima po prvi puta desetnicu krunice. Pa usklađivanje svih obveza nas odraslih da bi se stiglo na vrijeme na molitvu! I konačno, svi smo vr-

šenjem ove pobožnosti stvorili takvo zajedništvo da smo stigli dosad najbliže ispunjenju glavne kršćanske zadaće: DA SVI BUDEMO KAO BRATA I SESTRE! Neizmjerne je važno pokazati da je to moguće i danas, da naša djeca to vide i osjete, a ne samo da o tomu slušaju iz misnih čitanja. Tako će još kao djeca stvoriti ispravnu sliku o molitvi krunice, da je to predivna pobožnost koja okuplja i povezuje, a ne nešto što mole samo naše „dide“ i „majke“.

Radujemo se s Tobom, Majko radosna, kad promišljamo Tvoju radost koju si osjetila idući nam sa svojim Sinom u pohod i ove godine!

Ponizno Te molim, isprosi mi svojim zagovorom kod Isusa da se on rodi u mom srcu i tamo uvijek ostane.

Dogovorili smo se da druženje poslije molitve bude uz čaj, kavu, vodu i kratki razgovor. Jednom je netko za vrijeme tog druženja rekao da bi se kršćani samo na ovakav način trebali družiti: veći dio da bude molitva, a sve drugo kratko i skromno. Prijedlog nas je sve nekako zatekao. Ma koliko teško izgledalo u tom trenutku, shvatili smo da bi to bio sigurno najispravniji način. Mislim da svi već imamo iskustva kako je lako u previše dugim i neobveznim pričama doći do „analize“ drugih, do pretjeranih šala i slično. Kako skupiti hrabrost pa svojim prijateljima koji nam dolaze u kuću umjesto uobičajene časti ponuditi krunicu? Zašto čekati idući siječanj da nas ponov-

no preplavi osjećaj blaženstva zbog osobitog zajedništva kada obitelji mole zajedno? Zašto ne biti uvijek ovako zaneseni i sretni? Doista, kako postići da Isus koji se na ovaj način rodio u našim srcima, tu i ostane?

Preblažena Gospo, isprosi nam kod svoga Sina ovu milost!

Spomeni se, o predobrostitiva Djevice, kako se nije nikad čulo da si ikoga zapustila koji se k Tebi u zaštitu utekao, Tvoju pomoć zatražio i Tvoj zagovor zaprosio.

Ovim pouzdanjem obodreni, molimo Te za malu Anu Vukov i njenu obitelj koji su s nama molili zlatnu krunicu. Daj da Ana ozdravi i svojim osmijehom ozari i ugrije našu crkvu, a njenim roditeljima kojima je zebnja kao led okovala srce, ali i osnažila vjeru u Božju pomoć, daj snage da izdrže ono što se samo po takvoj i tolikoj vjeri izdržati može.

Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi naših, nego ih milostivo poslušaj i usliši.

Preblažena Gospo, skrušeno Te mole obitelji Baka, Bašić, Cvijin, Nađkanas, Ivana i Blaženke Piuković i Ivana i Marine Piuković.

Prelo mladeži DSHV-a

Četvrtim Prelom mladeži Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini poslana je poruka zajedništva, jedinstva te potrebe za slobodnim očitovanjem vlastite nacionalne pripadnosti. Prelo je 14. siječnja u dvorani KTC-a okupilo više od 700 gostiju iz cijele Vojvodine, kao i iz Mađarske i Rumunjske. Goste su zabavljali tamburaški sastavi „Klas“, „Ravnica“ te ženski tamburaški sastav „Korona“.

Na Prelu Mladeži DSHV-a nazočni su, među ostalim, bili i ministar savjetnik u hrvatskom veleposlanstvu u Beogradu **Filip Damjanović**, generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici **Ljerka Alajbeg**, kao i predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ **mons. dr. Andrija Kopilović**, te župnik župe svetog Roka, **mons. mr. Andrija Anišić**.

Među gostima su bili i predstavnici hrvatskih udruga i institucija te prijateljskih političkih stranaka.

Vjerski filmovi na Danima hrvatskog filma u Subotici

Ciklus novoga hrvatskoga filma u subotičkom Art kinu „Aleksandar Lifka“, koji je započeo sredinom godine prikazivanjem filmova Ivana Ladislava Galeta, nastavljen je koncem prosinca programom priređen im u istom kinu. Trodnevni je program otvoren 27. prosinca, a trajao je tri dana.

Posljednjeg dana ovoga programa predstavljeni su laureati Festivala vjerskog filma koji u marijanskom svetištu u Trsatu tijekom lipnja okuplja godišnju produkciju hrvatskih vjerskih filmova, kojih se svake godine u Hrvatskoj snimi stotinjak, različitih žanrova i dužine trajanja.

Prikazani su kratkometražni filmovi „Draga Gospa Ilačka“ **Branka Ištvančića**, koji je dobio nagradu za najbolji film „Trsatski hodočasnik“, „Zavjet“ **Srđana Segarića**, koji je dobio nagradu za režiju, „Nebeski dodir“ istog redatelja, koji je nagrađen za montažu **Zoltana Wagnera** i „Soba s pogledom na zvonik“ **Luke Marottija**, za koji je nagrađen snimatelj **Ivan Kovač**.

Redatelj Branko Ištvančić ovom je prigodom izrazio zadovoljstvo što je subotička publika, posredstvom ovoga programa, u prilici vidjeti hrvatska ostvarenja, posebice ona iz domene manje popularnog eksperimentalnog i dokumentarnog filma. Najavio je i da će program novoga hrvatskog filma u Subotici imati potporu i u 2011. godini.

Program „Novi hrvatski film“ ostvaruje se u organizaciji i suradnji Art kina „Aleksandar Lifka“ u Subotici, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici i Udruge za audiovizualno stvaralaštvo „Artizana“ iz Zagreba, a uz pomoć Hrvatskog audiovizualnog centra i Grada Zagreba. /DBP/

Nova knjiga Balinta Vujkova „Bunjevačke narodne pripovijetke“

U nakladi NIU „Hrvatska riječ“ u Subotici, iz tiska je izašla knjiga „Bunjevačke narodne pripovijetke“ Balinta Vujkova. Knjiga sadrži 64 pripovijetke što ih je, kako sam Vujkov navodi, sakupio i obradio na sjeveru Vojvodine: Knjiga „Bunjevačke narodne pripovijetke“ može se kupiti u subotičkim knjižarama: „Danilo Kiš“, „Školska knjiga“ i „Limbus“, po cijeni od 500 dinara.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata značajan čimbenik na polju kulture

Druga je godina otkako je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata preuzeo misiju promicanja, poticanja, čuvanja, organiziranja i razvitka prije svega kulture, znanosti i jezika hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini. Ova je ustanova do sada ostvarila značajne rezultate, stekla je puno vanjskih suradnika, a sve je više institucija i pojedinaca koji se oslanjaju na rad Zavoda, čulo se na prigodnom novogodišnjem prijemu 28. prosinca u prostorijama ove ustanove koji je okupio članove upravnih tijela Zavoda te vanjske suradnike, predstavnike medija i pojedine podupiratelje ove ustanove.

„Treba stoga naglasiti da Zavod čini više od troje uposlenih“, istaknuo je predsjednik njegova Upravnog odbora **Dužo Runje**.

„Pokazalo se da kada se rade prave stvari ljudi ne žale niti vremena niti prostora, rade i bez novaca ili dostatne naknade. Očito je da nas ujedinjuje rad i stvaralaštvo i ovo je primjer da bi energiju trebalo trošiti na razvijanje kulture, a manje se baviti stvarima koje nas unazađuju.“ Zajedničkim radom postignuto je da Zavod postane etablirana, nezaobilazna ustanova na polju kulture vojvođanskih Hrvata, dodao je Dužo Runje.

Izražavajući zadovoljstvo angažmanom profesionalno uposlenih suradnica – profesoricom **Katarinom Čeliković** te poslovnom tajnicom **Ljiljanom Dulić Mesaroš**, ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov** posebno je istaknuo dobru suradnju s vanjskim suradnicima Zavoda. /Siniša Jurić/

Donacija Vesne Njikoš Pečkaj Zavodu za kulturu vojvođanski Hrvata

Konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Vesna Njikoš Pečkaj** uručila je 13. prosinca donaciju Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, dio ostavštine njezina nedavno preminulog oca, etnomuzikologa i skladatelja **Julija Njikoša**, kojega je on namijenio ovoj ustanovi.

Među darovanom glazbenom literaturom nalaze se i originalni rukopisi, udžbenici za školu tambure te partitura za operu „Dužijanica“ dr. Josipa Andrića, brojni notni zapisi djela i aranžmana Julija Njikoša pisanih za glas i tamburaški orkestar, te mnoštvo partitura hrvatskih popijevki.

Glede stručne obrade pristigle glazbene literature bit će angažiran suradnik Zavoda, prof. glazbene kulture **Vojislav Temunović**.

Dan osnutka HNV-a obilježen u Subotici

Prigodnim domjenkom, u Subotici je obilježen 15. prosinca, Dan osnutka Hrvatskoga nacionalnog vijeća, jedan od četiriju praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji. Na taj je dan 2002. godine održana elektorska skupština na kojoj je izabran prvi saziv krovnog tijela hrvatske manjinske samouprave.

Na svečanosti u sjedištu HNV-a predstavljene su nove, redizajnirane internetske stranice Vijeća (www.hnv.org.rs), o kojima su govorili administrator **ing. Zlatko Čović**, te suradnik i predsjednik Odbora za informiranje HNV-a **Siniša Jurić**. Predsjednik HNV-a **Slaven Bačić** je rekao kako se na internetskim stranicama, osim informacija o radu Vijeća, mogu pronaći i korisne informacije o hrvatskoj zajednici u Republici Srbiji. /DBP/

Izaslanstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u Subotici

Izaslanstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, na čelu s ministrom **Radovanom Fuchsom**, posjetilo je Suboticu 21. prosinca. Tom se prigodom ministar Fuchs sastao s čelnicima hrvatske zajednice u Republici Srbiji i pokrajinskim tajnikom za obrazovanje **dr. Zoltánom Jegesom**, te obišao Osnovnu školu „Matko Vuković“, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsku čitaonicu.

Ministar Radovan Fuchs je rekao kako Srbija treba učiniti sve što može radi unaprjeđenja nastave na hrvatskome jeziku, posebice kad je riječ o tiskanju udžbenika. S tim u svezi istaknuo je kako je s pokrajinskim tajnikom razgovarao o provođenju dodatne analize udžbenika iz Hrvatske, čime bi se privremeno riješilo pitanje nedostatka udžbenika.

Pokrajinski tajnik za obrazovanje Zoltán Jeges istaknuo je kako su za prijevod udžbenika na srpski jezik potrebni odgovarajući stručni kadrovi.

S problemima vezanim za održavanje nastave na hrvatskom jeziku, izaslanstvo MZOŠ-a se upoznao na sastanku s ravnateljima škola u kojima se ovakav oblik nastave izvodi, a koji je održan u Osnovnoj školi „Matko Vuković“.

Četvrta publikacija Zavoda pred čitateljima

Ovih je dana objavljena četvrta publikacija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Riječ je o prvoj knjizi u biblioteci „Prinosi za etnografska istraživanja“, autor je **Ivan Andrašić** iz Sonte, a naslov joj je „Izgradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću“.

Knjigu je uredio **Tomislav Žigmanov**, stručnu redakciju teksta učinila je **Sanja Lončar**, znanstvena novakinja i asistentica na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju, likovnu opremu je uradio **Darko Vuković**, a tehnički uredio **Gábor Mészáros**.

Hrvatsko izaslanstvo je posjetilo i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, gdje im je, među ostalim, iznesen zahtjev da se za određen broj Hrvata iz Srbije osiguraju besplatni doktorski studiji na hrvatskim sveučilištima. „Dogovoreno je da će to biti pet stipendija, a da će najvjerojatnije HNV određivati kriterije natječaja za besplatne doktorske studije, na koji će se moći prijaviti isključivo Hrvati koji žive i rade u Srbiji“, rekao je ravnatelj **Tomislav Žigmanov**.

Osim predstavnika MZOŠ-a, u radnom posjetu su bili i predstavnici zagrebačke Školske knjige, te Matice hrvatske. Oni su prigodom posjeta Hrvatskoj čitaonici, gdje su ih dočekale **Bernadica Ivanković**, **Katarina Čeliković** i **Sanja Dulić**, uručili kompletnu lektiru za potrebe ovdašnjih srednjoškolaca na hrvatskom jeziku, ali i druge naslove iz naklade ovih dvaju nakladnika. Također, Hrvatskoj čitaonici su uručeni lap-top računalo i projektor. U ime Školske knjige, koja će najvjerojatnije tiskati udžbenike za nastavu na hrvatskom, u posjetu Subotici bio je direktor i vlasnik **Ante Žužul**, dok je u ime Matice hrvatske sastancima s Hrvatima u Srbiji nazočio glavni tajnik **Zorislav Lukić**.

Ovo je prvi put da je neki hrvatski ministar došao u cjelodnevni radni posjet hrvatskoj zajednici, prigodom kojega je ona bila domaćin, a ne neko tijelo državne uprave ili institucija u Srbiji.

/Prema izvorniku iz Hrvatske riječi autora **Davora Bašića Palkovića**/

Radost posvuda

Nema više borova u crkvama. Nema ni božićnih pjesama. Počelo je vrijeme kroz godinu. Ipak, svi se još sjećamo radosnog slavlja Božića – u našim crkvama, našim domovima. I ovdje ćemo vidjeti pregršt fotografija koje govore o radosnom Božiću u različitim mjestima naše biskupije, pa i šire. Tko se ne bi oduševio pobožnošću ministranata, požrtvovnošću naše djece!? Njihova – vaša radost prelila se i na roditelje, na sve ljude s kojima ste bili. Posvuda radost! Tako je bilo za Božić. Isus nam poručuje da uvijek

moramo biti radosni. Radost trebamo nositi sa sobom i radost biti drugima.

Zašto svi volimo ljude nasmijane i radosne? Jednostavno zato jer je lijepo biti s onima koji te usrećuju, koji ti pokazuju da je život lijep. Svima vama, svima nama, poželimo od Boga blagoslov – da nam svima bude svaki dan ispunjen radošću i mirom, da budemo dobri i pobožni. Budemo li takvi, bit ćemo Božji svjedoci.

Dok nosite radost drugima oko sebe, ne zaboravite i one koji su možda bolesni, ili koji nemaju nikoga svoga. Njima je naša radost i društvo najpotrebnije.

Zvončica

RODIO SE PAVAO! Aleluja!

Urednici Obiteljske stranice u našem „Zvoniku“ - **Vesna i Ladislav Huska**, postali su bogatiji za jednog novog člana. U petak, 14. siječnja 2011. godine u 9,30 sati rodio im se PAVAO - njihovo šesto dijete. Iskreno se radujemo i čestitamo. Molimo Božji blagoslov za budućnost njihove brojne obitelji.

Uredništvo „Zvonika“

Želim darivati dar

Vjeroučenici OŠ „Kizur Istvan“ organizirali su humanitarnu akciju zajedno sa svojim vjeroučiteljicama Terezom Šebešćen i Zoricom Svirčev. Akcija je bila provedena 23. prosinca u subotičkoj općoj bolnici na dječjem odjelu i odjelu za uho, grlo i nos. Cilj ove akcije bio je proslaviti Boži drugačije nego inače. Željeli smo donijeti Isusa u bolničke sobe, u srca malih bolesnika i u njihove živote. Jednostavno, htjeli smo ih usrećiti.

Na satima školskog vjeronauka pripremali smo darove tijekom čitavog Adventa. Pravili smo trodimenzionalne jaslice, sakupili slatkiše, voće i igračke, koje smo dobili iz Caritasa subotičke župe Sv. Terezije. Mislili smo i na djecu koja možda ne slave katolički Božić, pa su mali pravoslavci namjesto jaslica dobili ikonicu Bogorodice koja u naručju drži maloga Isusa.

U ovoj akciji sudjelovali su vjeroučenici od petog do osmog razreda. Jaslice koje su sami načinili vjeroučenici nižih razreda poklonili su svojim roditeljima za Božić. Ovako smo prvi put kao

zajednica vjeroučenika svoje riječi pretvorili u djela, jer dobro znamo da je vjera bez djela mrtva. Jasno, u ovom pothvatu smo imali potpunu podršku roditelja, čija su djeca sudjelovala u ovoj humanitarnoj akciji, potom **Vesne Dulić**, direktorice škole, kao i **dr. Pavlinovića**, načelnika dječjeg odjela u bolnici, koji je bio vrlo otvoren za suradnju.

Ova akcija je bila medijski praćena, no cilj nam nije bila promocija, nego puna dječja srca, onih koji su davali s ljubavlju i onih koji su tu ljubav prihvatili i doživjeli.

Z. S.

„Betlemari“ u crkvi sv. Roka u Subotici

Program prije mise polnoćke u subotičkoj crkvi sv. Roka bio je u znaku „betlemara“ – tradicionalnog običaja čestitanja Božića.

Nekada su mladići obučeni kao pastiri išli od salaša do salaša navijestiti Isusovo rođenje, a domaćini su ih darivali skromnim darovima. Nosili su maketu crkve i fenjer u ruci kojim su osvjetljavali put, pjevajući usput božićne pjesme. Slično su uradili i ministranti i momci u župi sv. Roka. Maketu salaša izradio je **Grgo Piuković**, **Ivan Piuković** se pobrinuo za njihov vjerni pastirski izgled, a pred oltarom su „betlemare“ dočekali domaćini **Ivan Piuković** i **Slavica Cvijin**.

Zbor je program pratio pjesmom, anđeli su posebno lijepo pratili događaj naviještanja Isusova rođenja svojom igrom. Program je osmislila **Katarina**

Čeliković, a pjevanje su animirali i pratili **s. Bogdana Perić** i **mr. Ervin Čeliković**. Svi su se trudili pokazati koliko poštuju i vole svoju tradiciju, a mladi „betlemari“ su odlučili nagodinu čestitati i onima koji se budu prijavili da žele primiti čestitare prije polnoćke. Bilo bi lijepo da bude više takvih „ekipa“ koje će svoje „betleme“ – crkvice ili salaše donijeti na polnoćku, poput nekadašnjih „betlemara“. /Zv/

foto vijesti

1. Foto Sombor

Zasluženi pljesak za mališane u Somboru na božićnom koncertu u Hrvatskom domu 19. prosinca

2. Foto Zemun

Predstavu pod nazivom „Si-roče“ s puno truda i ljubavi pripremili su u Zemunu djeca uz pomoć sestre **Ozane**

3. Foto Sonta

Ministranti sa svojim župnikom pred Betlehemskim svjetlom u Sonti

Srećo, gdje si nestala?

Uslijed razmjene riječi, pogleda i dodira, prijetvornih, lakih i onih iskrenih emocija, misli i voljnosti, uočila sam da nedostaješ. Nažalost, samo ja. Oni su ustrajavali, kao gonjeni nečim nemjerljivim – moglo bi se reći i nagonom samoodržanja, bivali su postojani u postojanju. Samopostojanju. Bez tebe, srećo. Gromoglasna tišina vije se poput oblaka nad grupicama ljudi koji prolaze. Zastaju, razgovaraju, ali ne vide se. Svatko je utisnut u samoga sebe i zapečaćen svojim vizijama i svojim brigama. O njima se ne govori. Usavršavaju se u neosjetljivosti na druge i u preosjetljivosti na sebe – koja se, vjerovali ili ne (mada to djeluje tako nerealno), s krajnje ljestvice obrušava u samoubojstvo u svakom mogućem: psihičkom, emocionalnom, voljnom i fizičkom smislu. Vježbaju tišinu u prilagođenom brujanju. Svatko ima puno pravo na svoju ličnost i formirati svoju osobnost i oblikovati ju kako želi: ovako želim, ovako ne,

ovog hoću, ovu neću. I samo ja uočavam da stalno ti, kod većine njih nedostaješ, srećo. Pa što je to s ovim ljudima!? Zar žele zaboraviti kako je to biti sretan uslijed stalnog odgađanja i dugoročnih planova koji ne mogu trpjeti zbog čovjeka ili prirode? U kakvom neredu od nabacanih prošlogodišnjih stvari su te ostavili kao suvišnu za osobno ostvarenje u novom početku? Kakva ih je po-tištenost i zabrinutost mogla „omagijati“ da se o tako važnoj stvari zaborave? Što se to naselilo u srca i mozgove ljudi, što te nagrizlo sa svih strana, uništilo: vijesti, elementarne nepogode, krediti, obveze? Oni nemaju tu snagu, jedino ako im je sam čovjek nije dao i prepustio im pijedestal svoga srca.

Samo ja vidim kako se smučaš po okrzalim žbunovima kraj asfalta tražeći svoje mjesto na zemlji. Htjela bih te pitati, hoćeš li da idemo zajedno? U istoj smo situaciji...

Ljubav

**Doista neka bude SRETNIA
i blagoslovljena nova godina,**

Uredništvo mladih i Nevena

Obavijesti:

* Misa mladih

4. 02. 2011.

u crkvi Marije Majke Crkve
u Aleksandrovu
s početkom u 20 sati
... Dođi, Krist te čeka!

* Omladinska emisija na Radio Mariji

na 90,7 MhZ FM,
www.radiomarija-srbije.rs i
www.mariaradio.rs
nedjeljom u 15 sati
... Slušaj i uključi se!

* Kateheza za mlade

na valovima Radio Marije,
srijedom u 22 sata!
... Pouči se!

* Vjeronauk mladih u Subotici

u crkvi sv. Roka,
nedjeljom u 19 sati,
slušamo i razgovaramo
o liturgiji nakon čega
slijedi druženje.
... Dođi, ohrabri se!

Nina

- Nina, pa što to radiš?
- Ovo ti opet nije dobro!
- Požuri malo, uvijek te treba čekati!
- Daj, uozbilji se!

Ovakve i slične riječi pratile su Ninu u posljednje vrijeme. Čini se da su svi oko nje poput policajaca koji pomno promatraju svaki njen korak i potez kako bi uočili pogrešku i mogli je prokomentirati i analizirati. Ipak, nije se mogla previše ljutiti na njih jer svatko je doista govorio istinu i nije bilo previše preuveličavanja. I sama je znala da je zadnjih dana dekoncentrirana, nespretna, pomalo neozbiljna i kao takva pravi mamac za sve vrste nevolja. Od zaboravljanja stvari i dogovora, promašenih datuma do ostavljanja uključene pegle i kašnjenja. Bila je svjesna svog ponašanja ili stanja i bez tuđeg upiranja prstiju, koji su dodatno pogoršavali situaciju.

Nakon napornog tjedna u kom joj se činilo da je bilo više neuspjeha nego uspjeha, umorna i nevoljna došla je (sa zakašnjenjem od 5 minuta) na nedjeljnu misu. Sjedila je i gledala prema oltaru, a u mislima se vraćala riječima koje joj nisu davale mira. Nisu same riječi bile problem, nego to što su upućene njoj otvarale oči pred stvarima koje je silno željela promijeniti, a nije znala kako. Gledala je prema onom koji je na sve davao prave odgovore, ali nije ga čula. Riječi, koje su unosile nemir, što ih je držala u sebi, bile su glasnije od Isusovih riječi:

„Ne tražim od tebe da budeš savršena. Takvu kakva jesi, baš te takvu volim! Sve te male nesavršenosti neka te podsjetu da se uvijek možeš na mene osloniti!“

Isusove riječi, iako nisu namećljive, jesu neumorne. On ih stalno ponavlja, a Nina će ih moći čuti kada svoje uši i srce okrene Njemu.

Ana Ivković

Vođena svjetlošću, krenula sam jednom stazom, šetala sam i šetala njome, pomalo zastajkivala, okretala se kako bih vidjela kakva li je ovo staza, je li ovo utrka, sprint ili je maraton? Korčajući, uvidjela sam da nisam sama, neke sam na tom putu pretjecala, s osmijehom ih pozdravljala i dalje koračala, ni u jednom trenutku nisam htjela prestati hodati jer sam znala da

će mi biti teško ponovno krenuti. Međutim, tada su me neki počeli zaobilaziti, i stvarno nisam znala odakle im tolika snaga, kada sam se ja već umorila, a oni su lakim korakom koračali i udaljavali se toliko da sam ih gubila iz vida. Kada sam izgubila nadu da ću ikad završiti utrku i doći na cilj, pojavila se jedna bakica. Staro lice puno bora, ali oči svijetle kao da su sunce. Tada sam se stvarno zapitala je li moguće da me je sustigla i bakica!? Upitala sam je:

– *Odakle Vam tolika snaga, ovaj put je stvarno dugačak?*

A ona s osmijehom odgovori:

– *Želim vidjeti svjetlost, cijeli svoj život samo to čekam.*

Tada se upitah mogu li i ja spoznati tu svjetlost. Stvarno me je zaintrigirala, dobila sam neki dodatni vjetar u leđa i krenula s novom voljom dalje. Tada ponovno bolje

shvatila odgovor na moju dvojbu. Ovo nije bio ni sprint ni maraton, ovo je bio život. Živjela sam ga iz dana u dan. Kada sam najviše voljela i darivala, prestizala sam i najbržeg; kada sam se udaljavala od vjere, sustizao me je i najveći puž na planetu. Da sam stazom koračala sama, misleći samo na pobjedu, ne gledajući druge ljude, ne bih ni primijetila da je ispred provalija iz koje ne bih izašla. Ovako sam uvijek nalazila snage u drugim ljudima koji su me upućivali na svjetlost, u sitnicama koje daju radost. Stvarno sam na kraju bila ispunjena jer sam otkrila najveću istinu vidjevši čiji je to put zapravo bio.

LOVE LIFE GOD LIGHT

Marija Vidaković

Putopis: Montpellier

Poslije ranojutarnjeg doručka u Nimmesu, sa spakiranom prtljagom, krećemo ponovno na put. Za nepuna dva sata evo nas u još jednom francuskom gradu u južnom dijelu ove zemlje. Ovdje nas je dočekala mediteranska klima, jedan jutarnjim suncem obasjan grad. Montpellier je velik grad, osmi po veličini u Francuskoj. Kažu da za obilazak i razgledanje grada i okolice treba bar 3-4 dana, dok mi imamo svega 2-3 sata.

Kako smo unaprijed dogovorili misu u crkvi sv. Roka u 9 sati, uputili smo se ulicama srednjovjekovnoga grada do crkve koju je prvo trebalo pronaći. Na moje veliko iznenađenje, koga god smo pitali da nam pokaže put do crkve nismo dobili pravi odgovor. Nažalost, to je slika i prilika Francuza, više ne štuju svece pa im stoga nisu ni poznati, a najbolji pokazatelj te žalosne pojave bili su mještani Montpelliera. Kako nam je trebalo više od pola sata da nađemo crkvu sv. Roka, imala sam priliku razgledati ulice, zgrade, pa i same ljude. Dio u kojem se nalazi crkva je stari dio grada, još iz srednjeg vijeka. Bez obzira na godine, ništa što me je okru-

živalo nije gubilo na svojoj vrijednosti. Svaka opeka, prozor, cvijeće u saksiji imalo je svoju priču.

Napokon pronalazimo Eglise Sokaaint Roch, crkvu posvećenu svecu zaštitniku Montpelliera. Sveti Rok je kršćanski svetac kojem se posebno molilo protiv kuge, hodočasnik čija se smrt obilježava 16. kolovoza. Rođen je 1340. u Montpellieru, a umro je 1378. Na mjestu današnje crkve (čija gradnja je počela 1862. godine), ranije je bila drevna crkva sv. Pavla. Ni ovdje nismo bili naročito lijepo dočekani. Sakristanka, čini se, nije znala za našu misu. Ali uz uvjerenje i lijepu riječ, održana je misa. Unatoč toj zbrci, prvo oko pronalaska crkve, a zatim neprihvaćenosti u crkvi, misu sam doživjela na poseban način. Možda zato što su me okruživali meni dragi sveci: sv. Rita i sv. Ivan Vianney. A svakako mi je za oko zapao veliki kip sv. Roka, mislim da je to najveći koji je ikada isklesan.

Danas je crkva mjesto hodočašća, a u prostorijama svetišta pronalaze i smještaj oni koji su na putu prema Saint Jacques de Compostela. To je hodočašće pod nazivom Put sv. Jakova, a tko zna, možda jednom budem pisala putopis ovoga hodočašća. :-))

Anita Pelhe

Vraćamo se na početak

Evo nas opet na početku nove godine. Pred nama je opet 365 dana koje moramo ispuniti svojim obvezama. Ali prije nego to učinimo, valja nam napraviti „inventuru“ naših djela za prošlu godinu, odnosno treba razmotriti što je to bilo dobro, a što loše, što smo bili učinili prošle godine. I naravno, što je to što bi trebalo popraviti. Vjerojatno se mnogi pitaju: „Čemu to? Zbog čega se vraćati unatrag na svoje pogreške, ali i svoja dobra djela?“ Odgovor je jednostavan i može se protumačiti kroz primjer trgovca. Svaki trgovac na kraju svakog mjeseca ili godine, stavlja na papir koliko je zaradio u prethodnom razdoblju, koja roba mu nije donosila zaradu, a koja jest, što je mogao učiniti da poboljša svoj profit...? Tako bismo i mi trebali na kraju svakog razdoblja (na kraju svake godine) sagledati svoje postupke, razmotriti što smo dobro učinili, gdje smo pogriješili, što bismo mogli popraviti, a što unaprijediti...?

Svaki čovjek, htio to ili ne, razmišlja o svojoj budućnosti. Pa ako razmišljamo bar malo o tomu, moramo onda razmišljati i o onom budućem životu koji nas čeka nakon ovoga. I zato je potrebno to sumiranje ili „inventura“, kako bismo utvrdili jesmo li se dovoljno pripremali za budućni život i jesmo li sve pogreške popravili ili eliminirali. Ali, ne smijemo to pogrešno protumačiti. NA KRAJU GODINE SUMIRAMO SVOJA DOBRA I LOŠA DJELA, A NE TUĐA! Jer dogodi se da krenemo u pravcu istjerivanja pravde, da se prisjećamo što nam je tko učinio nažao i slično.

Vraćamo se na početak. Ponovno započinje NOVA GODINA. Ponovno su pred nama novi zadatci i ciljevi koje moramo izvršiti i ispuniti. U ovim, doista teškim vremenima, trebamo se zapitati, baš kao i blažena Djevica Marija – što Bog od mene i od tebe želi, što očekuje da ćemo napraviti? Kao i Ona, ni mi ne znamo unaprijed volju Božju, ali ju tražimo molitvom i razmišljanjem.

Susrela sam mnoge ljude koji su ovaj novi početak doživjeli bez ikakvoga značaja, ali i mnoge koji su značaj pridavali pogrešnim događajima. Značaj nove godine je u iščekivanju onog dobrog i lijepog u nama koje trebamo pružiti i podijeliti sa svima koji nas okružuju. Nema nikakvog značaja dočekati Novu godinu u okruženju svojih

najbližih, ako u sebi nemamo odluku promijeniti se na bolje i ako nemamo volju tu odluku provesti u djelo.

Ako budemo iskreni prema sebi, shvatit ćemo da ne znamo što nas čeka u ovoj godini, što nas može snaći. Ne znamo kakva će biti. Pa zar nije bolje da ju onda prepustimo u ruke Onoga koji zna odgovore na ta naša pitanja i koji će sigurno ovu godinu učiniti boljom i ljepšom? Nemojte se plašiti prepustiti mu se. Jer ono što nam preostaje jest živjeti svjesno svoje vrijeme kroz koje nam Duh Sveti govori da u ljubavi straha nema. A Bog je ljubav i ako smo mi u Njemu i On u nama, nemamo se čega plašiti. Pa On je svemoguć!

Svaki početak je težak, ali u početku je ona najljepša čar, jer ti treba volja i snaga i motivacija da kreneš naprijed, u nova iščekivanja i nove pobjede.

Primjerice, ako se osvrnemo na današnje vrijeme, možemo primijetiti kako je među nama stalno prisutna jedna doza nestrpljivosti, danas bismo rekli kako nas je zahvatio sindrom kroničnog nedostatka vremena. Toliko puta nemamo vremena za svoje ukućane, prijatelje, za vlastiti hobi, konačno, za Boga. Mnogo puta smo se našli u situaciji da se Njegov odgovor na našu molitvu nije ostvario istoga trenutka kada bismo molili Gospodina za neku milost ili nakanu, npr. za položeni ispit ili dobivanje posla; ili baš suprotno, posao je dobio netko drugi, a ispit je ostao nepoložen. I tada se u nama javila ta doza nestrpljivosti, možda čak i „prozivanje“ Boga što nije istog trenutka uslišio našu molitvu. Upravo takve trenutke i događaje bi trebalo popraviti, poboljšati u ovoj godini. Jer znamo da Bog naš život ne promatra iz ljudske perspektive, On gleda puno dalje i savršenije. I upravo zbog toga, On zna što je za nas najbolje.

Na početku godine čuli smo u čitanjima da Bog sve dobro započinje i dovršava. Pa ako prepustimo Bogu i ovu godinu koja je pred nama, sigurna sam da će to biti dobra godina, jer u Božjim rukama sve je savršeno. Pogledajte samo kakav je čovjek izišao iz Božje ruke – savršen! Stoga, odbacujući svaku nestrpljivost i tvrdoću našega srca, sve svoje životne situacije odlučno prepustimo Božjoj volji koja će nam doći uvijek u pravi trenutak. Prepustimo volju svoju volji Očevoj, uskladimo svoje korake u sigurnom koračanju s Bogom. Dopustimo da nas vodi Njegova ljubav, a sve ostalo će doći samo. „Tražite najprije Božje kraljevstvo i pravdu Njegovu i sve drugo bit će vam nadodano.“

Marina Gabrić

„Uskrs fest“ – najstariji festival hrvatske popularne kršćanske glazbe održat će se 30. travnja i 1. svibnja 2011. u Zagrebu u organizaciji Odbora HBK za mlade i Hrvatskoga katoličkog radija.

U tu svrhu Organizacijski odbor Festivala raspisuje :

NATJEČAJ

za skladbe Uskrs festa 2011. koji je otvoren do petka **18. veljače 2011.**
Ovogodišnji Uskrs fest nije natjecateljskog karaktera.

- Uvjeti natječaja su sljedeći:
- skladbe tematski trebaju imati kršćanski karakter;
- skladbe trebaju biti nove, ne objavljivane, niti javno izvođene;
- skladbe ne smiju biti dulje od 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i aranžmana.

Prijava se dostavlja isključivo na CD-u, a mora sadržavati:

- oglednu demo snimku pjesme koja ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji. Aranžman pjesme mora biti definiran, ali ne mora biti definitivan. Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps
- tekst pjesme u Word formatu
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.)

- uz prijavu treba navesti župu ili zajednicu u kojoj se djeluje te dostaviti potvrdu povjerenika za mlade matične nad/biskupije

Prijave koje stignu nakon 18. veljače ili ne budu ispunjavale gore navedene uvjete neće uopće biti razmatrane od strane stručne komisije.

Rezultati će biti objavljeni u emisiji „Sacro ritam“ Hrvatskoga katoličkog radija (HKR) u **četvrtak 3. ožujka, 2011. u 20.30.**

Autori jamče za originalnost skladbi koje pošalju na natječaj. Skladbe upitne originalnosti neće biti razmatrane od strane prosudbene komisije. Naknadno utvrđivanje plagijata povlači za sobom sankcije određene festivalskim pravilnikom.

Uskrs fest 2011. odvija se kroz dva dana. U nedjelju **1. svibnja je festivalska večer** koja će se održati u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, a u subotu **30. travnja prigodni je program koji je obvezan za sve izvođače** festivala.

Sve izvođače na Uskrs festu 2011. pratit će zajednički instrumentalni sastav.

Radove slati na adresu:

USKRS FEST 2011.

Ured HBK za mlade

Kaptol 21, 10 000 Zagreb

Dodatne informacije radnim danom

od 8.00 do 16.00 na telefon: (01) 48 14 699

ili na e-mail: uskrsfest@hbk.hr

Očekujemo Vaše sudjelovanje!

Molitva

Šutim miran, a bura u meni,
svi valovi tuge moje biće plave;
Nedostojan da se i obratim Tebi
gledam svijet... mrvu Tvoje nesaznajne slave.

Živim na Tvojim dlanovima bijelim,
kao sjena, Tvoj daleki odraz;
Sa iskrom Tvog lika još jedino želim
na stopala Tvoja spustiti moj obraz.

Da obrišem usnom, tim zemljanim prahom,
s nogu Tvojih moju suzu slanu;
Da i ja prodišem svetim Tvojim dahom
kada sve podigneš u posljednjem danu.

Z. N.

Čiji si ti?

Dragi čitatelji! Zbilja volimo i ove stranice i ovaj maleni uvodnik pisati vedro, oduševljavajuće, čak i kad tema nije za šalu. Raduje nas ako vas možemo potaknuti na radosnije življenje kršćanstva, navijati da svi skupa budemo uporniji u razvijanju kršćanskih kreposti, citirati misao „velikih“ ili „malenih“ ljudi koja će vas koje jutro oraspoložiti više od mirisne kave i naravno – tisuću puta više od vijesti ili vremenske prognoze. Ipak, život, koliko god ga nastojali ljubiti i živjeti ljubav – donosi bol. Netko nas povrijedi. Riječju, djelom ili propustom. Netko blizak, najbliži, krv naša. Šokirani i ranjeni bauljamo, pokušavajući održati ravnotežu. Pitamo se: „Zar on/a? Zar to? Pa, ona bi me trebala razumjeti... je li ikada tu bilo ljubavi ili je sve laž, gluma...“ Nisam otkrila Ameriku kad kažem kako najviše boli bol koju nam „daruju“ voljeni – svi ste to iskusili. Samo je na različite načine prihvaćamo. Kako sam ja uvijek za „izravni pristup“, pođem ja k mome Gospodinu Isusu. U mislima sjedam podno križa i šapćem: „Znaš kako me je povrijedila... Neću je osuđivati, jer znam da nemam pravo, ali pomoz mi da nastavim živjeti, da mogu s njom govoriti i valjda će jednom onda shvatiti... zbilja me je povrijedila...“ Lagano već tonem u Njegovu još neizrečenu utjehu s Njegove strane, kad čujem: „Zbilja ti je teško... i meni je zbog tebe... Jesi li oprostila?“ Kao hladan tuš! Nema kod Isusa patetike, lažne sentimentalnosti kao u TV seriji! Jasno da boli duša sama, ali Njemu – ako smo Njegovi – ne pada na um da nas tješi praznim riječima i glumljenim zagrljajima. On pita samo – jesam li oprostila. Ako smo Njegovi, nemamo izbora. Moramo u dnu srca imati uvijek i samo ljubav, kako mudro reče sveti Augustin. Jasno mi je sve i ni ne bunim se – samo se privijam bliže k Njemu. Utjeha dolazi svakako, a praštajući, na svoju bol stavljam križ – neka je pokrije, neka – ako to bude volja Očeva – procvjeta, pretvori se u ljubav, jer sama baš i nemam snage to učiniti, znam samo da – jesam Njegova. Bijedna, nikakva, slaba, ali Njegova. Budimo Isusovi – i ove 2011. i svake godine, što svima od srca želimo!!! (lvh)

Hvalospjev jednog običnog „danas“

Velika mi djela učini Svesilni!

Marijin „Magnificat“ („Veliča“) nikoga ne ostavlja ravnodušnim, osobito kada se sluša u predbožićno ili božićno vrijeme, ili u neko slično – obiteljsko. Moleći Zlatnu krunicu, radujemo se s Gospom u njenim radostima, molimo Njen zagovor kod Boga ali i razne milosti kod Njega. Vapimo za zdravljem, sretnim porodom, pomirenjem posvađanih, buđenje ljubavi rastavljenih – razna „čuda“ tražimo.

U pravu smo – podržava nas u tomu Majka Crkva – jer nitko nas kao Marija, Isusova i naša mati, ne može razumjeti i ljubiti a toliku moć zagovora imati! Svi je naraštaji zovu blaženom – toj „neznatnoj službenici“, Svesilni je učinio velika djela! Možemo je s toga svaki čas „zivkati u pomoć“. Neće se ona oglušiti zbog „zauzetosti“ i ne može biti „trenutno nedostupna“. Možda nam neće odmah odgovoriti na „SMS u pomoć“, ali neće nas ostaviti same u teškoći, tjeskobi! Neće se Gospa „diskonektirati“ s mreže jer je umorna i ima važnija posla. Znali su to i naši stari odavno – od kad su prvi put u siječnju počeli moliti ZLATNU KRUNICU, znaju i sad i stari i mladež i djeca.

Lijepo je kad molimo s drugim obiteljima, a još ljepše kad ne zaboravimo dvije stvari: VELIKA NAM DJELA UČINI SVESILNI – SVETO JE IME NJEGOVO – jest prva. Toliko toga smo molili i – dobili! Tražili – i našli! Kucali, i bi nam otvoreno! Čudo čekali – čudo doživjeli! Moramo se toga sjetiti i kad opet ištemo, jer – zna Bog da bez njega ne možemo NIŠTA – On i čeka da ištemo! Druga stvar koju ne smijemo izostaviti je – SVJEDOČENJE O LJUBAVI BOŽJOJ I LJUBAVI CRKVE, zbog kojega nas mnoge kušnje zadese. „Svijet“ danas ne može vjerovati da Bog može trudnici, pravoj kršćanki, izliječiti opaku bolest tijekom trudnoće, očuvati trudnoću i čedo njeno i muževljevo blagosloviti tjelesnim i duhovnim blagoslovom. Ne može vje-

rovati – ako svijetu ne kažu svjedoci, u ljubavi i sve po istini! Neće svijet vjerovati da u vrijeme krize jedna ili više obitelji može drugoj – koja je u velikoj potrebi, skupiti i darovati hrane, odjeće, novaca, čak darovati mjesečnu plaću jer – oni su to skupljali za nekoga osobito i sad žele dati, samo dati, kako daje Isus. Neće svijet vjerovati ako mu ne kažemo i ne posvjedočimo...

Naš Gospodin prošao je zemljom čineći dobro. Od jaslca djetesce je širilo ruke i darivalo ljubav do onoga časa kad je na križ otišlo da nas otkupi. Mi sada moramo to nastavljati! Ako smo siromašni, nek nam i štala bude ugodna, ako smo blagoslovljeni i materijalno iz svojih lijepih domova svjedočimo Ljubav Božju, ispišimo o njenom djelovanju među nama još jedno Evanđelje ili Djela Apostolska.

LVH

male mudrosti

Siromašni
i bogati

Jednog dana, jedan dobrostojeći otac odveo je svog sina da provede jedan dan i noć s veoma siromašnom obitelji koja nije imala novca na rasipanje kao oni. Drugog dana, na povratku kući, otac upita sina o tome kako je on doživio taj susret sa siromaštvom i što misli o svemu tome. Dječak odgovori:

– Tata, ovo je jedno veliko iskustvo za mene. Vidio sam da mi imamo jednog psa, a oni imaju četiri; mi imamo lijep bazen pred našom kućom, a oni imaju rijeku i ravnicu kojom ona teče; mi imamo stakleni krov, a oni imaju nebo i mjesec i zvijezde; mi imamo krasi dvorište sa velikim vrtom, a oni iza kuće imaju čitavu šumu.

I dok je sve to sin govorio, otac ostade bez riječi od zaprepaštenja.

Na kraju još sin doda:

– Hvala ti tata, što si mi pokazao koliko smo mi siromašni!

**Novcem možeš kupiti kuću,
ali ne i dom...**

Svećenik je na misi rekao u propovijedi:

– U ono vrijeme Isus je rekao svojim učenicima: „Ako imate viška obuće, dajte onomu koji je bos. Ako imate viška odjeće, odjenite one kojima je hladno. Ako imate viška hrane, nahranite gladne.“

Na kraju mise siromah se obrati jednom bogatašu moleći ga za cipele, a i hladno mu je pa ga zamoli za neki stari kaput.

Bogataš na to s čuđenjem odgovori:

– O čemu ti to govoriš?

Siromah mu kaže:

– Pa zar nisi čuo što je svećenik rekao u propovijedi?

Bogataš će na to:

– Ja sam dobro čuo, ali ti nisi dobro razumio njegove riječi. Svećenik je rekao – U ONO VRIJEME!

za život

Caritas i Microsoft skupa na djelu

Caritas i Microsoft skupa rade na pomoći ljudima u nepovoljnom položaju Europi kako bi našli uposlenje, izbjegli siromaštvo i nadišli izopćenost. Čine to osiguravajući im pristup tečaju u kompjutorskim vještinama.

Kako je u današnje vrijeme često postavljano pitanje koji je najbolji način prave pomoći, potrebno je mnogo domišljatosti da se on otkrije i da se pruži svima u potrebi. Nekima je potrebna jednokratna novčana pomoć, nekima paketi hrane, i drugih proizvoda, nekima njega, nekima podrška. Otkrivanje svega toga Caritas osobito obavlja u svojim projektima (npr. Zero poverty), kako bi što točnije doznao što je zbilja potrebno stalnim ili povremenim korisnicima Caritasu.

Brojni podatci pokazuju da neuposleni, beskućnici, imigranti ili tražitelji azila često pate zbog izopćenosti i nemogućnosti prilaza izvorima kao što su tečajevi raznih vještina potrebnih da poboljšaju njihovu situaciju. Rješenje koje Caritas i Microsoft skupa nude jest pristup tečajevima informatičkim i komunikacijskim tehnologijama. Oni (Microsoft) doniraju – nakon teorije – nastavni program, izvještaj i softver, koji pomaže povećanju samopouzdanja i mogućnosti zapošljavanja ljudi u Europi.

Plodovi ove suradnje su:

- u Luxemburgu; 7 centara koji obučavaju oko 400 ljudi i pomažu 700 drugih svake godine;
- u Austriji 10 centara koji obučavaju 5500 ljudi godišnje;
- u Njemačkoj 50 centara koji su u 2010. godini pomogli 5000 ljudi;
- u Švicarskoj 300 računala za obuke na stotine ljudi;
- doniranje softwera Caritasima Armenije, Poljske, Belgije, Portugala, Španjolske, Italije, Švicarske, Luksemburga.

„Nemam više straha pri uključivanju kompa i traženju nečega na internetu. Zahvaljujući ovom tečaju, imam puno više opcija za traženje posla i ne trebam se oslanjati na pomoć drugih“, kaže Sonja Graf, 26-godišnja samohrana majka koja je pohađala jedan od tečajeva.

protiv života

Međunarodni dan protiv siromaštva i gladi Srbija dočekuje s oko 50.000 ili 6,5 % građana koji žive ispod linije siromaštva; u najtežem položaju su mnogočlane obitelji, djeca, neuposleni, samohrani roditelji, kao i osobe s invaliditetom i njihove obitelji.

„Socijalnu pomoć u Srbiji prima oko 68.000 obitelji, a najosnovnije egzistencijalne potrebe najsiromašniji građani ostvaruju i u narodnim kuhinjama, kojih, u Beogradu ima 20, a širom Srbije oko 63“, rekao je Tanjugu savjetnik u Ministarstvu rada i socijalne politike Ljubomir Pejaković.

*Obećanja političara
nisu za jelo...*

Kako su franjevci prepustili somborsku župu

Piše: *Stjepan Beretić*

Za vrijeme velikog bačkog župana grofa i vojvode Andrása Hadika Sombor je bio središte za okupljanje njemačkih kolonista. Došavši do Sombora, dobivali su određena mjesta gdje su se trebali nastaniti. Konačno su i grad Sombor 1780. godine po odredbi kralja Josipa II. naselile 63 obrtničke obitelji iz Njemačke. Svi su bili katoličke vjere.

Bačka županija u Somboru

Veliki župan Hadik je još 1776. godine postao velikim županom. On je poslije oslobođenja od Turaka bio prvi svjetovnjak na čelu županije. Kad je postao velikim županom, više nije htio održavati sjednice u franjevačkom samostanu, već je za održavanje sjednica odabrao zgradu Središnjeg kotara, koja se nalazi u najnu-tarnijem dvorištu današnje „županije“. Hadik je prvi veliki župan koji je umjesto, do tada službenog latinskog jezika, uveo mađarski jezik kao službeni na županijskim sjednicama.

Broj župljana

Kako je vrijeme odmicalo, grad Sombor je sve više napredovao. Katona pod brojem 88 i pod naslovom *Zombor* bilježi da je 1731. godine u somborskoj župi bilo 800 vjernika sposobnih za svetu Ispovijed. Sombor je 1733. godine još bio općina, pa je postao trgovište ili komorski grad, da bi 1749. otkupio naslov slobodnog kraljevskog grada. Godine 1734. je u župi bilo već 943 vjernika sposobnih za svetu Ispovijed. Grad je 1748. godine brojao 1737 katolika. Broj vjernika je stalno rastao, pa je 1762. godine bilo 1556 sposobnih za isповijed i 256 nesposobnih. Godine 1767. bilo je u Somboru 2170 katolika Hrvata i 205 Nijemaca. Gospodarski napredak je bio očit na svakom koraku. Osim poljoprivrede krenuli su i obrti. Takav grad je privlačio sve brojnije novo stanovništvo. U Somboru je 1783. godine bilo već 3814 vjernika sposobnih za isповijed i 495 nesposobnih. Tada su somborski katolici bili Hrvati, Mađari, Nijemci i Slovaci. Srpska pravoslavna crkva je te godine imala 8000 vjernika sposobnih za Ispovijed i 900 nesposobnih. Godine 1785. Sombor je brojao već više od 13.000 stanovnika. Broj katolika se rapidno povećavao i neprekidnim nadolaskom Nijemaca i Mađara. Već 1791. godine je u Somboru bilo 4133 katolika. Tako vidimo da je prvi svjetovni svećenik od franjevaca preuzeo župu s više od 4000 vjernika.

Oproštajno pismo somborskih franjevaca

Gvadijan somborskog samostana, o. Jerko Jakočević je 8. studenoga 1781. godine potpisao spomen-pismo somborskom gradskom magistratu, u kojem među ostalim piše:

„Štovana gospodo i visoko cijenjeni patroni, presvijetli Magistratu!

U ovom našem samostanu, koji je podignut vašom darežljivošću i dobrotom vjernoga puka žive muževi, koji ne žive samo pravim životom manje braće, nego su kao pastiri vaših duša vas i vaše pretke hranili mlijekom vjere poučavajući vas u Kristovom nauku, bdijući nad vama kao oni koji će morati dati račun o vašim dušama, da biste tim mlijekom napojeni, sigurnim koracima mogli prispjeti u luku vječne sreće... Hranili smo vas kruhom boli, tj. radom, i pojili smo vas vodom nevolje, to jest znoja. Mi smo raspršene okupljali za vrijeme egipatskog neprijatelja žanjući žetvu. U sretnim vremenima smo vam bili uzorom, kad smo nepoučene poučavali, one koji su pogriješili na pravi smo put upravljali... Na koncu pred svojim pretpostavljenima možemo reći zajedno s Apostolom: Dobar smo boj vojevali, trku smo dovršili, sada vas ponizno molimo da nam sa svoje strane službeno potvrdite da ste upravljanje župom predali svjetovnom svećeniku u prvom redu najmudrijom odlukom preuzvišenoga nadpastira i svojom, a nipošto našom odlukom ili zbog naše nesposobnosti, a pogotovu ne našom krvinjom“.

Somborski je magistrat na franjevačko spomen-pismo pismeno odgovorio već narednog dana.

Bilježnik grada Sombora, István Csóka od Kis-Patya je s gradskim poglavarstvom sastavio i već 9. studenog 1781. godine dostavio svečano pismo somborskog magistrata franjevcima. U pismu magistrat priznaje kako su franjevci bili na službu raspršenim katolicima „ducentis circiter annis“ (već otprilike 200 godina). To znači da su franjevci djelovali u Somboru već od 1581. godine, u vrijeme kad su i granična područja mađarskog kraljevstva prema Srbiji bila pod otomanskim jarmom zakletog neprijatelja kršćanskog imena i kršćanskih svetinja, pa onda za vrijeme kužnih zaraza ovog i prošlog stoljeća, od vremena kralja i cara Leopolda Velikoga. Rođen je u Beču 1640. gdje je i umro 1705. Bio je car Svetoga rimskog carstva od 1658. do 1705. a krunu mađarskog i hrvatskog kraljevstva je nosio od 1655. godine. Leopolda Somborci zovu Velikom zato što je za njegove vladavine

počelo slabljenje turske sile u Europi. Kako bi ugušio pobunu hrvatskog i mađarskog plemstva, Leopold je 30. travnja 1671. godine dao pogubiti hrvatske velmože Petra Zrinskog i Krstu Frankopana

u Bečkom Novom Mjestu. Dok je ta njegova odluka izazvala ogorčenje u monarhiji, Leopold je stekao velike zasluge kad je 12. rujna 1683. godine uz pomoć poljskog kralja Jana Sobieskog pod Bečom nadvladao Turke, koji su se počeli povlačiti prema jugu. Slavna bečka pobjeda je prethodila Velikom turskom ratu (1683-1699), tj. velikim valom oslobađanja mađarskog kraljevstva: 1686. je oslobođen Budim, 1687. Mohač, 1691. Slankamen. Onda su 1697. godine pod zapovjedništvom Eugena Savojskog Turci potučeni pod Sentom, pa je 1699. godine mogao biti sklopljen mir u Karlovcima. Tako je Austrija počela svoj put do svjetske velesile.

Dok su za vrijeme turskoga ropstva mnogi bježali da spase glavu, oči spomenutog franjevačkog serafskog reda, nadahnuti serafskim duhom, ovdje su boravili da, dijeleći sakramente, sačuvaju od propasti Kristove vjernike koji su se našli u opasnosti za život i dušu.

Smisao Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Možete li nam protumačiti smisao ovogodišnje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana i dokle ćemo još tražiti to „izgubljeno jedinstvo“? Zar je ono tako važno?

V. T., Apatin

Na vaše pitanje odgovorit ću iz uvoda priručnika za ovogodišnju Molitvenu osminu. Dakle, doba u godini kada se tradicionalno organizira Molitvena osmina za kršćansko jedinstvo održava se od 18. do 25. siječnja. Te je datume još 1908. predložio Paul Wattson kako bi obuhvatio razdoblje između blagdana Katedre svetoga Petra (nakon liturgijske reforme u Katoličkoj Crkvi slavi se 22. veljače) i blagdana Obraćanja svetoga Pavla, i koji stoga nose i simbolično značenje. Na južnoj Zemljinoj polutki, gdje je siječanj blagdanskog vremena, Crkve često Molitvenu osminu prakticiraju u koje drugo doba godine, najčešće oko blagdana Duhova (kako je to preporučio pokret Vjera i ustrojstvo još 1926. godine), što je također znakovito vrijeme za molitvu za jedinstvo Crkve.

Molitva za kršćansko jedinstvo, međutim, nije ograničena samo na jedan tjedan godišnje. Međutim, može se tijekom cijele godine pronaći prigoda u kojima će se zajedničkom molitvom za puno jedinstvo kršćana, koje Krist hoće, izražavati mjera među Crkvama već dosegnuta zajedništva.

Tema ovogodišnje Molitvene osmine je iz Djela Apostolskih: *Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama* (Dj 2, 42-47). To je tema iz života prve Crkve, a označava puno zajedništvo prvih kršćana. Kršćanima je zajedničko apostolsko nasljeđe, to jest baština vjere i zajedničko im je bogoštovlje – sakramenti – a vrhunac jedinstva je presveta Euharistija. Bez sumnje je Isus ustanovivši obred „lomljenja kruha“ ustvari ovjekovječio svoje spasiteljsko poslanje u povijesti. Predati tijelo znači darovati se za drugoga. U Euharistiji on se daruje za svoje. Pojam „svoji“ označava one koji u njega vjeruju, njega nasljeđuju i baštine sinovstvo po njemu. Pojam prolijevanja

krvi je znak predanja u smrti. Smrt njegovu naviještamo, a uskrснуće iščekujemo. Najveći znak koji se događa, a spašava nas je upravo to zajedništvo u Euharistiji – „U lomljenju kruha“. To je ishodište Crkve i stoga je i cilj jedinstva.

Ono što je sigurno samo naše, isključivo ljudsko djelo, je svakako razjedinjenje. Ono nastaje ponajprije u načinu interpretiranja – tumačenja – nauka apostolskog. Povijesni hod i mnogi drugi razlozi doveli su do razilaženja u tom tumačenju nauka apostolskog. Tako je ista baština vjere tumačena na različite načine postala vremenom i razlog neprepoznavanja u nekim bitnim razlikama. Onaj koji je tumačio drugačije, postao je drugačiji i po naravi ljudske logike neprihvatljiv. Tako od pristupa baštini apostolskoj pa do tumačenja kroz povijest nastaju bitne razlike koje se onda i formalno pretvaraju u nespojive različitosti. Djelo u kom bitnu ulogu ima čovjek i njegova velika doza neznanja je razlog za raskole. Tim

dinstvo u nauku apostolskom, molitvama i lomljenju kruha.

Kršćanske su Crkve na svim kontinentima duboko svjesne (a napose Europa i Sjeverna Amerika) da su crkve kao mjesto susreta sve praznije. Misionarsko poslanje je otežano kao navještaj vjere jer je vjera neuvjerljiva bez nužnog jedinstva. Ta, navješćujemo istoga Krista. Stoga je danas ova generacija pred Bogom i poviješću vrlo odgovorna za opstanak kršćanstva, napose na Starom kontinentu, a i drugdje ako ne radi intenzivno na putovima koji vode k jedinstvu. Svakako je jedinstvo Božje djelo, iako Bog ne prisiljava, ipak očekuje suradnju. Ne zato što je nemoćan, nego stoga jer smo raskol učinili mi ljudi radi toga se kao kršćani i trebamo truditi popraviti ono što je ljudski popravljivo. Poznata je povijesna činjenica: tamo gdje su se kršćani razjedinjavali ondje su i nestali. Sjetimo se Sjeverne Afrike i Bliskog Istoka.

Raskol je ljudsko djelo. Je li ono Božje dopuštenje? Teško je odgovoriti. Sigurno je da Bog želi jedinstvo u nauku apostolskom, molitvama i lomljenju kruha.

Vjera je neuvjerljiva bez nužnog jedinstva. Ta, navješćujemo istoga Krista.

samim kada je razlomljen „nauk apostolski“ prestalo je jedinstvo. Ali ono za sobom povlači i prestanak zajedništva u „lomljenju kruha“, dakle, u Euharistiji. Sam obred i način na koji se slavi Euharistija nije upitan, ali je došlo u pitanje samo vjerovanje u otajstvo Euharistije, a onda i posadašnjenje toga otajstva. U tome je sada bitna razlika. Posve razumljivo da je onda prestalo i zajedništvo u molitvama.

Ovaj odlomak zaključujemo: raskol je ljudsko djelo. Je li ono Božje dopuštenje? Teško je odgovoriti. Bog vodi povijest ali nikada ne čini nad čovjekom nasilje. Sigurno je, dakle, da Bog želi je-

Svakako je iz kršćanske perspektive zato netko odgovoran. Europa je pred istom opasnošću – i za to je netko odgovoran. Ne biti „ekumenist“ danas bi se dalo prevesti: „ne biti autentični kršćanin“. Možda je malo prejako rečeno, ali je sigurno istinito. Kršćanstvo u izolaciji koje god Crkve koja ne teži k jedinstvu je u Europi i predznak smrti. Mirni smo kada znamo da Crkva neće propasti jer je vječna po Božjoj volji, ali ne možemo otkloniti od sebe odgovornost za Crkvu u našem vremenu i našem prostoru. Stoga ekumenizam nema alternative!

**DEVETNICA
GOSPI LURDSKOJ**

2.- 11. 02. 2011.

Propovjednik na devetnici je
p. Domagoj Šimunović
iz Slavenskog Broda

DAN REDOVNIŠTVA

Biskupska sv. misa kod franjevaca,
ujedno početak

Devetnice Gospi Lurdskoj
2. 02. 2011. u 17,30 sati

STEPINČEVO

Biskupska sv. misa
kod subotičkih franjevaca
10. 02. 2011. u 17,30 sati

KERSKO PRELO

dvorana O. Š. „Ivan Milutinović“
26. 02. 2011. od 19 sati

**JUŽNA AMERIKA – TURA
(HODOČAŠĆE)**

Rio de Janeiro-Aparecida-Sao
Paulo-Iguassu-Encarnacion-Asun-
cion-Montevideo-Buenos Aires
Cijena od: 19.550 kn;
broj dana: 14; tip putovanja:
tura avionom; polazak: 24. 03. 2011.

Detaljnije informacije:
<http://www.kompas.hr/hr/Putovanja/Juzna-Amerika-tura-hodocasce-Rio-de-Janeiro-Aparecida-Sao-Paulo-Iguassu-Encarnacion-Asuncion-Montevideo-Buenos-Aires.aspx>

FATIMA – LURD

(20. 03. do 2. 04. 2011.)

Monako – Barcelona – Fatima
– Lisabon – Lurd – Pariz – Prag
Cijena 720 E.

Prijave: vlč. Mihalj Zelić – Bezdán
(025/786-724)

In memoriam

GEZA VUKMANOV ŠIMOKOV

(1927. – 2011.)

U ranim jutarnjim satima na Novu godinu, u 84. godini života, Gospodin je s ovoga svijeta pozvao k sebi dragog nam župljanina i bivšeg člana Pastoralnog vijeća župe sv. Roka u Subotici, Gezu Vukmanov Šimokova.

Bać Geza je bio nadasve pobožan čovjek. Dokle god mu je to zdravlje dozvoljavalo, dolazio je svaki dan na svetu misu. Svoju osamljenost, starost i bolest podnosio je strpljivo, družeći se veliki dio dana sa svojim molitvenikom i kronicom. Bio je stalni i revni čitatelj *Zvonika*. Svakog prvog petka radovao se pričesti i mom dolasku. Pričest mu je bila velik izvor utjehe i snage. Bio je svjestan svoje bolesti i zato je na vrijeme zatražio okrjepu i sakramenta bolesničkog pomazanja koji je primio i neposredno prije smrti.

Pokopan je u subotičkom Kerskom groblju 4. siječnja 2011. Sveta misa zadušnica na šest tjedana bit će u crkvi sv. Roka, 13. 02. 2011. godine u 9 sati.

S ljubavlju ga se sjećaju i za njega mole njegovi najmiliji: braća Lajčo i Josip te sestra Ruža s obiteljima.

župnik

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje *Zvonika* podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

**Hrvatska
Čitaonica**

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hivivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

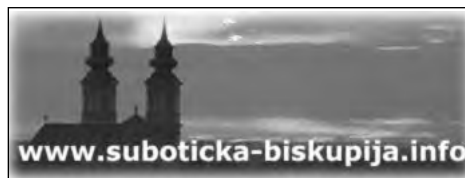
SuboticaDanas.info

Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz

Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din

- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretpatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković,
Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s nazna-
kom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na
ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode
12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozem-
stva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski
ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subo-
tica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ

AMBROŠIĆ IVAN

Telefon: 025 25 658
Mobilni: 064 26 444 58

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarijasrbije.org

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

PRAVO JE VREME ZA SMENU GENERACIJA!

BOGATO OPREMLJENI RENAULT MEGANE GENERATION 1.6 16V

11.990 EUR

KLIMA UREĐAJ, TEMPOMAT, ELEKTRIČNI PODOČI, RADIO CD MP3, 6 VAZDUŠNIH JASTUKA

+ DODATNI POPUST 500 EUR*

0% KAMATE I 0% TROŠKOVA OBRADE ZA FINANSIRANI IZNOS DO 3000 EUR SAMO UZ RENAULT FINANSIRANJE! KAMATU I NAPLATU ZA OBRADU KREKITA UMESTO KLIJENTA PLAĆA RENAULT NISSAN SRBIJA D.O.O. PERIOD OtplATE OD 13 DO 36 MESECI.

*PONUDA VAŽI ZA OGRANIČEN BROJ VOZILA SA LAGERA.

AUTO CAR VIDAKOVIĆ, SUBOTICA
Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

Be My Valentine...

Izaberite nešto vašoj lepšoj polovini iz našeg shop-a

TIPPNET INTERNET

SUBOTICA
Karadorđev put 2.
024. 555. 765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024/520-698

**U našoj Poliklinici možete obaviti
sljedeće specijalističke preglede:**

pregled madeža – dermoskopiju
dugotrajno uklanjanje dlaka – epilaciju
fotopomlađivanje kože
liječenje akni i kozmetičke tretmane aknozne kože
kemijski piling
uklanjanje bradavica, mekih fibroma
i drugih kožnih promjena tekućim dušikom,
eketrokirurški, ugljikodiodnim laserom
ispitivanje sluha

Ultrazvučni pregled: vrata, štitnjače, dojke, gornjeg i donjeg
abdomena, testisa, kukova kod djece
Kolor depler krvnih žila vrata
Dvadesetčetverosatni holter srca i krvnog tlaka
Alergo test

Liječenje bolnih stanja mekim laserom
Liječenje bola intramuskularnom stimulacijom
i drugih stanja tradicionalnom kineskom akupunkturuom

**Svi pregledi se zakazuju telefonom: 024/ 520 - 698
Zahvaljujemo Vam na ukazanom povjerenju!**

Dermatovenerolog
Otorinolaringolog
Neurolog
Ginekolog
Pedijatar
Ortoped
Urolog
Kardiolog
Gastroenterolog
Endokrinolog
Reumatolog
Specijalist za
ultrazvuk
Akupunkturolog
Dječji neurolog
Dječji nefrolog
Psiholog

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg